

T.C
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKÇE DERSİYLE 21. YÜZYIL BECERİLERİNİN İLİŞKİLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLHAN KIRGIZ

ÇANAKKALE
KASIM, 2019

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Türkçe Dersiyle 21. Yüzyıl Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Gülhan KIRGIZ
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Doç. Dr. Yusuf AVCI

Çanakkale
Kasım, 2019

Taahhütname

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “*Türkçe Dersiyle 21. Yüzyıl Becerilerinin İlişkilendirilmesi*” isimli çalışmanın tarafımdan bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yaralandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu doğrularım.

22/11/2019

Gülhan KIRGIZ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Gülhan Kırgız tarafından hazırlanan çalışma, 22/11/2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No : 10292072

Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza	
Doç. Dr.	Yusuf AVCI		Danışman
Dr. Öğretim Üyesi	Arzu ÇEVİK		Üye
Dr. Öğretim Üyesi	Fatih KANA		Üye

Tarih:

İmza:

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ
Enstitü Müdürü

Ön Söz

Türk eğitim sisteminde öğretim programları 2015 yılından itibaren Yapılandırmacı yaklaşıma göre düzenlenmiştir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin yerini modern öğretim yöntemlerine bıraktığı bu yaklaşım, öğrenciyi merkeze almıştır. Bu anlayışla ilerleyen eğitim, üst düzey bilişsel becerileri de gerekli kılmıştır. Yetiştirilmek istenilen insan tipi doğrultusunda 21. yüzyıl becerileri öğretim programlarına yerleştirilmiştir. Bu sebeplerden yola çıkılarak bu araştırmada geniş bir çerçeveye 21. yüzyıl becerilerinin Türkçe dersi içindeki durumu incelenmiştir. Çalışmamızda öncelikle Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarının, beşinci sınıf ders kitabında yer alan metinlerin ve etkinliklerin 21. yüzyıl becerilerini karşılama durumlarını inceledik. Verilerin değerlendirilmesini tablo şeklinde bulgularla ifade ettik. İncelemeler sonucunda okuma becerisine daha fazla önem verilirken konuşma becerisine çok az önem verildiğini tespit ettik.

Cesaretimin bittiği her demde yanımda olan sayın hocam Dr. Öğretim Üyesi Yasemin Uzun'a, desteğine ihtiyaç duyduğum her anda yardımlarını benden esirgemeyen sayın hocalarım Dr. Öğretim Üyesi Fatih Kana'ya ve Dr. Öğretim Üyesi Arzu Çevik'e teşekkürü borç bilirim. Bu çalışmada, bana her zaman yardımcı olan, bilmediklerimi sabırla öğreten, farklı fikirleriyle bana ışık olan sayın danışmanım Doç. Dr. Yusuf Avcı'ya teşekkürlerimi sunarım.

Çanakkale, 2019

Gülhan Kırgız

Türkçe Dersiyle 21. Yüzyıl Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Gülhan KIRGIZ

Özet

Bu çalışmanın amacı, 21. yüzyıl becerilerinin Türkçe dersindeki yerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2018) ve ders içeriğinde (metinler ve etkinlikler) 21. yüzyıl becerilerinin durumu incelenmiştir. Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Nitel araştırma deseni, felsefi temelleri açısından yorumlayıcı paradigmaya dayanmaktadır. Bu araştırma dokümanları; Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımları, beşinci sınıf ders kitabında yer alan metinler ve etkinliklerden oluşmaktadır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır.

Araştırmada Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarında 21. yüzyıl becerilerinin anlama beceri alanı kazanımlarıyla daha çok ilişkilendirildiği belirlenmiştir. Özellikle de okuma becerisi tüm sınıf düzeylerinde 21. yüzyıl becerisine en fazla hizmet eden temel dil becerisidir. En az hizmet eden temel dil becerisi kazanımı ise konuşma becerisidir. 21. yüzyıl beceri alanı içerisinde en fazla yer verilen hayat ve kariyer becerileridir; en az ise bilgi, medya ve teknoloji becerilerine yer verilmiştir. Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde 21. yüzyıl becerilerinin dağılımının sistemli olmadığı belirlenmiştir. Metinlerde en çok öğrenme ve yenilik becerileri öğrenme alanına hizmet edilmiştir; bilgi, medya ve iletişim teknolojileri öğrenme alanına ise daha az önem verilmiştir. 21. yüzyıl becerilerinin metinlere dağılımına bakıldığında Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın (2018) ana yetkinliklerinin ihmal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu yönüyle de metinlerin programın temel yetkinliklerini tam olarak karşılamadığı düşünülmektedir. Etkinlikler, 21. yüzyıl becerilerinin üç öğrenme alanına, orantısız bir şekilde hizmet etmektedir.

Bu dağılımlın hangi ölçütlere göre yapıldığı belli değildir. Etkinliklerde en çok hayat ve kariyer becerileri öğrenme alanına; en az ise öğrenme ve yenilik becerileri öğrenme alanına hizmet edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkçe öğretimi, Türkçe Öğretim Programı, 21. Yüzyıl Becerileri.

Relation of 21st Century Skills with Turkish Lesson

Gülhan KIRGIZ

Abstract

The aim of this study is to determine the place of 21st century skills in Turkish course. For this purpose, the situation of 21st century skills has been tried to be revealed in the Turkish Language Teaching Program (2018) and the course content (texts and activities). This research is based on an interpretive paradigm in terms of its philosophical foundations.

Document analysis was used as data collection technique. The research documents consist of the Turkish Language Teaching Program acquisitions, texts and activities in the fifth grade textbook. Descriptive analysis technique was used for data analysis. In the research, it has been determined that the 21st century skills in Turkish Language Teaching Program acquisitions are more related to the skills field gains. In particular, reading skill is the basic language skill that serves at most 21st century skill at all grade levels. At least the basic acquisition of basic language skills belongs to speech.

Life and career skills are the most common among 21st century skills; and at least, information, media and technology skills. It has been determined that the distribution of 21st century skills is not systematic in the texts in the fifth grade Turkish textbook. In the texts, the field of learning and innovation skills was mostly served; Less attention was given to information, media and communication technologies. When the distribution of 21st century skills into texts is examined, it is concluded that the main competencies of the Turkish Language Teaching Program (2018) are neglected.

In this respect, it is thought that the texts do not fully meet the basic competencies of the program. The distribution of 21st century skills is not systematic in the activities in the fifth grade book. The activities disproportionately serve the three learning domains of 21st century skills. It is not clear what criteria this distribution is made. Activities mostly focus

on life and career skills learning; and at least the field of learning and innovation skills learning.

Key words: Turkish teaching, Turkish curriculum, 21st century skills.

İçindekiler

Ön Söz	ii
Türkçe Dersiyle 21. Yüzyıl Becerilerinin İlişkilendirilmesi	iii
Özet.....	iii
Abstract.....	v
Tablolar Listesi	x
Bölüm I: Giriş	1
Problem Durumu	2
Araştırmanın Amacı	5
Araştırmanın Önemi.....	6
Araştırmanın Sınırlılıkları	7
Tanımlar	7
Alanyazın Taraması	9
Eğitimde 21. Yüzyıl Becerileri.....	9
Türkçe Eğitiminde 21. Yüzyıl Becerileri	13
Türkiye’de Yapılan Çalışmalar	18
Türkiye Dışındaki Ülkelerde Yapılan Çalışmalar	22
Bölüm II: Yöntem	30
Araştırma Deseni.....	30
Veri Toplama Araçları	31
Verilerin Analizi.....	31
Geçerlik ve Güvenirlik	32
Bölüm III: Bulgular	34
Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) Kazanımlarında 21. Yüzyıl Becerilerinin Yerine Yönelik Bulgular.....	34
Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerde 21. Yüzyıl Becerilerinin Yerine Yönelik Bulgular.....	64
Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Etkinliklerde 21. Yüzyıl Becerilerinin Yerine Yönelik Bulgular.....	78
Püf Noktası 8.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 93).....	80
Sarımsak Soslu Makarna 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 117).....	80
Reçete 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 233).....	81

Kar Tanesinin Serüveni 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 241).....	82
Forsa 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 144).....	83
Bilmeyen Var mı? 10 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 47).....	83
Yüksek Evde Oturanın Türküsü 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 226).....	84
Bir Dahiyile Konuşmak 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 121).....	85
Bir Dahiyile Konuşmak 5.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 122).....	85
Bir Dahiyile Konuşmak 5.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 122).....	86
15 Temmuz 5.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 57)	86
Forsa 5 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 143).....	87
Karikatür 1 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 179)	88
Karikatür 2 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 180)	88
Yüksek Evde Oturanın Türküsü 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 224).....	89
15 Temmuz 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 59)	89
Bir Dahiyile Konuşmak 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 123).....	90
Kar Tanesinin Serüveni 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 238).....	91
Mustafa Kemal'in Kağnısı 4.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 51)	92
Sağlıklı Yaşıyorum 5.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 205).....	93
Karikatür 1 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 179)	94
Karikatür 2 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 180)	94
Karikatür 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 180)	94
Yüksek Evde Oturanın Türküsü 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 224).....	95
15 Temmuz 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 59)	95
Bir Dahiyile Konuşmak 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 123).....	96
Kar tanesinin Serüveni 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 238).....	97
Bilmeyen Var Mı? 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 46).....	97
Mustafa Kemal'in Kağnısı 4.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 51).....	98
Sağlıklı Yaşıyorum 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 205)	98
Alise Harikalar Diyarı'nda Tavşanın Peşinde 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı.....	99
Alise Harikalar Diyarı'nda Tavşanın Peşinde 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 28).....	100
Alis Harikalar Diyarı'nda Tavşanın Peşinde 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 28).....	100
Reçete 5 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 232).....	101
Sağlıklı Yaşıyorum 9 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 207)	101
Yüksek Evde Oturanın Türküsü 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 227).....	102
Güvercin 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 77).....	102
Güvercin 4.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 75).....	103

Güvercin 4.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 75).....	103
Cazgır 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.210).....	104
Cazgır 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 211).....	104
Yüksek Evde Oturanın Türküsü 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 227).....	105
Alise Harikalar Diyarında 5 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.26).....	105
Yüksek Evde Oturanın Türküsü 5.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 224).....	106
Mustafa Kemal'in Kağnısı 9 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 53).....	107
Anadolu'nun Cirit Oyunları 4.3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 197).....	107
Anadolu'nun Cirit Oyunları 9 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 199).....	108
Mustafa Kemal'in Kağnısı 9 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 53).....	109
Bir Dahiyile Konuşmak 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 121).....	109
Forsa 5 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.143).....	110
Forsa 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 144).....	110
Oyuncak 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 15).....	111
Sağlıklı Yaşıyorum 5.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 205).....	111
Sağlıklı Yaşıyorum 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 206).....	112
Sağlıklı Yaşıyorum 7.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 206).....	112
Anadolu'nun Cirit Oyunları 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.197).....	113
Cazgır 3.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.209).....	113
Cazgır 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 210).....	114
Yüksek Evde Oturanın Türküsü 5.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 224).....	114
Bölüm IV: Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	115
Tartışma.....	115
Sonuç.....	118
Türkçe dersi öğretim programı'ndaki (2018) kazanımlarda 21. yüzyıl becerilerinin yerine yönelik sonuçlar. Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) kazanımlarından analizine yönelik bulgulardan hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:	119
Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde 21. yüzyıl becerilerinin yerine yönelik sonuçlar. Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlere yönelik bulgulardan hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:	119
Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki etkinliklerde 21. yüzyıl becerilerinin yerine yönelik sonuçlar. Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlere yönelik bulgulardan hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:	120
Öneriler	121
Kaynakça.....	123
Özgeçmiş.....

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) 5.Sınıf Kazanımlarında 21.yy. Becerileri	35
2	Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) 6.Sınıf Kazanımlarında 21.yy. Becerileri	42
3	Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) 7.Sınıf Kazanımlarında 21.yy.Becerileri	50
4	Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) 8.Sınıf Kazanımlarında 21.yy. Becerileri	57
5	Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Metinlerde 21.yy. Becerileri	64
6	Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Etkinliklerde 21.yy. Becerileri	79

Bölüm I: Giriş

Eğitimin bireyin hayatını daha iyi geçirmesinde önemli olduğu bilinmektedir. Birey, eğitim sayesinde günlük hayatı çevreleyen hemen her konuda bilgi sahibi olabilir. Bu yönüyle eğitim, sadece bireyi etkileyen bir değişken olarak görülebilir fakat bunu tamamen kabul etmek doğru değildir. Çünkü eğitimin bireyi etkilerken aynı zamanda bireyden de etkilendiği bilinen bir gerçektir. Bu etkiyle anlatılmak istenen bireyin içinde bulunduğu hayat şartlarına göre eğitimin de kendini yenilemesidir. Bu, başka bir ifadeyle eğitimin çağın şartlarına uyum sağlaması şeklinde açıklanabilir. Toplumsal ve teknolojik gelişmeler dikkate alındığında sürekli aynı eğitim sisteminin yürürlükte olmasının ihtiyaçlara tamamen hizmet etmeyeceği açıktır. Günümüzde teknolojinin hızlı gelişimi ve bunun toplumsal değişime etkisi, eğitim içeriklerinin sürekli güncellenmesini gerektirmektedir.

21. yüzyıl becerileri de bu ihtiyacın sonucunda ortaya çıkmıştır. 21. yüzyıl becerileri, bugünün öğrencilerinin etkili birer vatandaş olabilmek için neyi, nasıl öğrenmesi gerektiğiyle ilgilenen becerilerdir (Suto ve Eccles, 2014). Bu beceriler, ayrıca öğrencilerin iş ve yaşamda başarılı olmak için ihtiyaç duydukları karmaşık düşünme, esneklik, problem çözme, iş birliği ve öz güven becerileridir (Binkley ve diğerleri, 2011). Bu becerilerin tamamı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bütüncül bir bakış açısı ile 2017 yılında yenilenen öğretim programlarına dâhil edilmiştir. Bu tezin araştırma konusunu oluşturan Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) bu programlar arasında yer almaktadır. 21. yüzyıl becerileri “yetkinlikler” adı altında, diğer dört temel dil becerisiyle birlikte, Türkçe Dersi Öğretim Programının temelini oluşturmaktadır.

Araştırmada 21. yüzyıl becerilerinin neden incelendiği ile ilgili problem durumu ortaya koyulmuştur. Bunların ardından Türkçe Dersi Öğretim Programında (2018) ve ders içeriğinde 21. yüzyıl becerilerinin incelenmesinin neden önemli olduğu ve ders içeriğine ne gibi katkılarda bulunabileceği açıklanmıştır. Araştırmanın amacı ve hangi araştırma

sorularına göre ele alındığı ayrıca belirtilmiştir. Son olarak ilgili alanyazında 21. yüzyıl becerilerinin durumu açıklanmaya çalışılmıştır.

Problem Durumu

Bu çalışmada 21. yüzyıl becerilerinin Türkçe dersiyle ilişkisi ortaya konulmak istenmiştir. Problem durumu olarak genel çerçevesiyle 21. yüzyıl becerilerinin 5. sınıf Türkçe dersi kazanımlarına, metinlerine ve etkinliklerine nasıl yansıdığı araştırılmıştır.

Türk eğitim sisteminin gelişim sürecine bakıldığında birbirinden farklı dönemlerden geçtiği görülecektir. Bu dönemlerin her birinde eğitim sistemi, o dönemin ihtiyaçlarına göre düzenlenmeye çalışılmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra ülkedeki okuma ve yazma oranını arttırmaya yönelik çalışmalar buna örnek gösterilebilir. İçinde bulunduğumuz 21. yüzyıla geldiğimizde eğitimin ihtiyaçlarının farklılaştığı görülmektedir. Bunun sebebi, toplumsal gelişmelerin ve teknolojinin insan yaşamına etkisidir. Artık teknoloji, bireyin hayatının her alanına etki eden en önemli değişkenlerden biridir. Bu gelişmeler, eğitim sistemimizin odak noktasını da farklılaştırmıştır. Nitekim FATİH Projesi bunun en somut göstergesidir. Kalkınma Bakanlığının 2018 yılında yayımladığı Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yatırımları Raporunda en fazla BİT yatırımı yapılacak kamu kurumlarına bakıldığında, FATİH Projesi ile Milli Eğitim Bakanlığının birinci sırada olduğu görülmektedir. FATİH Projesi, 1 milyar TL ile 2018 yılında en fazla ödenek ayrılan BİT projesi olmuştur. 2018 yılı için ayrılan bütçe ise 5 milyar 67 milyon TL'dir. Genel bütçe içerisinde FATİH Projesinin oranı, bir devlet politikası olarak eğitimde teknolojik yatırımların ne kadar önemli olduğunu gösterir.

Devlet destekli yapılan bu teknolojik yatırımlar öğretim programlarına yansımıştır. Milli Eğitim Bakanlığı, 2015 yılında ilköğretim ve ortaöğretimde birçok öğretim programını yenileme çalışmasına gitmiştir. 2017 yılında da bu programların son halini verip aşamalı olarak uygulamaya geçmiştir. Bu programlardan birisi de Türkçe Dersi Öğretim Programıdır

(2018). Yenilenen programda yetkinlikler bölümünde çağın şartları göz önünde bulundurularak programın temeli belli becerilere dayandırılmıştır. Bu beceriler ve açıklamaları Türkçe Dersi Öğretim Programında şu şekilde verilmiştir (MEB, 2018, s.4-5):

1. Ana dilde iletişim: Bir düşünceyi, bir kavramı, bir duyguyu yazılı ve sözlü bir biçimde ifade edebilmektir.

2. Yabancı dillerde iletişim: Bu yetkinlik, bir duyguyu, düşünceyi, sözlü ve yazılı olarak hayatın her alanında kişinin kullanmasını içerir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta var olan sorunları, problemleri çözmek için matematik yönüyle düşünmeyi geliştirmek ve uygulamaktır.

4. Dijital yetkinlik: Bu kavram günlük hayat, iş hayatı, kişinin kendine olan güveni için bilgiyle teknolojinin kullanılmasını anlatır. Bu yetkinlik, bilgiye ulaşılmasını ve onun değerlendirilmesini, saklanmasını, sunulmasını genel ağ yoluyla paylaşılmasını, kişinin kendine güveninin oluşmasını sağlar.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Kişilerin öz öğrenme faaliyetlerinde zamanı ve bilgiyi doğru kullanmasını sağlar. Bu yetkinlik, bilgiyi nasıl bulacakları ve kullanacakları konusunda kişileri aydınlatır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak ve bilgiyi kendine uyarlamak gerektiğinde rehberlik desteği almak konusunda kişilere bir yol sunar.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu, kişilerle kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içerir. Kişilerin toplum içinde ve çalışma hayatında iyi çalışmayı, sorunlarla başa çıkmayı öğretir.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Kişilerin fikirlerini uygulayabilme becerisini anlatır. Bu yetkinlik, herkese iş hayatı ve şartları konusunda bilinçlenme sağlar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Hayatımızda var olan kavramlardan müzik, tiyatro, edebiyat dâhil olmak üzere fikir, tecrübe ve hislerin sağlanmasına çalışır. Bu

yetkinliklerle ilgili dikkat çekilmesi gereken nokta 21. yüzyıl becerileri olmalarıdır. Çünkü Milli Eğitim Bakanlığı, 21. yüzyıl becerilerini çerçeve alarak öğrencilerin sahip olması gereken yeterlikler belirlemiştir. Bu yeterlikleri de ‘Türkiye Yeterlikler Çerçevesi’ olarak yayımlamıştır (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2015). Yukarıda yer alan Türkçe Dersi Öğretim Programının (2018) temelini oluşturan yetkinlikler, bu yeterlikleri oluşturmaktadır. Alanyazına bakıldığında 21. yüzyıl becerilerinin benzer başlıklar altında ele alındığı görülmektedir.

Türkiye’de yapılan çalışmalara bakıldığında 21. yüzyıl becerileri ile ilgili çalışmaların ölçek geliştirme (Boyacı ve Atalay, 2016; Cevik, 2019; Çoban, Bozkurt ve Kan, 2019)ile ilgili olduğu, öğretmen adaylarının beceri düzeylerini belirleme (Kaya ve Akpunar, 2018) ilgili olduğu, öğretmen adaylarının görüşlerini belirleme (Kan ve Murat, 2018; Kozikoğlu ve Altunova, 2018) ilgili olduğu, İngilizce öğretimi (Bedir, 2019)ile ilgili olduğu, alanyazın taraması (Cansoy, 2018; Eryılmaz ve Uluyol, 2015; Yalçın, 2018) ile ilgili olduğu ve fizik öğretimi (Kotluk ve Kocakaya, 2015) ile ilgili olduğu belirlenmiştir. 21. yüzyıl becerilerini Türkçe eğitimi açısından ele alan çalışmaların tamamı ise tek bir beceriye odaklanarak gerçekleştirilmiştir. Türkçe eğitiminde 21. yüzyıl becerileri daha çok merak (Çer, 2017; Isıksalan, 2018; Kırmızı, 2015; Temizkan, 2011) becerileriyle, sorgulama (Karabay, Kusdemir Kayıran ve Isik, 2015; Maltepe, 2016; Şen, 2009) becerileriyle, bilgi ve öz güven teknolojileri okuryazarlığı (Maden, Maden ve Banaz, 2018; Sever, Karagül ve Güldenoğlu, 2017) becerileriyle, problem çözme (Melanlıoğlu, 2014; Tekşan, 2013) becerileriyle sınırlandırılarak ele alınmıştır. Bu çalışmaların ayrı ayrı alana önemli katkıları olduğu söylenebilir fakat 21. yüzyıl becerilerinin bütün olarak ele alındığı çalışmalar daha önemlidir. Çünkü Türkçe Dersi Öğretim Programında (2018) bu becerilere yönelik durum şu şekilde açıklanmıştır.

“... Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.” (MEB, 2018, s. 3).

Yukarıdaki açıklamadan da anlaşılacağı üzere bu beceriler ayrı ayrı değil, bütüncül olarak programla ilişkilendirilmiştir. Bu yüzden de alanyazındaki çalışmaların bu bütüncüllüğe hizmet etmesi gerekmektedir. Fakat alanyazında Türkçe dersini 21. yüzyıl becerileriyle bütün olarak ele alıp inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu araştırmada, Türkçe dersi ile 21. yüzyıl becerileri bütüncüllüğü bozulmadan incelenmeye çalışılmıştır. Bu yönüyle de alanyazındaki eksikliği gidereceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, 21. yüzyıl becerilerinin Türkçe dersindeki yerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Türkçe Dersi Öğretim Programında (2018) ve ders içeriğinde (metinler ve etkinlikler) 21. yüzyıl becerilerinin durumu ortaya koyulmaya çalışılmış ve şunlar amaçlanmıştır:

- Türkçe Dersi Öğretim Programında (2018) 21. yüzyıl becerilerinin yerini belirlemek.
- Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde 21. yüzyıl becerilerinin yerini belirlemek.
- Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki etkinliklerde 21. yüzyıl becerilerinin yerini belirlemek.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın önemini dört başlık altında toplamak mümkündür. Birincisi, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi boyutudur. Alanyazında yapılan çalışmalarda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin sekiz temel becerisi bütüncül bir şekilde ele alınmamıştır. Bu çalışma ile Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) ve ders içeriği, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin temelini oluşturan 21. yüzyıl becerilerine göre bütün olarak ele alınmıştır.

İkinci önemli kısım, Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarıyla 21. yüzyıl becerilerinin ilişkisinin ortaya koyulmasıdır. Özellikle okuma, yazma, konuşma ve dinleme kazanımlarında 21. yüzyıl becerilerinin durumu gözler önüne serilmiştir. Bu sayede programın genel amaçlarının yerine getirilip getirilmediği incelenmiştir. Çünkü programda kazanımların ve 21. yüzyıl becerilerinin birbirini tamamlayacak şekilde sunulduğu ifade edilmektedir.

Araştırmanın üçüncü önemli noktası, ders içeriğini oluşturan metinlerdir. Metinlerin Türkçe öğretim sürecinin gerçekleştirilmesinde önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Hatta ders planı çoğu zaman metin odaklı gerçekleştirilmektedir. Bu açıdan da seçilen metinlerin içeriği ve hangi amaca hizmet ettiği önemlidir. Bu çalışmada metinler, 21. yüzyıl becerileri açısından ele alınarak bu becerileri yansıtmadıkları ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Metinlerin 21. yüzyıl becerilerinden hangilerine hizmet ettiği ya da hizmet etmediği sayısal verilerle gösterilmiştir. Bu sayede metinlerde, çoğunlukla hizmet edilen, ihmal edilen ya da hiç hizmet edilmeyen 21. yüzyıl becerilerine dikkat çekilmiştir. Bu veriler aracılığıyla, ders kitabında yer alan metinlerin programın ana yetkinliklerine tam olarak hizmet edebilmesi için gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Son olarak beşinci sınıf ders kitabında yer alan etkinliklerin 21. yüzyıl becerileri açısından etkisini ortaya koyabilmek adına önemli olduğu düşünülmektedir. Bilindiği üzere etkinlikler, öğretim sürecinin etkin hale getirilmesinde ve öğretimin gerçekleştirilmesinde

önemli bir role sahiptir. Bu etkinliklerin 21. yüzyıl becerileriyle ilişkisi, programın uygulamada amaca ulaşması açısından önemlidir. Etkinlikler, sadece temel dil becerilerine yönelik kazanımlara hizmet ediyorsa Türkçe dersinin özel alan becerileri dışına çıkamamış demektir. Türkçe Dersi Öğretim Programının (2018) genel ve özel amaçlarını uygulamada yerine getirebilmesi için 21. yüzyıl becerilerine de hizmet edebilmesi gerekir. Bu araştırmada, tüm etkinlikler, 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmiş ve veriler sunulmuştur. 21. yüzyıl becerileriyle etkinliklerin ilişkisini ortaya koyan bu çalışma, programın uygulama boyutunda 21. yüzyıl becerileriyle ilgili ihmal edilen noktalara dikkat çekmesi açısından önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, konusu, yöntemi, süreci ile ilgili sınırlılıklar açıklanmıştır. Araştırma, aşağıdaki sınırlılıklar dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir:

- Araştırma konusu olan 21. yüzyıl becerileri bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmıştır. 21. yüzyıl becerisi olarak Partnership for 21st Century Skills (P21)'e ait sınıflamadan yararlanılmıştır. Dolayısıyla beceriler bu sınıflama ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırmada Türkçe Dersi Öğretim Programının (2018) beşinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar tüm kazanımları incelemeye dâhil edilmiştir. Yani araştırma programın ortaokul seviyesi ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma önerisinin yazıldığı dönemde yenilenen programa uygun ders içeriği sadece beşinci sınıflarda uygulanmaktaydı. Bu yüzden sadece beşinci sınıf ders içeriği araştırmaya dâhil edilmiştir.

Tanımlar

Bu bölümde araştırmanın kuramsal çerçevesini oluşturan ve araştırmanın anlaşılabilmesi için önemli olduğu düşünülen kavramlara yer verilmiştir. Bu kavramlar,

araştırmadaki yeri açısından tanımlanmıştır. Bu kavramlar ve açıklamaları aşağıda gösterildiği şekildedir:

Öğretim Programı: Bir okulu bitirmek veya bir alanda uzmanlaşmak için okunması gereken ders ve konuları kapsayan plan, müfredat, ders programı (TDK, 2019). Aslında öğretim programı, öğrencilere kazandırılması istenilen davranışları içine alan bir sistem şeklinde düşünülmelidir. Öğretim programı, öğrencilerde dil ediniminin belli bir plana oturtulmasını sağlar. Avcı'ya göre dil, düşüncenin en somut şekilde kendini gösterdiği alandır (Avcı, 2012 s.4). Temel dil becerileri de öğretim programları ile sistemli bir şekilde öğretilir.

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi: “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ); Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, meslekî, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren ulusal yeterlilikler çerçevesidir.” (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2015).

21. yüzyıl becerileri: Bilgi toplumuna katkıda bulunabilmek için bireylerin ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerilerin genel adıdır (Voogt ve Roblin, 2010).

Hayat ve kariyer becerileri: Esneklik ve uyum, inisiyatif alma ve özyönelim, sosyal ve kültürlerarası, üretkenlik, liderlik ve sorumluluk yetkinliklerini kapsayan 21. yüzyıl becerileridir (Partnership for 21st Century Skills, 2009).

Öğrenme ve yenilik becerileri: Etkileşim ve yenilik, sorgulama ve problem çözme, öz güven, iş birliği yetkinliklerini kapsayan 21. yüzyıl becerileridir (Partnership for 21st Century Skills, 2009).

Bilgi, medya ve teknoloji becerileri: Bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, bilişim ve öz güven teknolojileri okuryazarlığı yetkinliklerini kapsayan 21. yüzyıl becerileridir (Partnership for 21st Century Skills, 2009).

Alanyazın Taraması

Araştırmanın bu bölümünde 21. yüzyıl becerileri ile ilgili yapılmış çalışmalara yer verilmiştir. Çalışmalar verilirken eğitim ile ilgili olması açısından sınırlandırılmıştır. Bu bölüm Türkiye’de ve Türkiye dışındaki ülkelerde yapılan çalışmalar olmak üzere iki başlık altında ele alınmıştır.

Eğitimde 21. Yüzyıl Becerileri

21. yüzyılla birlikte eğitime bakış açısı da değişmeye başlamıştır. Çünkü 21. yüzyılda eğitimin hedef kitlesi olan öğrencilerin hayatlarını devam ettirebilmeleri için bazı becerilere gerek duyduğu görülmüştür. Bunlar, 21. yüzyıl becerileri olarak tanımlanmıştır. Bu beceriler, uluslararası birçok kurum ve kuruluş tarafından sınıflandırılmıştır. Bu yüzden de 21. yüzyıl becerileri ile ilgili kabul gören farklı açıklamalar bulunmaktadır. OECD (2018), 21. yüzyılda özellikle 2030’lu yıllarda öğrencilerin bazı becerilere sahip olması gerektiğini öne sürmüştür. Çünkü bu yıllarda toplumsal ve teknolojik açıdan önemli değişimler olacaktır; öğrenciler bu değişimlere ayak uyduracak becerilere sahip olmalıdır. OECD, bu becerileri dönüştürücü yeterlilikler adı altında şu şekilde sınıflandırmıştır:

- **Bilgi Boyutu**
 - Sürece dayalı bilgi
 - Disiplinler arası bilgi
 - Alan bilgisi
 - Epistemik bilgi
- **Beceri Boyutu**
 - Sosyal ve duygusal beceri
 - Bilişsel ve bilişüstü beceri
 - Uygulamaya yönelik beceri
- **Tutum ve Değerler**

- Yerel tutum ve değerler
- Kişisel tutum ve değerler
- Toplumsal tutum ve değerler
- Evrensel tutum ve değerler

Yukarıdaki sınıflamadan anlaşılacağı üzere OECD, kalıcı davranış değişikliği için gerekli üç boyutu, 21. yüzyıl becerisi olarak açıklamıştır. Definition and Selection of Competencies (Yeterliliklerin Tanımı ve Seçimi) Projesi ile ortaya koyulan bu beceriler, yeni bir olay ya da durum karşısında öğrencilerin sahip olması gereken davranışı kazanmaya yönelik sürece dikkat çekmektedir. Bir diğer 21. yüzyıl becerisi sınıflaması Partnership for 21st Century Skills (P21)'e aittir. Bu birlik Adobe, Apple, Walt Disney, Cisco, Dell, İntel, Lego gibi daha birçok farklı kuruluşun bir araya gelerek belirlediği becerilerden oluşmaktadır. Anaokulundan liseye kadar tüm eğitim kademelerini kapsayacak şekilde beceriler önermişlerdir. Bu beceriler şu şekilde gösterilebilir:

- Öğrenme ve Yenilik Becerileri
 - Merak ve yenilik
 - Sorgulama ve problem çözme
 - İletişim
 - İş birliği
- Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri
 - Bilgi okuryazarlığı
 - Medya okuryazarlığı
 - Bilişim ve öz güven teknolojileri okuryazarlığı
- Hayat ve Kariyer Becerileri
 - Esneklik ve uyum

- Girişimcilik
- Sosyal ve kültürlerarası yetkinlikler
- Üretkenlik ve yetenek
- Liderlik ve sorumluluk

Grldg zere P21 becerileri de üç ana başlık ve on iki alt başlıktan oluşmaktadır. Bu sınıflamada OECD sınıflamasından farklı olarak doğrudan kazandırılması gereken becerilere odaklanılmıştır. OECD’de bir davranışın kazandırılması için gereklilikler, birer beceri olarak tanımlanmıştır. The North Central Regional Educational Laboratory-NCREL (Kuzey Merkez Bölgesel Eğitim Laboratuvarı), 21. yüzyıl becerileri ortaya koyan farklı bir kurumdur ve 2003 yılında şu becerileri ortaya koymuştur:

- Dijital ağ Okuryazarlığı
 - Temel, bilimsel ve teknolojik okuryazarlık
 - Görsel ve bilgi okuryazarlığı
 - Kültürel okuryazarlığı
 - Küresel farkındalık
- Yenilikçi Düşünme
 - Özyönetim becerisi
 - Merak, merak ve inisiyatif alma
 - Üst düzey düşünme ve akıl yürütme
- Etkili z Güven
 - Ekip oluşturma ve iş birliği
 - Kişisel ve sosyal sorumluluk
 - Etkileşimli z güven
- Yüksek Verimlilik
 - Sonuç odaklı planlama ve yönetme

- Gerçek yaşama ilişkin araç ve gereçleri kullanabilme
- Nitelikli ürünler ve sonuçlar elde etme

Kuzey Merkez Bölgesel Eğitim Laboratuvarının ileri sürdüğü bu beceriler, daha çok grup çalışmasında gerekli bilgi ve becerilere hizmet etmektedir. Sınıflamadaki sıralamaya bakıldığında da hiyerarşik bir düzen dikkat çekmektedir. Grup çalışması temelli bir ürünün ortaya çıkış süreci ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Kurumsal boyutta 21. yüzyıl becerilerine yönelik öneride bulunan diğer kurum da Uluslararası Eğitim Teknolojileri Derneği (International Society for Technology in Education National Educational Technology Standards [ISTE]) dir. Bu kurumun ortaya koyduğu beceriler altı başlık altında şu şekilde gösterilebilir:

- Teknoloji işlemleri ve kavramları
- Sorgulama, problem çözme ve karar verme
- İletişim ve iş birliği
- Araştırma ve bilgi toplama
- Yenilik ve etkileşim
- Dijital vatandaşlık

ISTE tarafından yapılan bu sınıflama diğerlerine göre daha geneldir. Diğer kurumlar, 21. yüzyıl becerilerini genel ve özel boyutta iki şekilde ifade ederken ISTE genel olarak bu becerileri altı başlıkta toplamıştır. ISTE tarafından yapılan bu sınıflamada dikkat çeken bir diğer nokta ise beceriler arası ilişkisizliktir. Beceriler, hiyerarşik bir düzende değil; bir bütünün birbirinden bağımsız parçaları olarak sunulmuştur. Kurumsal olarak ileri sürülen bu 21. yüzyıl becerilerinin yanında Wagner tarafından da ortaya koyulanların dikkate değer olduğu düşünülmektedir. Wagner (2014) tarafından yapılan sınıflamada 21. yüzyıl becerileri şu şekilde gösterilmiştir:

- İnisiyatif alma ve girişimcilik

- Sorgulama ve problem çözme becerisi
- Kıvrak zekâ ve uyum
- İş birliği kurma becerisi
- Sözlü ve yazılı öz güven
- Bilgiye ulaşma ve bilgiyi analiz etme
- Merak ve hayal gücü

Buraya kadar yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere gerek kurumsal gerekse bireysel açıdan 21. yüzyıl becerileri önemli bir uğraş alanı olmuştur. Bazı beceri sınıflamalarına yönelik çalışmaların henüz 21. yüzyıla girmeden başladığı dikkat çekmektedir. Yapılan sınıflamalarda farklı beceriler olduğu görülmektedir fakat hepsinin ortak noktası, eğitim amaçlı olmalarıdır. Hedef kitle olarak öğrenciyi almaları ise bir diğer ortak noktalarıdır. Tüm sınıflamaların ortak amacı ise bireyi eğitim sistemine dâhil etmek ve bireylerin sahip olması gereken becerilere dikkat çekmektir.

Türkçe Eğitiminde 21. Yüzyıl Becerileri

Türkçe dersi, 2000’li yılların başından günümüze kadar dört farklı program değişikliği ile gündeme gelmiştir. Bunlardan, 2005 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (1-5. sınıflar) ve 2006 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (6-8.sınıflar), yapılandırmacı yaklaşımı temel alarak geliştirilmiştir. Uygulamaya koyulan bu programların, 21. yüzyıldaki toplumsal ve teknolojik gelişmelerle Türkçe dersine bir etkisi olduğu söylenebilir. 2015 yılına kadar bu programlar uygulanmaya devam etmiştir. 2015 yılında Milli Eğitim Bakanlığı taslak bir Türkçe öğretim programı yayımlamıştır. Yayımladığı bu programa yönelik öğretmenlerin ve velilerin görüşlerini almıştır. 2017 yılında da bu taslak program Türkçe Dersi Öğretim Programının (2018) şimdiki hali olarak uygulanmaya başlanmıştır. Türkçe dersine yönelik program değişikliğiyle ilgili 2015 yılının bir dönüm noktası olduğu söylenebilir. Çünkü bu programın dayanağı, Türkiye Yeterlilikler

Çerçevesidir. Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), Türkiye Yeterlilikler Çerçevesini şu şekilde tanımlamaktadır:

“Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ); Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu şekilde planlanan; ilk, orta ve yükseköğretim de içinde, meslekî, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik kurallarını gösteren ulusal yeterlilikler çerçevesini ifade etmektedir.” (MYK, 2015).

Tanımdan da anlaşılacağı üzere bu çerçeve, “Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi” üye ülkelerinden biri olan Türkiye’nin geliştirdiği becerilerdir. Bu yeterlilikler geliştirilirken Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi dikkate alınarak ulusal bir çerçeve sunulmuştur. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin temel esasları şunlardır (MYK, 2015, s. 3):

- a) Kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterlilikleri, öğrenme kazanımlarına dayalı olarak tanımlanmış seviyeler aracılığıyla ulusal düzeyde sınıflandırmak.
- b) Yeterliliklerin şeffaflığını ve tanınırlığını sağlamak.
- c) Yeterliliklerin kazanılması süreçlerine erişimi kolaylaştırmak.
- ç) Yeterliliklerin kredilendirilmesi, kredilerin birleştirilmesi ve yeterlilikler arasında geçiş yapılmasına imkân sağlamak.
- d) Yeni yeterliliklerin tasarlanmasına imkân sağlamak.
- e) Yeterliliklerin öğrenme kazanımlarına dayalı olarak hazırlanmasını sağlamak.
- f) Önceki öğrenmelerin tanınmasını sağlamak.
- g) Hayat boyu öğrenmeyi desteklemek.
- ğ) Eğitim ile istihdam arasındaki ilişkiyi güçlendirmek.
- h) Paydaşların katılım ve katkılarını sağlamak ve sorumlu kurumlar arasında etkili iş birliğini gerçekleştirmek.
- ı) Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olmak.

i) Yeterliliklerin uluslararası kıyaslanabilirliğini sağlamak amacıyla ortak kavramlar oluşturmak.

j) Meslek kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar tarafından geliştirilmiş ve kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerin tanınmasını sağlamak.

Görüldüğü üzere Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, eğitimin her kademesini düzenli bir sisteme dayandırmak amacıyla geliştirilmiştir. Örgün eğitime olduğu kadar yaygın eğitime de dikkat çekilmiştir. Bu amaç ve esaslara göre hazırlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde sekiz anahtar yetkinlik önerilmiştir. Bu yetkinliklerin dayanağı, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dair Tebliğ’de (MYK, 2015) şu şekilde açıklanmıştır:

“Anahtar yetkinlikler, hayat boyu öğrenme kapsamında her bireyin kazanması beklenen tanımlanmış sekiz yetkinliktir. Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyinin 18/12/2006 tarihli ve 2006/962/EC sayılı “Hayat Boyu Öğrenme İçin Anahtar Yetkinlikler” Hakkındaki Tavsiye Kararının ekinde “Hayat Boyu Öğrenme İçin Anahtar Yetkinlikler–Avrupa Referans Çerçevesi” yer almaktadır.²⁶ Bu çerçeve, sekiz anahtar yetkinliği belirlemekte ve her bir yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve davranışları tanımlamaktadır.”

Yukarıdaki açıklamada yer alan dayanaktan hareketle “anadilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik,kültürel farkındalık ve ifade” becerileri Türkçe Dersi Öğretim Programına (2018) girmiştir. Hem de programın tamamının dayandığı ana beceriler olarak programda yer bulmuştur. Bu beceriler ve açıklamalarına Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda şu şekilde yer verilmiştir (MEB, 2018, s. 4-5):

- “Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.
- Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde öz güvenin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde öz güven, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.
- Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide

yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

- Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve öz güven için bilgi öz güven teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve öz güven kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.
- Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.
- Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram

ve yapılara ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

- İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Merak, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.
- Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle öz güven araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.”

Bu beceriler doğrudan 21. yüzyılda sahip olunması gereken becerilere dayandığı için de Türkçe dersi ilk defa 2015 yılında taslak olarak; 2017 yılında da resmi olarak 21. yüzyıl becerileriyle ilişkilendirilmiştir. Bu ilişkilendirme süreci ilk defa programın ana yapısıyla bütünleştirilerek sunulmuştur. Daha önceki programlarda sorgulama, problem çözme, iş birliği gibi becerilerine kavram olarak programda yer verilirken 2017 yılıyla birlikte bütüncül bir bakış açısıyla yer verilmiştir. Ayrıca bir öneri niteliği taşımanın ötesinde programın ana unsuru olarak dikkat çekmektedir.

Türkiye’de Yapılan Çalışmalar

Bu bölümde Türkiye’de 21. Yüzyıl becerileriyle ilgili alanyazın ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Türkçe öğretimi ile 21. Yüzyıl becerilerini bütüncül olarak ele alan bir çalışmaya rastlanılmadığı için farklı disiplinlerden çalışmalara da yer verilmiştir. Böylece

21. yüzyıl becerilerinin Türkiye’de alanyazındaki durumu gözler önüne serilmeye çalışılmıştır. Karakaş (2015), sekizinci sınıf öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada 21. yüzyıl becerilerini, Fen Bilimleri dersiyle ilişkili olarak ele almıştır. Çalışmanın amacını, sekizinci sınıf öğrencilerinin Fen Bilimleri dersine yönelik 21. yüzyıl becerilerine sahip olma düzeylerinin belirlenmesi ile bilişsel, duyuşsal ve sosyokültürel boyutlardan ölçülmesi oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra öğrencilerin kişisel özellikleri ile 21. yüzyıl becerileri karşılaştırılıp anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın verilerinden hareketle 21. yüzyıl becerilerinin bilişsel, duyuşsal ve sosyokültürel boyutlarına yüksek düzeyde sahip olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyetleri ile 21. yüzyıl becerileri arasında da anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Çalışmada karma desen kullanıldığı için nitel verilerle nicel verilerin örtüştüğü belirlenmiştir.

Murat (2018), araştırmasını ters yüz sınıf modelinin beşinci sınıf öğrencilerinin 21. yüzyıl becerileri ve bilimsel epistemolojik inançlarına etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirmiştir. Beşinci sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmada, ön test-son test yarı deneysel desenden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda deney ve kontrol gruplarının bilimsel epistemolojik inanç düzeyleri ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Deney ve kontrol gruplarının bilimsel epistemolojik inanç düzeyleri son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Deney ve kontrol gruplarının 21. yüzyıl beceri düzeyleri ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin bilimsel epistemolojik inanç düzeyleri ön test- son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri düzeyleri ön test-son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anagün (2018)'ün çalışmasının amacı, ilköğretim okulu öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri açısından yeterlikleriyle ilgili algıları ile yapılandırmacı öğrenme ortamlarının yönetilmesine ilişkin algıları arasındaki ilişkileri incelemektir. Çalışmanın örneklemini sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmaya 184 kadın ve 88 erkek öğretmen katılmıştır. 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği ve Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Ölçeği, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmanın sonucu, 21. yüzyıl becerilerinin öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamına ilişkin algıları ile pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur.

Bektaş, Sellum ve Polat (2019), araştırmasını Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (2018) ile ilişkilendirerek gerçekleştirmiştir. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı, 21. yüzyıl öğrenme ve yenilikçilik becerileri (öz güven, iş birliği, sorgulama ve merak) açısından incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmış, veriler betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Araştırmada, Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda iletişim ve iş birliği becerilerine ilişkin ifadelerin yeterince; sorgulama ve yaratıcı düşünme becerilerine ilişkin ifadelerin ise sınırlı sayıda yer verildiği belirlenmiştir. Kan ve Murat (2018) araştırmasını, Fen bilgisi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileriyle ilgili yeterliliklerini incelemek amacıyla gerçekleştirmiştir. Araştırmada ilişki tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Fen bilgisi lisans programı son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma bulgularından hareketle öğretmen adaylarının “öğrenme ve yenilik becerileri”, “hayat ve kariyer becerileri” ve 21. yüzyılın boyutları olan “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” ile ilgili olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Kadın öğretmen adaylarında cinsiyet değişkenine bağlı olarak “hayat ve kariyer becerileri” ve “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” boyutlarının algılanmasına ilişkin anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Öğretmen adaylarının STEM konusunda olumlu tutum gösterdiği belirlenmiştir. STEM'e yönelik tutuma ilişkin cinsiyete göre anlamlı bir fark

gözlemlenmemiştir. Öğretmen adaylarının “21. Yüzyıl Becerileri Yeterlilik Algısı Ölçeği” ile “STEM Tutum Ölçeği” verileri arasında düşük ve orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Çevik (2019), çalışmasında 15-25 yaş grubundaki ergen ve erken yetişkinlik öğrencileri için çok boyutlu bir 21. yüzyıl beceri ölçeğini geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma 660 lise, önlisans ve lisans öğrencileri ile yürütülmüştür. Çalışmanın ilk aşamasında oluşturulan madde havuzundan uzman görüşleri doğrultusunda 146 madde seçilmiştir. Geçerlilik çalışmaları kapsamında açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda beş alt faktörden oluşan 41 maddelik bir ölçek geliştirilmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında, doğrulayıcı faktör analizi ile Lisrel 8.80 programı kullanılmış ve beş alt faktör yapısı doğrulanmıştır. Çalışmanın üçüncü aşamasında test - tekrar test yöntemi uygulanmış; birinci ve ikinci uygulamalarda ölçeğin ortalama ölçek puanları ve standart sapma değerleri sırasıyla 3.89, 18.21 ve 3.58 ve 22.19 olarak bulunmuştur. Kaya ve Akpunar (2018)’in çalışmasını, dijital öyküleme etkinliklerinin öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirmiştir. Çalışmanın örneklemini, Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi 3. sınıfta Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersini alan 31’i kadın (%53,4), 27’si erkek (%46,6) olmak üzere 58 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarından ders kapsamında materyal olarak “dijital öykü” oluşturmaları istenmiştir. Bu bağlamda dijital öykü oluşturmaları için gerekli adımlar takip edilerek süreç tamamlanmıştır. Araştırma bulgularına göre, beden eğitimi öğretmen adaylarının öğrenme ve yenilik becerileri boyutuna ilişkin aritmetik ortalamaları 3,77; bilgi, medya ve teknolojileri becerileri boyutuna ilişkin aritmetik ortalamaları ise 3,86; hayat ve meslek becerileri boyutuna ilişkin aritmetik ortalamaları 3,94; anketin tümüne (T) ilişkin aritmetik ortalamaları ise 3,86 olarak hesaplanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının B1, B2, B3 ve T puanları üzerinde istatistiksel bir etkiye sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Ancak tüm boyutlarda kadın öğretmen adaylarının puan ortalamalarının erkek öğretmen adaylarının puan ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. İnternet kullanma düzeylerine göre öğrencilerin beceri puan ortalamaları arasında B1, B2, B3 ve T boyutlarında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bilgisayar kullanma düzeylerine göre öğrencilerin beceri puan ortalamaları arasında B1, B2, B3 ve T boyutlarında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Bozkurt ve Çakır (2016) çalışmasını ortaokul öğrencileri üzerine gerçekleştirmiştir. Çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin sahip olduğu öngörülen 21. yüzyıl öğrenme becerilerini, okul etkinliklerinde kullanma düzeyleri bakımından incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, 612 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın bulgularından hareketle ortaokul öğrencilerinin 21. yüzyıl öğrenme becerileri olarak ele alınan; aktif öğrenme, problem çözme, öğrenmeyi öğrenme, iş birliği ve öz güven becerilerine iyi derecede sahip oldukları belirlenmiştir.

Gürültü, Aslan ve Alıcı (2018) araştırmasında, Türkiye'nin farklı illerinde İlköğretim kurumlarında görev yapan farklı branşlardan öğretmenlerin 21. Yüzyıl öğreten becerileri kullanımının çeşitli demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Araştırmanın katılımcılarını, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin farklı şehirlerinde İlköğretim kurumlarında görev yapan 364 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada, ilköğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanımı; cinsiyet, hizmet yılı, mezun olunan fakülte, çalıştığı kurum gibi değişkenler açısından incelenmiş ve farklılıklar tespit edilmiştir.

Türkiye Dışındaki Ülkelerde Yapılan Çalışmalar

Çalışmanın bu bölümünde eğitimle ilgili olarak Türkiye dışında başka ülkelerde yapılan 21. yüzyıl becerileriyle ilgili çalışmalara yer verilmiştir. Böylece dünyada da 21. yüzyıl becerilerinin eğitimdeki durumu ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Hall (2018)'ün eylem araştırması çalışmasında temel amacı, 21. yüzyıl becerilerinin, özellikle de öz güven ve iş birliği becerilerinin teknoloji yönünden zengin bir öğrenme ortamında bütünleşmesinin derinliğini değerlendirmektir. Çalışmada, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenme becerilerinin gösterildiğine inandığı ve iş birliğinin güçlü bir 21. yüzyıl öğrenme becerisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada teknoloji kullanımının 21. yüzyıl öğrenme becerilerini desteklediği ortaya koyulmuştur. Ek olarak, öğretmenler tarafından 21. yüzyıl öğrenme becerilerinin etkili bir şekilde uygulanmasına devam etmek için öğretmenlerin ek mesleki gelişimine ihtiyaç duydukları belirlenmiştir.

Fischer (2011)'in araştırması, 21. yüzyıl becerileri öğretim programına entegre etme konusunda net bir görüşe sahip olanlarla 21. yüzyıl becerilerini bütünleştirme ihtiyacını kabul eden ve bunun bir kanıtını görenler arasında iki kategoriye ayrılabilceğini ortaya koymuştur. Bazı sınıflarda, ancak akademik başarıdaki kazanımlara daha fazla odaklanılmıştır. Bu nedenle, hesap verebilirlik statüsünün 21. yüzyıl becerilerini bütünleştirme üzerindeki etkisi mutlaka hesap verebilirlik listelerindeki veya dışındakilerin lehine bir ağırlığa sahip değildir, bunun yerine vizyon, liderlik ve planlama işlevidir.

Malter (2011)'in çalışmasının amacı, bağımsız okulların 21. yüzyıl öğretme ve öğrenmenin zorluklarını ve karmaşıklıklarını ele alan öğretmenler için mesleki gelişim fırsatları geliştirip geliştiremediğini tespit etmektir. Karma yöntem ile desenlenen çalışma, mesleki gelişimden sorumlu olan bağımsız okul yöneticileri anketinden ve belirli mesleki gelişim programları hakkında daha ayrıntılı bilgi sağlayan bağımsız okul yöneticileriyle yapılan görüşmelerden toplanan nicel ve nitel verileri içermektedir. Bu araştırma ile 21. yüzyıl beceri ve içeriği ile ilgili olarak bağımsız okul mesleki gelişim programlaması için kıyaslama verileri sağlanmıştır. Araştırma, bağımsız okul liderlerine, okullarının mesleki gelişim modellerini incelemelerini ve tekliflerinin eğitimcilerin mesleki uygulamalarında büyümelerini sağlayıp sağlamadıklarını tespit etmelerini sağlayacak veriler sunmaktadır.

Son olarak, araştırma, 21. yüzyıl becerilerinin sınıftaki değişim, yenilik ve merak üzerindeki etkisinin yanı sıra öğrencilerin 21. yüzyılda yaşamın sosyal ve ekonomik zorluklarını karşılaması için gerekliliklere dikkat çekmiştir.

Hughes (2012)'in örnek olay çalışmasının amacı, Dewey'in öğrenme kuramı etrafında çerçeveselendirilen 21. yüzyıl becerilerine ilişkin bilgileri ortaya koymaya çalışmaktır. Araştırmanın sonucunda, katılımcıların kültürlerarası anlayış becerisini kullanmadıkları; ancak diğer altı beceri ile ilgilendikleri belirlenmiştir. Çalışmanın bulgularından hareketle öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerini öğrencilerinin kullanmaları konusunda istekli oldukları ve gereken çabayı gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bridge (2019)'nin yarı deneysel çalışmasının amacı, iPad cihazları haftada iki kez verilen derslerden sonra, 21. yüzyıl öz güven ve iş birliği becerilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir gelişme olup olmadığını araştırmaktır. Örneklemi ortaokul 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Ortaokul öğrencilerinin öz güven ve iş birliği becerilerini geliştirmek için gerçekleştirilen mini dersin öz güven ve iş birliği konusundaki etkililiğini ölçmek için 20 maddelik bir ön ve son test çalışması yapılmıştır. Mini ders müdahalesinin öz güven becerilerinin gelişiminde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olduğu ($p < .05$) ancak iş birliği becerileri üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($p > .05$).

Shannon (2015) çalışmasında, öğrencilerinin okuma ve matematik başarısını öngören değişkenleri incelemeye çalışmıştır. Olası öngörücüler arasında öğrenci öz algısı ve öğretmenlerinin öğrenci algısı şu boyutlarda ele alınmıştır: İş birliği, merak, sorgulama, teknoloji ve bilgi toplama. Araştırmanın katılımcılarını beşinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma verilerinden hareketle iş birliği ve merak öz algılarında kadınlar erkeklerden daha yüksek puan almıştır. Erkekler ve kadınlar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. 21. yüzyıl değişkenleri, öğrenci test puanlarında küçük farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur.

Fenomenoloji ile desenlendiği çalışmasında McDowell (2017) ortaöğretim okulu öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerinin öğrenci edinimi üzerindeki etkisine ilişkin algıları hakkında derinlemesine bilgi edinmek için gerçekleştirmiştir. Amaçlı bir örnekleme yöntemi kullanılarak 20 devlet okulu öğretmeni, katılımcıları oluşturmaktadır. Çalışma, şu araştırma sorusuna dayanmaktadır: Öğretmenler, birebir teknoloji programlarının, öğrencilerin öz güven kurma, iş birliği yapma, yaratıcı olma ve sorgulama yeteneği de dâhil olmak üzere 21. yüzyıl becerilerinde ileri düzeyde gelişim sağladığına inanıyor mu? Katılımcı görüşmeleri yoluyla toplanan veriler, öğretmenlerin çoğunun birebir teknoloji programlarının öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini kazanmalarına yardımcı olduğuna inandığını göstermiştir.

Shaw (2018) çalışmasında, proje tabanlı öğrenmenin Fen Bilimleri, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik (STEM) eğitiminde kullanımı ile iş birliği, öz güven, merak ve sorgulama alanlarındaki 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma karma yöntemle desenlenmiştir. Birebir yapılan görüşmelerin analizi, STEM eğitiminin, 21. yüzyıl becerilerini geliştirmek için proje tabanlı öğrenmeyi etkili bir metodoloji olarak desteklediğini göstermektedir. Öğrenci anketi sonuçlarının analizi, öğrencilerin sırasıyla merak, iş birliği, sorgulama ve öz güven becerileriyle ilgili olumlu görüş bildirdiklerini ortaya koymaktadır. Tek yönlü ANOVA sonuçları, öğrencilerin genel beceri düzeylerine ilişkin algılarının, proje tabanlı öğrenmeden yararlananlara kıyasla % 75 daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu çalışmanın sonuçları, 21. yüzyıl becerilerini başarılı bir şekilde geliştirmek için proje tabanlı öğrenmenin STEM müfredatlarıyla tam olarak ilişkilendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Conrad (2019)'ın çalışmasının amacı, müzik öğretmenlerinin ilk olarak 1982 yılında oluşturulan müzik müfredatının gözden geçirme ihtiyacına ilişkin algılarını incelemektir. Çalışma, ana standartları ve 21. yüzyıla ait beceriler ile bilgilerini incelemiştir.

Öğretmenlerin algılarını keşfetmek için nicel ve nitel araştırmaların birlikte kullanıldığı karma yöntemden yararlanılmıştır. Kullanılan nicel araştırma aracı, demografiye odaklanan üç ek soruyla Likert tipi bir ölçek kullanılarak yapılan 10 soruluk bir ankettir. Nitel kısmı ise daha önce ankete katılan öğretim üyeleri ile yapılan görüşmelerden oluşmaktadır. Genel sonuçlar, müfredatın yeniden düzenlenmesi için olumlu bir bakış açısı ortaya koymaktadır. Araştırma bulguları, bütün öğretmenlerin programla ilgili bazı seviyelerde yeniden düzenlemeye ihtiyaç duyduklarını, ancak hepsinin aynı aciliyete sahip olmadığını göstermiştir. Ankete katılan tüm öğretmenlerin ana standartlar hakkında biraz bilgi sahibi olduğu ve bunları günlük planlarına bildikleri ölçüde dâhil ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Fakat tüm öğretmenlerin hem ana standartlar hem de 21. yüzyıl becerileri konusunda daha fazla desteğe ihtiyaç duydukları belirlenmiştir.

McFadden (2010) araştırmasında, dramada standartlara dayalı öğretimin, dil sanatlarında, tiyatro sanatlarında ve bilişsel becerilerde öğrenci yetkinlikleri üzerinde ölçülebilir bir etkisi olup olmadığını araştırmıştır. İlkokul öğrencileriyle gerçekleştirilen çalışma, dokuz hafta sürmüştür. Araştırmanın yöntemi karma desendir. Nitel bulgular, deney grubu öğrencilerinin dil becerilerinden dinleme ve konuşma alanlarında ve kelime hazinesinde hafif bir yarar sağlandığını göstermiştir. Deney grubu öğrencileri, tiyatro sanatları becerilerini karşılamada da gelişme göstermiştir. Nitel veriler, bilişsel konuşmalarda, özellikle yüksek düzeyde düşünmenin yanı sıra, gelişmiş sözlü dil becerileri ve daha aktif öğrenci katılımı için bazı değişikliklerin gerekli olduğunu ortaya koymuştur. Kontrol grubu ile deney grubu arasında nicel verilerde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak drama derslerinin etkili öz güven, problem çözme, sorgulama ve iş birliği gibi çok önemli 21. yüzyıl becerilerine katkıda bulunduğu belirlenmiştir.

Maneen (2016) yapmış olduğu nitel çalışmasında, anaokulundan sekizinci sınıfa kadar tüm sınıflarda sorgulama, merak, iletişim ve iş birliğini geliştirmek için gerekli entegrasyon

uygulamalarıyla ilgili öğretmen görüşlerini belirlemeye çalışmıştır. Mülakatlardan, gözlemlerden ve belgelerden toplanan veriler aracılığıyla bir entegrasyon modeli için şu ana başlıklar belirlenmiştir: İşbirlikçi planlama, liderlik desteği, ürün yerine öğrenme sürecine odaklanma, çoklu öğrenme yolları, mesleki gelişim, topluluk iş birliği ve ilişkileri, yansıma. Araştırmanın sonucunda 21. yüzyıl becerileriyle okuldaki sanat entegrasyon destek sistemleri, değerlendirme sistemleri, müfredat, mesleki gelişim ve öğrenme ortamları açısından uyumlu bulunmuştur.

Ruettgers (2013) çalışmasını öğretmen yetiştirme programlarının 21. yüzyılda gerekli bilgi ve beceriyi kazandırıp kazandırmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirmiştir. Araştırmanın mevcut alanyazına dayanarak tanımladığı 21. yüzyıl becerileri şunlardır: Küresel farkındalık, dijital yeterlilikler, sorgulama, iş birliği, kültürlerarasılık, öz güven ve problem çözme. Kamu kurumları dijital okuryazarlık becerilerinde istatistiksel olarak daha yüksek puan alırken, özel kurumlar sorgulama becerilerinde yüksek puanlar almıştır. Analiz sonuçları, öğretmen yetiştirme programlarının 21. yüzyılın bilgi ve becerilerinin kanıtlarına dikkat çekerek alternatif hipotezi desteklemiştir. Ayrıca öğretmen hazırlık programlarında dijital okuryazarlık ve sorgulama yetkinliklerine dair kanıtlar sunulmuştur. Öte yandan araştırma bulguları, küresel farkındalık, iş birliği, kültürlerarasılık, öz güven ve problem çözme yetkinlikleri ile ilgili alternatif hipotezleri desteklememiştir. Bu nedenle öğretmen yetiştirme programlarının 21. yüzyılın bilgi ve becerilerini ortaya koymadığı sonucuna ulaşılmıştır.

McIntyre-Odoms (2015)'un çalışmasının amacı, ilköğretim okulu müdürlerinin 21. yüzyıl becerilerinin uygulanmasına ilişkin algılarını tespit etmektir. 21. yüzyıl Öğrenme Becerileri Ortaklığı çerçevesi, 21. yüzyıl için gereken becerileri tanımlamak için çerçeve olarak kullanılmıştır. İlköğretim okulu müdürlerinin 21. yüzyıl becerilerini uygulama konusundaki algılarını belirlemek için çevrimiçi bir araştırma anketi dağıtılmıştır. Araştırma

bulgularında, ilkokul müdürlerinin 21. yüzyıl becerilerini ilkokullar için ‘çok önemli’ olarak algıladıkları ve ‘çok ilgili’ oldukları; ancak ilköğretim müfredatına ilişkilendirme konusunda yetersiz oldukları belirlenmiştir.

Aguilar-Torres (2010)’in çalışmasının amacı, 21. yüzyıl becerilerini standartlara dayalı bir müfredatla birleştirmek için bir çerçeve sunmak ve bunu kullanacak okullara kaynak sağlamaktır. Elde edilen veriler doğrultusunda şu dört tema ortaya çıkmıştır: (a) teknoloji 21. yüzyıl becerilerini uygulamak için kullanılmalı, (b) okul siteleri 21. yüzyıl becerilerini uygulamak için özel programlar kullanılmalı, (c) öğretmenlere sürekli mesleki gelişim sağlanmalı ve öğretmenleri iş birliğine teşvik etmek için ilçe ve mahalle düzeyinde bir öğrenme kültürü oluşturulmalıdır.

Miles (2014) araştırmasında, eğitimcilerin 21. yüzyıl becerileri hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarını belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın örneklemini 1.273 lise öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma için 44 sorudan oluşan bir anket geliştirilmiştir. Veri toplama aracı, eğitimcilerin 21. yüzyıl becerilerini nasıl anladıklarını ve bu becerilerin müfredatla nasıl ilişkilendirildiğini belirlemeye odaklanmaktadır. Çalışmanın bulgularından hareketle, eğitimcilerin 21. yüzyıl becerilerinden bazılarını müfredata dâhil etmesine rağmen 21. yüzyılda kariyer fırsatlarında başarılı olmak için gerekli becerilere sahip olmak için yeterli donanıma sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Hillman (2012)’in araştırmasının amacı küreselleşmenin taleplerini yerine getirdiğini iddia eden bir okulun programlarını, uygulamalarını ve kültürünü incelemektir. Bir ilkokulda gerçekleştirilen çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Bu okul, 21. yüzyıl becerilerini benimsediğini iddia ettiği için okulun uygulama ve teori boyutunca incelemesi yapılmıştır. Araştırma yapılırken P21 becerileri temel alınmıştır. Buradan hareketle de belli sınırlılıklara dayanarak öneride bulunulmuştur. Öğretim uygulamasıyla ilgili bulgular, küresel odaklı bir müfredat, sorgulamaya dayalı öğretim,

akademik standartlara uyan öğrenciler ve teknolojinin geniş kullanımını içermektedir. Mesleki yaşamla ilgili bulgular, müfredat geliştirme sürecinde liderlik ve iş birliği ile açıkça ifade edilmiş bir vizyon içermektedir. 21. yüzyıl becerilerinin okul kültürü üzerindeki algılanan etkisine ilişkin bulgular, 21. yüzyılda başarı için gerekli olacak modellerin, öğretmenlerin öğrenmesi, müfredat geliştirme konusundaki iş birliğinin ve okulun vizyonuna uygun olarak önemli ebeveyn desteğinin bulunup bulunmadığı modellerini içermektedir. Bu bulgulardan hareketle bir okulda 21. yüzyıl öğrenimini uygulamak için gerekli beş tema ortaya koyulmuştur: (1) küresel öğrenme için açıkça ifade edilmiş bir vizyon ve 21. yüzyıl becerileri, (2) okul uygulaması ve toplum desteği ile vizyonun gerçekliği yansıtması (3) müfredat geliştirme için kapasite, (4) hem öğrenci hem de yetişkin öğrenmesi üzerine odaklanan okul kültürü, (5) temel akademik başarıya ve 21. yüzyıl becerilerine odaklanması.

Bölüm II: Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde yöntemsel bilgilere yer verilmiştir. Sırasıyla araştırma modeli, incelenen dokümanlar, veri toplama araçları, verilerin analizi ve son olarak geçerlik, güvenirlik ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi deseni kullanılmıştır. Doküman incelemesi, belli konular hakkında yazılı materyallerin araştırılmasının gerekli olduğu durumlarda kullanılan bir tekniktir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada da Türkçe dersi program ve içerik açısından incelenmeye çalışıldığı için doküman incelemesi seçilmiştir. Çünkü eğitim alanında bir çalışma yapılıyorsa ders kitabı ve müfredat gibi eğitimle ilgili belgeler birinci derece dokümanlardır (Bogdan ve Biklen 1992). Veri toplama sürecinde doküman incelemesinin gereği olarak öncelikle incelenecek konuyla ilgili belgelere ulaşılmıştır (Karasar, 2007, Yıldırım ve Şimşek, 2013). Analiz için hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) ve ders içerikleri incelenmeye başlanmıştır. Doküman olarak kullanılan programda toplam 286 kazanım, 40 metin ve ilişkili etkinlikler incelenmiştir. Bu nitel araştırma, felsefi temelleri açısından yorumlayıcı paradigmaya dayanmaktadır. Yorumlayıcı paradigmanın pozitivist ve post-pozitivist paradigmaya karşı olarak ortaya çıktığı bilinmektedir. Ortaya çıkışı Max Weber (1864-1920) ve Wilhem Dilthey'nin (1833-1911) çalışmalarıyla başlamış (aktaran Akış Roney, 2011) özellikle Weber'in çalışmaları ile gelişen yorumlayıcı paradigma sonrasında birçok nitel desenin temelini oluşturmuş ve bu model, pozivist paradigmaya ciddi eleştirilerde bulunmuştur (Neuman, 2013). Modelin savunduğu felsefi düşünce ise araştırma konusu olan durumu ya da olayı detaylı bir şekilde yorumlayarak ortaya koymaktır (Yin, 2015). Post-pozitivizmin aksine yorumlayıcı paradigmada tek bir gerçeklik yoktur. Çünkü gerçeklik, bilinebilir ama insanla ilgili olay ve durumlar değişebilir olduğu için bilinmez,

anlaşılır (Rickman, 2000). İşte bu yüzden de değişebilir olan bu durumu anlamak için nitel veri toplama araçları kullanılmalıdır (Livesey, 2006). Bu çalışmada da 2017 yılında değişen ve yenisi uygulanmaya başlayan Türkçe Dersi Öğretim Programı detaylı bir şekilde incelenmek istenmiştir. İnceleme gerekçesi 21. yüzyıl becerileridir. Programın temel yetkinliklerini oluşturan bu becerilere, program kazanımlarında, ders kitabındaki metinlerde ve etkinliklerde ne kadar ve ne yönden yer verildiği anlaşılmalı istenmektedir. Bu açıdan da yorumlayıcı paradigma, çalışmanın felsefi temelini oluşturan en uygun paradigmadır.

Veri Toplama Araçları

21. yüzyıl becerileri, Üretkenlik ve Yetenek, Esneklik ve Uyum, Sorgulama, Öz Yönelim, Bilgi Okur-yazarlığı, Merak ve Yenilenme, Liderlik ve Sorumluluk, Medya Okur-yazarlığı, İletişim, Girişimcilik, Problem Çözme, İş birliği, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okur-yazarlığı, Sosyal Beceriler, Kültürlerarası Beceriler (Partnership for 21st Century Skills, 2009) şeklinde sıralanmıştır. Burada, 21. yüzyıl becerileri isimlendirmesinde var olan kavramlar Türkçe isimleriyle ele alınmıştır. Bu araştırmada analiz için, Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) ve ders içerikleri belirtilen 21. yüzyıl becerileri ölçüt alınarak bu çerçevede incelenmiştir. Doküman olarak kullanılan programda toplam 286 kazanım, 40 metin, ilişkili etkinlikler incelenmiş ve tablolar şeklinde sunulmuştur. Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3, Tablo 4 kazanım tablosu şeklinde, Tablo 5 metin tablosu şeklinde, Tablo 6 etkinlik tablosu şeklinde oluşturulmuş, 21. yüzyıl becerileri odaklı bütüncül bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmanın verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Özdemir (2010) betimsel analizi şu şekilde tanımlamıştır: Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür.

Tanımlamadan da anlaşılacağı üzere betimsel analizde dikkat edilmesi gereken nokta daha önceden temaların belli olmasıdır. Bu araştırmanın verilerinin çözümlenmesinde betimsel analizden yararlanma sebebi de budur. Çalışmanın amacı doğrultusunda veriler 21. yüzyıl becerileri ve temel dil becerileri başlıkları altında gruplandırılmıştır. Temalar önceden belli olduğundan haliyle bu teknik seçilmiştir. Betimsel analiz süreci dört aşamada gerçekleştirilmektedir. Bunlar sırasıyla şu şekildedir (Altunışık, Çoşkun, Yıldırım ve Bayraktaroğlu, 2010):

- Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma,
- Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi,
- Bulguların tanımlanması,
- Bulguların yorumlanması

Bu sıralamadan hareketle araştırmada öncelikle temalar belirlenmiştir. Daha önce de belirtildiği gibi bu araştırmanın temalarını 21. yüzyıl becerileri ve dört temel dil becerisi oluşturmaktadır. Temaların ardından kazanımlar, metinler ve etkinlikler 21. yüzyıl becerileri ile ilişkisine göre analiz edilmiştir. Son olarak bulgular bölümünde analiz edilen veriler yorumlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Analiz edilen içerikler, başka bir alan uzmanı tarafından da eş zamanlı olarak çözümlenmiştir. İki araştırmacı çözümlerinin tutarlılığını teyit etmek için bir araya gelmiştir. Kısa bir süre veri analizi üzerine tartışılmıştır. Farklı bulunan veriler gözden geçirilmiştir. İkna sürecinde bazı analizler değiştirilmiştir ve sonrasında da kodlama güvenilirliği hesaplanmıştır. Sonuç olarak kodlamalar arası güvenirlilik (Miles ve Huberman, 1994) %90 düzeyinde çıkmıştır. Çalışmanın iç geçerliğini sağlamak için veriler herhangi bir yorum katılmadan doğrudan alıntılarla sunulmuştur. İki farklı araştırmacı tarafından veriler kodlanmıştır. Dış geçerliği sağlamak için problem durumu kavramsal kısımda net bir şekilde

ortaya koyulmuştur. Dokümanların ne şekilde analiz edildiği, analiz sürecinde elde edilen verilerin nasıl ilişkilendirip sunulduğu anlatılmıştır.

Bölüm III: Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen veriler raporlanmıştır. Raporlama işlemi yapılırken araştırma maddeleri temel alınmıştır. Araştırma maddelerine göre başlıklar oluşturulmuştur. Bu bağlamda sırasıyla kazanımlar, metinler ve etkinlikler ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Üç bölümden oluşan bu kısımda, her bölüm kendi içinde yorumlanmıştır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) Kazanımlarında 21. Yüzyıl Becerilerinin Yerine Yönelik Bulgular

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) içinde ‘Türkiye Yeterlikler Çerçevesi’ne, 21. yüzyıl becerileri doğrultusunda yer verilmiştir. Programda bu beceriler, “yetkinlikler” adı altında sekiz başlıkta ele alınmıştır. Bunlar programdaki sırasına göre şu şekilde gösterilebilir: Anadilde iletişim, Yabancı dillerde iletişim, Matematiksel yetkinlik ve Bilim/teknolojide temel yetkinlikler, Dijital yetkinlik, Öğrenmeyi öğrenme, Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, İnisiyatif alma ve girişimcilik, Kültürel farkındalık ve ifadedir (MEB, 2018). Programda yetkinlik olarak yer bulan bu beceriler, 21. yüzyıl becerilerini temel almıştır. Programın temelini oluşturan 21. yüzyıl becerilerine, 5. sınıf kazanımlarında ne şekilde yer verildiği Tablo 1’de gösterildiği şekildedir:

Tablo 1

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) 5. Sınıf Kazanımlarında 21. Yüzyıl Becerileri

Temel Dil Becerileri	Dinleme	Konuşma	Okuma	Yazma
21. Yüzyıl Becerileri				
Üretkenlik ve yetenek	T.5.1.7. T.5.1.12	T.5.2.1. T.5.2.3. T.5.2.4.	T.5.3.4. T.5.3.27. T.5.3.32.	T.5.4.1. T.5.4.2. T.5.4.4. T.5.4.9.
Esneklik ve Uyum	T.5.1.8. T.5.1.12.	T.5.2.3. T.5.2.5.	T.5.3.2. T.5.3.3. T.5.3.4.	T.5.4.4.
Sorgulama	T.5.1.10.		T.5.3.15. T.5.3.17. T.5.3.18. T.5.3.19. T.5.3.29. T.5.3.30. T.5.3.31.	
Öz-Yönelim	T.5.1.9. T.5.1.10. T.5.1.11.	T.5.2.5.	T.5.3.20 T.5.3.30	T.5.4.9.
Bilgi Okur-yazarlığı	T.5.1.3. T.5.1.4.	T.5.2.7.	T.5.3.28 T.5.3.29	T.5.4.12. T.5.4.13.
Merak ve Yenilenme	T.5.1.7.	T.5.2.4.	T.5.3.15. T.5.3.21. T.5.3.24.	T.5.4.15.
Liderlik ve Sorumluluk	T.5.1.12.	T.5.2.3.	T.5.3.4. T.5.3.15	T.5.4.4.
Medya Okur-yazarlığı	T.5.1.10.		T.5.3.21. T.5.3.22. T.5.3.25.	
İletişim	T.5.1.11.	T.5.2.4.	T.5.3.19.	T.5.4.10.
Girişimcilik	T.5.1.7	T.5.2.1.	T.5.3.6.	T.5.4.6
Problem Çözme	T.5.1.7.		T.5.3.15.	
İş birliği				T.5.4.10
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okur-yazarlığı			T.5.3.34.	

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere en çok Üretkenlik ve yetenek becerisine ($f=12$) hizmet eden kazanımlar olduğu belirlenmiştir. Üretkenlik ve yetenek becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, yazmadır. Yazma becerisinin üretkenlik ve yetenek becerisi ile ilişkili kazanımları şunlardır:

“T.5.4.1.Şiir yazar.”

“T.5.4.2.Bilgilendirici metin yazar.”

“T.5.4.3.Hikâye edici metin yazar.”

“T.5.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

“T.5.4.9.Yazdıklarını düzenler.”

Yukarıdaki yazma kazanımlarında, üretkenlik ve yetenek becerisine, bir metin türü oluşturma ve bununla ilgili kurallara uygun davranma şeklinde hizmet edilmiştir. Yazma kazanımlarının ardından üretkenlik ve yetenek becerisi ile en çok ilgili temel dil becerileri okuma ve konuşmadır. Bu kazanımların okumayla ilgili olanları şu şekilde gösterilebilir:

“T.5.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

“T.5.3.27.Metinler arasında karşılaştırma yapar.”

“T.5.3.32.Okuduklarıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.”

Görüldüğü üzere okuma kazanımları üretkenlik ve yetenek becerisine belli stratejileri yerine getirmek amacıyla hizmet etmektedir. Okuma kazanımlarıyla aynı sayıda olan konuşma kazanımları ise şunlardır:

“T.5.2.1.Hazırlıklı konuşma yapar.”

“T.5.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

“T.5.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Yukarıdaki kazanımlarda görüldüğü üzere esneklik ve uyum becerisi, konuşma sırasında farklı durumları ve olayları gözeterek gerçekleştirme olarak ortaya çıkmaktadır. Üretkenlik ve yetenek becerisi ile en az ilişkili temel dil becerisi ise dinlemedir. Dinleme ile ilgili bu kazanımlar şunlardır:

“T.5.1.7.Dinlediklerine ve izlediklerine farklı başlıklar önerir.”

“T.5.1.12.Dinleme stratejilerini uygular.”

Yukarıdaki iki dinleme kazanımından anlaşılacağı üzere üretkenlik ve yetenek becerisi, farklılıkları göz önünde bulundurarak dinlemeyi gerçekleştirme şeklinde yerine getirilmektedir.

Tablo 1’de görüldüğü üzere üretkenlik ve yetenek becerisinden sonra en fazla esneklik ve uyum becerisi (f=8) gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisine bakıldığında sırasıyla okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geldiği görülecektir. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan okuma becerisi ile ilgili kazanımlar şunlardır:

“T.5.3.2.Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.”

“T.5.3.3.Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.”

“T.5.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere esneklik ve uyum becerisinden sonra sorgulama becerisi gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisi dinleme ve okuma becerileriyle sınırlıdır. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan okuma becerisi ile ilgili kazanımlardır. Okuma becerisiyle ilgili yedi kazanım şu şekildedir.

“T.5.3.15.Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

“T.5.3.17.Metni yorumlar.”

“T.5.3.18.Metinle ilgili sorular sorar.”

“T.5.3.19.Metinle ilgili sorulara cevap verir.”

“T.5.3.29.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

“T.5.3.30.Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.”

“T.5.3.31.Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.”

Görüldüğü üzere okuma kazanımları sorgulama becerisine yorumlama gücüyle, belli çözümler üretmek şeklinde hizmet etmektedir. Dinleme becerisine hizmet eden kazanım aşağıdaki gibidir.

“T.5.1.10.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

Bu içerik değerlendirme kazanımı, öğrencilerden eleştirel bakış açılarıyla fikirlerini çok yönlü ifade etmelerini istemiş, bu yönüyle beceriye tam olarak uymuştur.

Tablo 1’de görüldüğü üzere sorgulama becerisinden sonra özyönelim becerisi gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisi dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak görülmektedir. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan dinleme becerisi ile ilgili kazanımlardır. Dinleme becerisine hizmet eden kazanımlar aşağıdaki gibidir.

“T.5.1.9.Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.”

“T.5.1.10.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

“T.5.1.11.Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini bildirir.”

Bu kazanımlardan da anlaşılacağı üzere kendi öz anlayışını ortaya koymaya hizmet edilmektedir. Bu beceriye hizmet eden okuma kazanımı ise şöyledir.

“T.5.3.20.Metnin konusunu belirler.”

“T.5.3.30.Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.”

Öz yönelim becerisine hizmet eden konuşma kazanımı aşağıdaki gibidir.

“T.5.2.5.Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.”

Diğer beceri alanı yazmaya hizmet eden kazanımın sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulduğu ayrıca belirtilmiştir.

“T.5.4.9.Yazdıklarını düzenler.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere bilgi okur-yazarlığı tıpkı özyönelim becerisi gibi tüm beceri alanlarında yer bulan diğer beceridir. Bu becerinin dinleme becerisine hizmet eden kazanımları aşağıda görülmektedir.

“T.5.1.3.Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.”

“T.5.1.4.Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.”

Burada bir bilgiyi doğru tespitlerle ve yaratıcı şekilde kullanmaya hizmet edilmiştir. Diğer becerilerimiz okuma ve yazma alanlarında kazanım sayısının eşit olduğu görülmektedir.

“T.5.3.28.Bilgi kaynaklarını etkili şekilde kullanır.”

“T.5.3.29.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

Yukarıda görüldüğü üzere bu kazanımlarla bilginin erişimine ve kullanımına yönelik olarak etik ve yasal konularda temel bir anlayışa sahip olmak amacına hizmet edilmektedir. Yazmaya ait kazanım aşağıdaki gibidir.

“T.5.4.12.Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.”

“T.5.4.13. Formları yönergelerine uygun doldurur.”

Konuşma becerisine ait alttaki kazanımın dili doğru şekilde kullanmaya yönlendirdiği görülmektedir.

“T.5.2.7. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere bilgi okuryazarlığından sonra merak ve yenilenme becerisi ile ilişkili kazanımlar gelmektedir.

“T.5.1.7. Dinlediklerine/ izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.”

Dinleme temel dil becerisine hizmet eden bu kazanımda yeni fikirler geliştirme becerisinin amaçlandığı görülmektedir.

Bu kazanımların konuşmayla ilgili olan kazanımı aşağıda gösterilmiştir:

“T.5.2.4. Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Merak ve yenilenme becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, okumadır, farklı sorunlara farklı çözümler üretilmesi ve tahmin etme üzerine şekillenen bu

kazanımlarda öğrencinin farklı bakış açıları geliştirmesi amaçlanmıştır. Okuma becerisinin merak ve yenilenme becerisi ile ilişkili kazanımları şunlardır:

“T.5.3.15. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

“T.5.3.21. Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.”

“T.5.3.24. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.”

Merak ve yenilenme becerisinin Yazma ile ilişkili olan kazanımı, öğrencilerin metne, metin içi konuya ve metni oluşturan kelimelere uyumlu bir başlık bulmaları yönüyle becerimize hizmet etmektedir. Yazma ile ilişkili olan bu kazanım aşağıda gösterilmiştir.

“T.5.4.15. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.”

Bir diğer beceri liderlik ve sorumluluk becerisiyle en ilişkili temel dil becerisi okumadır. Bunu dinleme, konuşma ve yazma temel becerileri takip eder. Bütün temel becerilerde kazanımın mevcut olduğu görülmektedir.

“T.5.3.4. Okuma stratejilerini uygular.”

“T.5.3.15. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bu kazanımda da görüldüğü üzere farklı çözümler üretme bilincinin geliştirilmesine hizmet edilmektedir. Dinleme becerisi ile ilişkili kazanım aşağıdaki gibidir:

“T.5.1.12. Dinleme stratejilerini uygular.”

Konuşma ile ilgili kazanım aşağıdaki şekildedir:

“T.5.2.3. Konuşma stratejilerini uygular.”

Yazma ile ilgili kazanım aşağıdaki şekildedir:

“T.5.4.4. Yazma stratejilerini uygular.”

Görüldüğü üzere yazma kazanımı liderlik ve sorumluluk becerisine belli stratejileri yerine getirmek şeklinde hizmet etmektedir.

Tablo 1’de görüldüğü üzere medya okur-yazarlığı becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, okumadır. Medya okuryazarlığı becerisi ile ilişkili kazanımların dinleme ve okuma temel becerilerine ait olduğu anlaşılmaktadır.

“T.5.1.10.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

Buradan anlaşılacağı üzere bir medya içeriğinin tutarlılığının sorgulanması amaçlanmaktadır.

“T.5.3.21.Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.”

“T.5.3.22.Görsellerle ilgili soruları cevaplar.”

“T.5.3.25.Medya metinlerini değerlendirir.”

İletişim becerisine hizmet eden dört temel dil becerisinden dinlemeyle ilgili kazanım ise şu şekildedir:

“T.5.1.11.Dinledikleri/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.”

Konuşma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.5.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Okuma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.5.3.19.Metinle ilgili sorulara cevap verir.”

Yazma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.5.4.10.Yazdıklarını paylaşır.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere öz güven becerisini Problem çözme becerisi takip etmektedir. Bu becerinin dinlemeyle ilgili kazanımı şu şekildedir:

“T.5.1.7.Dinlediklerine /izlediklerine farklı başlıklar önerir.”

Okuma ile ilgili kazanımı şu şekildedir:

“T.5.3.15 Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bu becerinin ardından gelen İş birliği becerisi sadece tek bir temel dil becerisine hizmet etmektedir. Bu beceri ve kazanımı aşağıdaki gibidir:

“T.5.4.10.Yazdıklarını paylaşır.”

Bilgi ve iletişim teknolojileri okur-yazarlığı becerisiyle ilgili yazma becerisine ilişkin tek kazanım mevcuttur:

“T.5.3.34 Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgilere ilişkin soruları cevaplar.”

Tablodan da anlaşılacağı üzere Sosyal Beceriler ile Kültürlerarası Beceriler’e ait bir kazanım bulgusuna rastlanmamıştır. Programın temelini oluşturan bu becerilere 6. sınıf kazanımlarında ne şekilde yer verildiğine yönelik betimsel analiz sonuçları Tablo 2’de gösterildiği şekildedir:

Tablo 2

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) 6. Sınıf Kazanımlarında 21. Yüzyıl Becerileri

Temel Dil Becerileri	Dinleme	Konuşma	Okuma	Yazma
21. Yüzyıl Becerileri				
Üretkenlik ve yetenek	T.6.1.7. T.6.1.12.	T.6.2.1. T.6.2.3. T.6.2.4.	T.6.3.4. T.6.3.25. T.6.3.29.	T.6.4.1. T.6.4.2. T.6.4.3. T.6.4.4. T.6.4.10.
Esneklik ve Uyum	T.6.1.8. T.6.1.12.	T.6.2.3. T.6.2.5.	T.6.3.2. T.6.3.3. T.6.3.4.	T.6.4.4.
Sorgulama	T.6.1.10.		T.6.3.17. T.6.3.18. T.6.3.23. T.6.3.28. T.6.3.29. T.6.3.34.	
Öz-Yönelim	T.6.1.9. T.6.1.10. T.6.1.11.	T.6.2.5.	T.6.3.19 T.6.3.20 T.6.3.28	T.6.4.9.
Bilgi Okur-yazarlığı	T.6.1.3. T.6.1.6.	T.6.2.7.	T.6.3.33 T.6.3.34	T.6.4.12. T.6.4.13.
Merak ve Yenilenme	T.6.1.7.	T.6.2.4.	T.6.3.15. T.6.3.23.	T.6.4.8.

Tablo 2'nin devamı

Medya Okur-yazarlığı	T.6.1.10.		T.6.3.15.	
			T.6.3.30.	
			T.6.3.32.	
İletişim	T.6.1.11.	T.6.2.4.	T.6.3.17.	T.6.4.11.
Girişimcilik	T.6.1.7.	T.6.2.1.	T.6.3.6.	T.6.4.6.
Problem Çözme	T.6.1.7.		T.6.3.23.	
İşbirliği				T.6.4.10.
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okur-yazarlığı			T.6.3.30.	
			T.6.3.33.	
			T.6.3.34.	
			T.6.3.35.	

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere en çok üretkenlik ve yetenek becerisine ($f=13$) hizmet eden kazanımlar olduğu belirlenmiştir. Üretkenlik ve yetenek becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, yazmadır. Yazma becerisinin üretkenlik ve yetenek becerisi ile ilişkili kazanımları şunlardır:

“T.6.4.1.Şiir yazar.”

“T.6.4.2.Bilgilendirici metin yazar.”

“T.6.4.3.Hikâye edici metin yazar.”

“T.6.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

“T.6.4.10.Yazdıklarını düzenler.”

Yukarıdaki yazma kazanımlarında, üretkenlik ve yetenek becerisine, bir metin türü oluşturma ve bununla ilgili kurallara uygun davranma şeklinde hizmet edilmiştir. Yazma kazanımlarının ardından üretkenlik ve yetenek becerisi ile en çok ilgili temel dil becerileri okuma ve konuşmadır. Bu kazanımların okumayla ilgili olanları şu şekilde gösterilebilir:

“T.6.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

“T.6.3.25.Metinler arasında karşılaştırma yapar.”

“T.6.3.29.Okuduklarıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.”

Görüldüğü üzere okuma kazanımları üretkenlik ve yetenek becerisine belli stratejileri yerine getirmek şeklinde hizmet etmektedir. Okuma kazanımlarıyla aynı sayıda olan konuşma kazanımları ise şunlardır:

“T.6.2.1.Hazırlıklı konuşma yapar.”

“T.6.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

“T.6.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Yukarıdaki kazanımlarda görüldüğü üzere esneklik ve uyum becerisi, konuşma sırasında farklı durumları ve olayları gözeterek gerçekleştirme olarak ortaya çıkmaktadır. Üretkenlik ve yetenek becerisi ile en az ilişkili temel dil becerisi ise dinlemedir. Dinleme ile ilgili bu kazanımlar şunlardır:

“T.6.1.7 Dinlediklerine ve izlediklerine farklı başlıklar önerir.”

“T.6.1.12.Dinleme stratejilerini uygular.”

Yukarıdaki iki dinleme kazanımından anlaşılacağı üzere üretkenlik ve yetenek becerisi, farklılıkları göz önünde bulundurarak dinlemeyi gerçekleştirme şeklinde yerine getirilmektedir. Tablo 1’de görüldüğü üzere üretkenlik ve yetenek becerisinden sonra en fazla esneklik ve uyum becerisi ($f=8$) gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisine bakıldığında sırasıyla okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geldiği görülecektir. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan okuma becerisi ile ilgili kazanımlar şunlardır:

“T.6.3.2.Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.”

“T.6.3.3.Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.”

“T.6.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

Bunu dinleme temel dil becerisi takip eder:

“T.6.1.8. Dinlediği ve izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.”

“T.6.1.12.Dinleme stratejilerini uygular.”

Konuşma temel becerisi ile ilgili kazanımlar şu şekildedir:

“T.6.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

“T.6.2.5.Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.”

Yazma becerisi ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.6.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere esneklik ve uyum becerisinden sonra sorgulama becerisi gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisi dinleme ve okuma becerileriyle sınırlıdır. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan okuma becerisi ile ilgili kazanımlardır.

“T.6.3.17.Metinle ilgili soruları cevaplar.”

“T.6.3.18.Metinle ilgili sorular sorar.”

“T.6.3.23.Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

“T.6.3.28.Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.”

“T.6.3.29.Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.”

“T.6.3.34.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

Görüldüğü üzere okuma kazanımları sorgulama becerisine yorumlama gücüyle belli çözümler üretmek şeklinde hizmet etmektedir. Dinleme becerisine hizmet eden kazanım aşağıdaki gibidir.

“T.6.1.10.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

Tablo 1’de görüldüğü sorgulama becerisinden sonra öz yönelim becerisi gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisi dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak görülmektedir. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan dinleme becerisi ile ilgili kazanımlardır. Dinleme becerisine hizmet eden kazanım sayısının diğer becerilerden daha çok olduğu aşağıdaki gibidir.

“T.6.1.9.Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.”

“T.6.1.10.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

“T.6.1.11.Dinledikleri/izledikleri ilgili görüşlerini bildirir.”

Bu kazanımlardan da anlaşılacağı üzere kendi öz anlayışını ortaya koymaya hizmet edilmektedir. Öz yönelim becerisine hizmet eden konuşma kazanımı aşağıdaki gibidir.

“T.6.2.5.Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.”

Okuma temel dil becerisiyle ilişkili kazanım şu şekildedir:

“T.6.3.19.Metnin konusunu belirler.”

“T.6.3.20.Metnin ana fikrini /ana duygusunu belirler.”

“T.6.3.28.Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.”

Diğer beceri alanı yazmaya hizmet eden kazanımın metinde yer alanyazın ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulduğu ayrıca belirtilmiştir.

“T.6.4.10.Yazdıklarını düzenler.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere bilgi okuryazarlığı tıpkı öz yönelim becerisi gibi tüm beceri alanlarında yer bulan diğer beceridir. Bu becerinin dinleme becerisine hizmet eden kazanımları aşağıda görülmektedir:

“T.6.1.3.Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.”

“T.6.1.6.Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.”

Burada bir bilgiyi doğru tespitlerle ve yaratıcı şekilde kullanmaya hizmet edilmiştir. Konuşma becerisine ait kazanım dili doğru şekilde kullanmaya yönlendirdiği görülmektedir.

“T.6.2.7.Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.”

Diğer becerilerimiz okuma ve yazma alanlarında kazanım sayısının eşit olduğu görülmektedir.

“T.6.3.33.Bilgi kaynaklarını etkili şekilde kullanır.”

“T.6.3.34.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

Yukarıda görüldüğü üzere bu kazanımlarla bilginin erişimine ve kullanımına yönelik olarak etik ve yasal konularda temel bir anlayışa sahip olmak amacına hizmet edilmektedir. Yazmaya ait kazanım aşağıdaki gibidir.

“T.6.4.12.Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.”

“T.6.4.13.Formları yönergelerine uygun doldurur.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere bilgi okuryazarlığından sonra merak ve yenilenme becerisi ile kazanımlar bulunmaktadır. Merak ve yenilenme becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, okumadır. Okuma becerisinin merak ve yenilenme becerisi ile ilişkili kazanımları şunlardır:

“T.6.3.15.Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.”

“T.6.3.23. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Dinleme ile ilişkili olan kazanım şu şekildedir:

“T.6.1.7.Dinlediklerine/ izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.”

Dinleme temel dil becerisine hizmet eden bu kazanımda yeni fikirler geliştirme becerisinin amaçlandığı görülmektedir. Bu kazanımların konuşmayla ilgili olan kazanımı aşağıda gösterilmiştir:

“T.6.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Yazma ile ilgili olan kazanım ise şudur:

“T.6.4.8.Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.”

Liderlik ve sorumluluk becerisiyle en ilişkili temel dil becerisi okumadır. Bunu dinleme, konuşma ve yazma temel becerileri takip eder. Bütün temel becerilerde kazanımın mevcut olduğu görülmektedir.

“T.6.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

“T.6.3.23.Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bu kazanımda da görüldüğü üzere farklı çözümler üretme bilincinin geliştirilmesine hizmet edilmektedir. Bu becerinin dinleme temel becerisiyle ilişkili kazanımı şu şekildedir:

“T.6.1.12.Dinleme stratejilerini uygular.”

Konuşma becerisiyle ilişkili kısmı şu şekildedir:

“T.6.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

Yazma becerisiyle ilişkili kısmı şu şekildedir:

“T.6.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

Görüldüğü üzere yazma kazanımı liderlik ve sorumluluk becerisine belli stratejileri yerine getirmek şeklinde hizmet etmektedir. Tablo 1’de görüldüğü üzere medya okuryazarlığı becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, okumadır. Medya okuryazarlığı becerisi ile ilişkili kazanımların dinleme ve okuma temel becerilerine ait olduğu anlaşılmaktadır.

“T.6.3.15.Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.”

“T.6.3.30.Görsellerle ilgili soruları cevaplar.”

“T.6.3.32.Medya metinlerini değerlendirir.”

Dinleme becerisiyle ilgili olanı ise:

“T.6.1.10.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

Buradan anlaşılacağı üzere bir medya içeriğinin tutarlılığının sorgulanması amaçlanmaktadır. İletişim becerisine hizmet eden dört temel dil becerisi kazanımları şu şekildedir. Dinlemeyle ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.6.1.11.Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.”

Konuşma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.6.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Okuma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.6.3.17.Metinle ilgili sorulara cevap verir.”

Yazma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.6.4.11.Yazdıklarını paylaşır.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere öz güven becerisini problem çözme becerisi takip etmektedir. Bu becerinin dinlemeyle ilgili kazanımı şu şekildedir:

“T.6.1.7.Dinlediklerine /izlediklerine farklı başlıklar önerir.”

Okuma ile ilgili kazanımı şu şekildedir:

“T.6.3.23 Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bu becerinin ardından gelen iş birliği becerisi sadece tek bir temel dil becerisine hizmet etmektedir. Bu beceri ve kazanımı aşağıdaki gibidir:

“T.6.4.11.Yazdıklarını paylaşır.”

Bilgi ve öz güven teknolojileri okur-yazarlığı becerisinin tek ilişkili olduğu beceri okumadır

“T.6.3.30.Görsellerle ilgili soruları cevaplar.”

“T.6.3.33.Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.”

“T.6.3.34.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

“T.6.3.35. Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.”

Tablodan da anlaşılacağı üzere Sosyal Beceriler ile Kültürlerarası Beceriler’e ait bir kazanım bulgusuna rastlanmamıştır.

6. sınıf kazanımlarında yer alan bu bulgulara benzer dağılım gösterdiği düşünülen 7. sınıf kazanımlarına yönelik veri analizi sonucu ise Tablo 3’te görüldüğü şekildedir:

Tablo 3

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) 7. Sınıf Kazanımlarında 21. Yüzyıl Becerileri

Temel Dil Becerileri	Dinleme	Konuşma	Okuma	Yazma
21. Yüzyıl Becerileri				
Üretkenlik ve yetenek	T.7.1.7. T.7.1.13.	T.7.2.1. T.7.2.3. T.7.2.4.	T.7.3.4. T.7.3.25. T.7.3.28.	T.7.4.1. T.7.4.2. T.7.4.3. T.7.4.4. T.7.4.16.
Esneklik ve Uyum	T.7.1.8. T.7.1.13.	T.7.2.3. T.7.2.5.	T.7.3.2. T.7.3.3. T.7.3.4.	T.7.4.4.
Sorgulama	T.7.1.12.		T.7.3.19. T.7.3.20. T.7.3.22. T.7.3.24. T.7.3.26. T.7.3.28. T.7.3.32.	
Öz-Yönelim	T.7.1.11. T.7.1.12. T.7.1.14.	T.7.2.5.	T.7.3.16. T.7.3.26.	T.7.4.16.
Bilgi Okur-yazarlığı	T.7.1.5. T.7.1.6.	T.7.2.7.	T.7.3.32. T.7.3.33.	T.7.4.9. T.7.4.10.
Merak ve Yenilenme	T.7.1.7.	T.7.2.4.	T.7.3.14. T.7.3.23. T.7.3.24.	T.7.4.15.
Liderlik ve Sorumluluk	T.7.1.13.	T.7.2.3.	T.7.3.4. T.7.3.24.	T.7.4.4.
Medya Okur-yazarlığı	T.7.1.12.		T.7.3.14. T.7.3.22. T.7.3.30.	
İletişim	T.7.1.11.	T.7.2.4.	T.7.3.19.	T.7.4.17.
Girişimcilik	T.7.1.7	T.7.2.1.	T.7.3.6.	T.7.4.6.
Problem Çözme	T.7.1.7.		T.7.3.24.	
İşbirliği				T.7.4.17.
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okur-yazarlığı			T.7.3.34.	

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere en çok üretkenlik ve yetenek becerisine (f=13) hizmet eden kazanımlar olduğu belirlenmiştir. Üretkenlik ve yetenek becerisinin en

fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, yazmadır. Yazma becerisinin üretkenlik ve yetenek becerisi ile ilişkili kazanımları şunlardır:

“T.7.4.1.Şiir yazar.”

“T.7.4.2.Bilgilendirici metin yazar.”

“T.7.4.3.Hikâye edici metin yazar.”

“T.7.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

“T.7.4.16.Yazdıklarını düzenler.”

Yukarıdaki yazma kazanımlarında, üretkenlik ve yetenek becerisine, bir metin türü oluşturma ve bununla ilgili kurallara uygun davranma şeklinde hizmet edilmiştir. Yazma kazanımlarının ardından üretkenlik ve yetenek becerisi ile en çok ilgili temel dil becerileri okuma ve konuşmadır. Bu kazanımların okumayla ilgili olanları şu şekilde gösterilebilir:

“T.7.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

“T.7.3.25.Metinler arasında karşılaştırma yapar.”

“T.7.3.28.Okuduklarıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.”

Görüldüğü üzere okuma kazanımları üretkenlik ve yetenek becerisine belli stratejileri yerine getirmek şeklinde hizmet etmektedir. Okuma kazanımlarıyla aynı sayıda olan konuşma kazanımları ise şunlardır:

“T.7.2.1.Hazırlıklı konuşma yapar.”

“T.7.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

“T.7.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Yukarıdaki kazanımlarda görüldüğü üzere esneklik ve uyum becerisi, konuşma sırasında farklı durumları ve olayları gözeterek gerçekleştirme olarak ortaya çıkmaktadır. Üretkenlik ve yetenek becerisi ile en az ilişkili temel dil becerisi ise dinlemedir. Dinleme ile ilgili bu kazanımlar şunlardır:

“T.7.1.7 Dinlediklerine ve izlediklerine farklı başlıklar önerir.”

“T.7.1.13.Dinleme stratejilerini uygular.”

Yukarıdaki iki dinleme kazanımından anlaşılacağı üzere üretkenlik ve yetenek becerisi, farklılıkları göz önünde bulundurarak dinlemeyi gerçekleştirme şeklinde yerine getirilmektedir. Tablo 1’de görüldüğü üzere üretkenlik ve yetenek becerisinden sonra en fazla esneklik ve uyum becerisi (f=8) gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisine bakıldığında sırasıyla okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geldiği görülecektir. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan okuma becerisi ile ilgili kazanımlar şunlardır:

“T.7.3.2.Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.”

“T.7.3.3.Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.”

“T.7.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

Dinleme ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.7.1.8. Dinlediği ve izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.”

“T.7.1.13.Dinleme stratejilerini uygular.”

Konuşma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.7.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

“T.7.2.5.Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.”

Yazma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.7.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere esneklik ve uyum becerisinden sonra sorgulama becerisi gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisi dinleme ve okuma becerileriyle sınırlıdır. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan okuma becerisi ile ilgili kazanımlardır.

“T.7.3.19.Metinle ilgili soruları cevaplar.”

“T.7.3.20.Metinle ilgili sorular sorar.”

“T.7.3.22.Metnin içeriğini yorumlar.”

“T.7.3.24.Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

“T.7.3.26.Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.”

“T.7.3.28.Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.”

“T.7.3.32.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

Görüldüğü üzere okuma kazanımları sorgulama becerisine yorumlama gücüyle belli çözümler üretmek şeklinde hizmet etmektedir. Dinleme becerisine hizmet eden kazanım aşağıdaki gibidir.

“T.7.1.10.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

Tablo 1’de görüldüğü sorgulama becerisinden sonra Öz yönelim becerisi gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisi dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak görülmektedir. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan dinleme becerisi ile ilgili kazanımlardır. Dinleme becerisine hizmet eden kazanım sayısının diğer becerilerden daha çok olduğu aşağıdaki gibidir.

“T.7.1.11.Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.”

“T.7.1.12.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

“T.7.1.14.Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.”

Bu kazanımlardan da anlaşılacağı üzere kendi öz anlayışını ortaya koymaya hizmet edilmektedir. Dinleme becerisinden sonra okuma becerisi gelmektedir:

“T.7.3.16.Metnin konusunu belirler.”

“T.7.3.26.Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.”

Konuşma becerisi ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.7.2.5.Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.”

Yazma ile ilgili kazanımlar şu şekildedir:

“T.7.4.16.Yazdıklarını düzenler.”

Tablo 1 de görüldüğü üzere bilgi okur-yazarlığı tıpkı öz yönelim becerisi gibi tüm beceri alanlarında yer bulan diğer beceridir. Bu becerinin dinleme becerisine hizmet eden kazanımları aşağıda görülmektedir.

“T.7.1.5.Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.”

“T.7.1.6.Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.”

Burada bir bilgiyi doğru tespitlerle ve yaratıcı şekilde kullanmaya hizmet edilmiştir. Diğer becerilerimiz okuma ve yazma alanlarında kazanım sayısının eşit olduğu görülmektedir.

“T.7.3.32.Bilgi kaynaklarını etkili şekilde kullanır.”

“T.7.3.33.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

Yukarıda görüldüğü üzere bu kazanımlarla bilginin erişimine ve kullanımına yönelik olarak etik ve yasal konularda temel bir anlayışa sahip olmak amacına hizmet edilmektedir. Yazmaya ait kazanım aşağıdaki gibidir:

“T.7.4.9.Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.”

“T.7.4.10.Formları yönergelerine uygun doldurur.”

Konuşma beceri ile ilgili kazanım aşağıdaki şekildedir:

“T.7.2.7.Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.”

Konuşma becerisine ait kazanım dili doğru şekilde kullanmaya yönlendirdiği görülmektedir. Tablo 1’de görüldüğü üzere bilgi okuryazarlığından sonra merak ve yenilenme becerisi ile kazanımlar bulunmaktadır. Bu becerinin en çok ilişkili olduğu temel dil becerisi okumadır.

“T.7.3.14.Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.”

“T.7.3.23. Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.”

“T.7.3.24 Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bunu birer kazanımla dinleme, konuşma ve yazma becerilerine ait kazanımlar takip etmektedir.

“T.7.1.7.Dinlediklerine/ izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.”

Konuşma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

T.7.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.

Yazma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

T.7.4.15.Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

Liderlik ve Sorumluluk becerisiyle en ilişkili temel dil becerisi okumadır. Bunu dinleme, konuşma ve yazma temel becerileri takip eder. Bütün temel becerilerde kazanımın mevcut olduğu görülmektedir. Dinleme temel becerisiyle ilişkili olan kazanım aşağıda gösterilmiştir:

“T.7.1.13.Dinleme stratejilerini uygular.”

Konuşma temel becerisiyle ilişkili olan kazanım aşağıdaki gibidir:

“T.7.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

Okuma temel becerisiyle ilişkili kazanım şu şekildedir:

“T.7.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

“T.5.3.15.Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bu kazanımda da görüldüğü üzere farklı çözümler üretme bilincinin geliştirilmesine hizmet edilmektedir. Yazma temel becerisiyle ilişkili kazanım şudur:

“T.7.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

Tablo 1’ de görüldüğü üzere medya okuryazarlığı becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, okumadır. Medya okuryazarlığı becerisi ile ilişkili kazanımların dinleme ve okuma temel becerilerine ait olduğu anlaşılmaktadır.

“T.7.3.14.Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.”

“T.7.3.22.Görsellerle ilgili soruları cevaplar.”

“T.7.3.30.Medya metinlerini değerlendirir.”

Dinleme becerisine ilişkin kazanım aşağıdaki gibidir:

“T.7.1.12.Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.”

Buradan anlaşılacağı üzere bir medya içeriğinin tutarlılığının sorgulanması amaçlanmaktadır. İletişim becerisine hizmet eden dört temel dil becerisinden dinlemeyle ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.7.1.11.Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.”

Konuşma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.7.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Okuma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

T.7.3.19.Metinle ilgili soruları cevaplar.

Yazma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.7.4.17.Yazdıklarını paylaşır.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere öz güven becerisini problem çözme becerisi takip etmektedir. Bu becerinin dinlemeyle ilgili kazanımı şu şekildedir:

“T.7.1.7.Dinlediklerine /izlediklerine farklı başlıklar önerir.”

Okuma ile ilgili kazanımı şu şekildedir:

“T.7.3.24.Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bu becerinin ardından gelen İş birliği becerisi sadece tek bir temel dil becerisine hizmet etmektedir. Bu beceri ve kazanımı aşağıdaki gibidir:

“T.7.4.17.Yazdıklarını paylaşır.”

Bilgi ve öz güven teknolojileri okur-yazarlığı becerisiyle ilgili yazma becerisine ilişkin tek kazanım mevcuttur:

“T.7.3.34 Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgilere ilişkin soruları cevaplar.”

Tablodan da anlaşılacağı üzere Sosyal Beceriler ile Kültürlerarası Beceriler’e ait bir kazanım bulgusuna rastlanmamıştır.

Programın temelini oluşturan 21. yüzyıl becerilerine 8. sınıf kazanımlarında ne şekilde yer verildiği Tablo 4’te gösterildiği şekildedir:

Tablo 4

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) 8. Sınıf Kazanımlarında 21. Yüzyıl Becerileri

Temel Dil Becerileri	Dinleme	Konuşma	Okuma	Yazma
21. Yüzyıl Becerileri				
Üretkenlik ve yetenek	T.8.1.7.	T.8.2.1.	T.8.3.4.	T.8.4.1.
	T.8.1.14.	T.8.2.3. T.8.2.4.	T.8.3.23. T.8.3.25.	T.8.4.2. T.8.4.3. T.8.4.4. T.8.4.16.
Esneklik ve Uyum	T.8.1.8.	T.8.2.3.	T.8.3.2.	T.8.4.4.
	T.8.1.14.	T.8.2.5.	T.8.3.3. T.8.3.4.	
Sorgulama	T.8.1.10.		T.8.3.14. T.8.3.15. T.8.3.21. T.5.3.22. T.8.3.24. T.8.3.25. T.8.3.31.	
Öz-Yönelim	T.8.1.10.	T.8.2.5.	T.8.3.16.	T.8.4.16.
	T.8.1.11. T.8.1.13.		T.8.3.24.	
Bilgi Okur-yazarlığı	T.8.1.5.	T.8.2.6.	T.8.3.30.	T.8.4.10.
	T.8.1.6.		T.8.3.31.	T.8.4.11.
Merak ve Yenilenme	T.8.1.7.	T.8.2.4.	T.8.3.12.	T.8.4.13.
			T.8.3.22.	
Liderlik ve Sorumluluk	T.8.1.14.	T.8.2.3.	T.8.3.4.	T.8.4.4.
			T.8.3.22.	
Medya Okur-yazarlığı	T.8.1.11.		T.8.3.12. T.8.3.27.	
			T.8.3.29.	
İletişim	T.8.1.10.	T.8.2.4.	T.8.3.14.	T.8.4.17.

Tablo 4'ün devamı

Girişimcilik	T.8.1.7.	T.8.2.1.	T.8.3.6.	T.8.4.6.
Problem Çözme	T.8.1.7.		T.8.3.22.	
İşbirliği				T.8.4.17.
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okur-yazarlığı			T.8.3.32.	

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere en çok üretkenlik ve yetenek becerisine ($f=13$) hizmet eden kazanımlar olduğu belirlenmiştir. Üretkenlik ve yetenek becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, yazmadır. Yazma becerisinin üretkenlik ve yetenek becerisi ile ilişkili kazanımları şunlardır:

“T.8.4.1.Şiir yazar.”

“T.8.4.2.Bilgilendirici metin yazar.”

“T.8.4.3.Hikâye edici metin yazar.”

“T.8.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

“T.8.4.16.Yazdıklarını düzenler.”

Yukarıdaki yazma kazanımlarında, üretkenlik ve yetenek becerisine, bir metin türü oluşturma ve bununla ilgili kurallara uygun davranma şeklinde hizmet edilmiştir. Yazma kazanımlarının ardından üretkenlik ve yetenek becerisi ile en çok ilgili temel dil becerileri okuma ve konuşmadır. Bu kazanımların okumayla ilgili olanları şu şekilde gösterilebilir:

“T.8.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

“T.8.3.23.Metinler arasında karşılaştırma yapar.”

“T.8.3.25.Okuduklarıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.”

Görüldüğü üzere okuma kazanımları üretkenlik ve yetenek becerisine belli stratejileri yerine getirmek şeklinde hizmet etmektedir. Okuma kazanımlarıyla aynı sayıda olan konuşma kazanımları ise şunlardır:

“T.8.2.1.Hazırlıklı konuşma yapar.”

“T.8.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

“T.8.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Yukarıdaki kazanımlarda görüldüğü üzere esneklik ve uyum becerisi, konuşma sırasında farklı durumları ve olayları gözeterek gerçekleştirme olarak ortaya çıkmaktadır. Üretkenlik ve yetenek becerisi ile en az ilişkili temel dil becerisi ise dinlemedir. Dinleme ile ilgili bu kazanımlar şunlardır:

“T.8.1.7. Dinlediklerine ve izlediklerine farklı başlıklar önerir.”

“T.8.1.14.Dinleme stratejilerini uygular.”

Yukarıdaki iki dinleme kazanımından anlaşılacağı üzere üretkenlik ve yetenek becerisi, farklılıkları göz önünde bulundurarak dinlemeyi gerçekleştirme şeklinde yerine getirilmektedir. Tablo 1’de görüldüğü üzere üretkenlik ve yetenek becerisinden sonra en fazla esneklik ve uyum becerisi ($f=8$) gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisine bakıldığında sırasıyla okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geldiği görülecektir. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan okuma becerisi ile ilgili kazanımlar şunlardır:

“T.8.3.2.Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.”

“T.8.3.3.Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.”

“T.8.3.4.Okuma stratejilerini uygular.”

Bunu dinleme ve konuşma ile ilgili kazanımlar takip etmektedir:

“T.8.1.8. Dinlediği ve izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.”

“T.8.1.14.Dinleme stratejilerini uygular.”

Konuşma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.8.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

“T.8.2.5.Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.”

Yazma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.8.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere esneklik ve uyum becerisinden sonra sorgulama becerisi gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisi dinleme ve okuma becerileriyle sınırlıdır. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan okuma becerisi ile ilgili kazanımlardır. Okuma becerisiyle ilgili yedi kazanım şu şekildedir.

“T.8.3.14.Metinle ilgili soruları cevaplar.”

“T.8.3.15.Metinle ilgili sorular sorar.”

“T.8.3.21.Metnin içeriğini yorumlar.”

“T.8.3.22.Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

“T.8.3.24.Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.”

“T.8.3.25.Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.”

“T.8.3.31.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

Görüldüğü üzere okuma kazanımları sorgulama becerisine yorumlama gücüyle, belli çözümler üretmek şeklinde hizmet etmektedir. Dinleme becerisine hizmet eden kazanım aşağıdaki gibidir.

“T.8.1.10.Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir.”

Tablo 1’de görüldüğü sorgulama becerisinden sonra öz yönelim becerisi gelmektedir. Bu becerinin temel dil becerileriyle ilişkisi dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak görülmektedir. Bunların içerisinde en fazla sayıda olan dinleme becerisi ile ilgili kazanımlardır. Dinleme becerisine hizmet eden kazanım sayısının diğer becerilerden daha çok olduğu aşağıdaki gibidir.

“T.8.1.10.Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.”

“T.8.1.11.Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir.”

“T.8.1.13.Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.”

Bu kazanımlardan da anlaşılacağı üzere kendi öz anlayışını ortaya koymaya hizmet edilmektedir. Bu beceriye hizmet eden okuma kazanımları ise şöyledir.

“T.8.3.16.Metnin konusunu belirler.”

“T.8.3.24.Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.”

Öz yönelim becerisine hizmet eden konuşma kazanımı aşağıdaki gibidir.

“T.8.2.5.Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.”

Bu beceriye hizmet eden yazma kazanımı şu şekildedir:

“T.8.4.16.Yazdıklarını düzenler.”

Tablo 1 de görüldüğü üzere bilgi okuryazarlığı tıpkı öz yönelim becerisi gibi tüm beceri alanlarında yer bulan diğer beceridir. Bu becerinin dinleme becerisine hizmet eden kazanımları aşağıda görülmektedir.

“T.8.1.5.Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu tespit eder.”

“T.8.1.6.Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.”

Burada bir bilgiyi doğru tespitlerle ve yaratıcı şekilde kullanmaya hizmet edilmiştir. Diğer becerilerimiz okuma ve yazma alanlarında kazanım sayısının eşit olduğu görülmektedir.

“T.8.3.30.Bilgi kaynaklarını etkili şekilde kullanır.”

“T.8.3.31.Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.”

Yukarıda görüldüğü üzere bu kazanımlarla bilginin erişimine ve kullanımına yönelik olarak etik ve yasal konularda temel bir anlayışa sahip olmak amacına hizmet edilmektedir. Yazmaya ait kazanım aşağıdaki gibidir.

“T.8.4.10.Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.”

“T.8.4.11.Formları yönergelerine uygun doldurur.”

Konuşma becerisine ait kazanım dili doğru şekilde kullanmaya yönlendirdiği görülmektedir.

“T.8.2.6.Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere bilgi okuryazarlığından sonra merak ve yenilenme becerisi ile ilgili kazanımlar bulunmaktadır. Merak ve yenilenme becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, okumadır, okuma becerisinin merak ve yenilenme becerisi ile ilişkili kazanımları şunlardır:

“T.8.3.12.Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.”

“T.8.3.22 Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

“T.8.1.7.Dinlediklerine/ izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.”

Dinleme temel dil becerisine hizmet eden bu kazanımda yeni fikirler geliştirme becerisinin amaçlandığı görülmektedir. Bu becerinin konuşmayla ilgili olan kazanımı aşağıda gösterilmiştir.

“T.8.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.”

Bu becerinin yazmayla ilgili olan kazanımı aşağıda gösterilmiştir.

“T.8.4.13.Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.”

Liderlik ve sorumluluk becerisiyle en ilişkili temel dil becerisi okumadır. Bunu dinleme konuşma ve yazma temel becerileri takip eder. Bütün temel becerilerde kazanımın mevcut olduğu görülmektedir.

“T.8.3.4.Okuma stratejilerini kullanır.”

“T.8.3.22.Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bu kazanımda da görüldüğü üzere farklı çözümler üretme bilincinin geliştirilmesine hizmet edilmektedir. Dinleme becerisi ile ilişkili kazanım aşağıdaki gibidir:

“T.8.1.14.Dinleme stratejilerini uygular.”

Konuşma ile ilgili kazanım aşağıdaki şekildedir:

“T.8.2.3.Konuşma stratejilerini uygular.”

Yazma ile ilgili kazanım aşağıdaki şekildedir:

“T.8.4.4.Yazma stratejilerini uygular.”

Görüldüğü üzere yazma kazanımı liderlik ve sorumluluk becerisine belli stratejileri yerine getirmek şeklinde hizmet etmektedir. Tablo 1’de görüldüğü üzere medya okuryazarlığı becerisinin en fazla ilişkili olduğu temel dil becerisi, okumadır. Medya okuryazarlığı becerisi ile ilişkili kazanımların dinleme ve okuma temel becerilerine ait olduğu anlaşılmaktadır.

“T.8.3.12.Görsel ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.”

“T.8.3.27.Görsellerle ilgili soruları cevaplar.”

“T.8.3.29.Medya metinlerini analiz eder.”

Dinleme becerisiyle ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.8.1.11.Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir.”

Buradan anlaşılacağı üzere bir medya içeriğinin tutarlılığının sorgulanması amaçlanmaktadır. İletişim becerisine hizmet eden dört temel dil becerilerinden dinlemeyle ilgili kazanım şu şekildedir:

T.8.1.10.Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.

Konuşma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.8.2.4.Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır. “

Okuma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.8.3.14.Metinle ilgili soruları cevaplar.”

Yazma ile ilgili kazanım şu şekildedir:

“T.8.4.17.Yazdıklarını paylaşır.”

Tablo 1’de görüldüğü üzere öz güven becerisini problem çözme becerisi takip etmektedir. Bu becerinin dinlemeyle ilgili kazanımı şu şekildedir:

“T.8.1.7.Dinlediklerine /izlediklerine farklı başlıklar önerir.”

Okuma ile ilgili kazanımı şu şekildedir:

“T.8.3.22. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.”

Bu becerinin ardından gelen iş birliği becerisi sadece tek bir temel dil becerisine hizmet etmektedir. Bu beceri ve kazanımı aşağıdaki gibidir:

“T.5.4.17.Yazdıklarını paylaşır.”

Bilgi ve öz güven teknolojileri okur-yazarlığı becerisiyle ilgili yazma becerisine ilişkin tek kazanım mevcuttur:

“T.8.3.32. Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.”

Tablodan da anlaşılacağı üzere Sosyal Beceriler ile Kültürlerarası Beceriler’e ait bir kazanım bulgusuna rastlanmamıştır.

Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerde 21. Yüzyıl Becerilerinin Yerine Yönelik Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde yenilenen Türkçe Dersi Öğretim Programına (2018) uygun olarak hazırlanan beşinci sınıf ders kitabındaki metinlere yönelik bulgulara yer verilmiştir. Bu metinlerde 21. yüzyıl becerilerinin yeri Tablo 5’te gösterildiği şekildedir:

Tablo 5

Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Metinlerde 21. Yüzyıl Becerileri

21. Yüzyıl Becerileri	Metin	f
İletişim	Anlamak, Güneşin Uyuduğu Yer, Bilmeyen Var mı, Güvercin, Yunus Emreden Seçmeler, Keramet Kavukta Mı?, Cazgır, Hasta, Yüksek Evde Oturanın Türküsü, Çocuk Doğru Söyledi, Küçük Ağa	11
İş birliği	Anlamak, Güneşin Uyuduğu Yer, Bilmeyen Var mı, Güvercin, Yunus Emreden Seçmeler, Keramet Kavukta Mı?, Cazgır, Hasta, Yüksek Evde Oturanın Türküsü, Çocuk Doğru Söyledi, Küçük Ağa	11
Liderlik ve Sorumluluk	Mustafa Kemal’in Kağnısı,15 Temmuz, Bir Dahiyile Konuşmak, Forsa	4
Üretkenlik ve yetenek	Püf Noktası, Sarımsak Soslu Makarna, Küçük Ağa, Reçete	4

Tablo 5'in devamı

Medya Okur-yazarlığı	Sanki Caminin Bakım Kılavuzu, Dede Korkut, Karikatür	3
Merak ve Yenilenme	Alise Harikalar Diyarında, Güneşin Uyuduğu Yer	2
Girişimcilik	Alise Harikalar Diyarında, Güneşin Uyuduğu Yer	2
Esneklik ve Uyum	Oyuncak, Çocuk Doğru Söyledi	2
Sorgulama	Çocuk Doğru Söyledi	1
Problem Çözme	Çocuk Doğru Söyledi	1
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okur-yazarlığı	Jules Verne	1
Sosyal Beceriler	Anadolu'nun Cirit Oyunları	1
Kültürlerarası Beceriler	Anadolu'nun Cirit Oyunları	1
Bilgi Okur-Yazarlığı		0

Tablo 5'te görüldüğü üzere 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin hizmet ettiği 21. yüzyıl becerileri sıklık değeri açısından öz güven ($f=11$), iş birliği ($f=11$), liderlik ve sorumluluk ($f=4$), üretkenlik ve yetenek ($f=4$), medya okuryazarlığı ($f=3$), merak ve yenilenme ($f=2$), girişimcilik ($f=2$), esneklik ve uyum ($f=1$), sorgulama ($f=1$), problem çözme ($f=1$), bilgi ve öz güven teknolojileri okuryazarlığı ($f=1$), sosyal beceriler ($f=1$), kültürler arası beceriler ($f=1$), bilgi okuryazarlığı ($f=0$)'dır. Bu becerilerin içerisinde en fazla iletişim ve iş birliğine hizmet edilmiştir. İletişim becerisine hizmet eden metinler şunlardır: Anlamak, Güneşin Uyuduğu Yer, Çocuk Doğru Söyledi, Bilmeyen Var mı, Güvercin, Yunus Emreden Seçmeler, Keramet Kavukta Mı?, Cazgır, Hasta, Yüksek Evde Oturanın Türküsü, Küçük Ağa. Bu metinlerin içeriği ve öz güven becerisine hangi yönden hizmet ettiği aşağıda yer almaktadır:

5. Sınıf Türkçe ders kitabının öz güven becerisiyle ilişkili olan ilk metni "Anlamak" adlı metnimizdir. Ders kitabında birinci ünite de 30. sayfada yer alan metin, dinleme/izleme metnidir. İkinci metin "Güneşin Uyuduğu Yer" adlı metindir ve hikâye türündedir. Birinci temada (Çocuk Dünyası) 34. sayfada yer alır. Mevlana İdris Zengin tarafından yazılan hikâye

serbest okuma metni olarak düşünölmüştür. Bu metinde ‘güneş’ yorulmuş bir insan formuyla kişileştirilmiş, dinlenmek için yer ararken denizle, bulutla, çocukla fikir alışverişinde bulunmuştur. Bu yönüyle metin; yardım, öz güven becerisi ve iş birliği duygusunu öğretici şekilde vurgulamaktadır. Üçüncü metin “Bilmeyen Var Mı?” ikinci temada (Milli Mücadele ve Atatürk) 40.sayfada yer alır. Elif Akardaş tarafından yazılmıştır ve çizgi romandır. İstiklal Marşı’nın ezberlenmesinin konu edinildiği metin, öğrenciler için farklı görsel özellik taşımaktadır. Dördüncü metin “Güvercin”dir. 3.temada (Erdemler) 72. sayfada yer alır. Bu metin Beydeba’dan alınmış bir hikâyedir. Metin avcıya karşı birleşen güvercinleri konu alır. Avcıya karşı iş birliği yapan “güvercinler” birlikte hareket ederek avcıyı yenmeyi ve kurtulmayı başarmışlardır. Hikâyede geçen şu cümle öğrencileri öz güven kurmanın önemini göstermesi açısından da oldukça etkilidir: Güvercinlerin başkanı şöyle seslenir:

“-Aynı anda hep birlikte kanat çırpmalıyız.”

Ayrıca metinde hazırlık çalışmaları içinde kendi kültürümüzde dayanışma ve öz güven içinde olmayı örnekleyen atasözlerin bulunması da istenmiştir, bu şekilde öğrenci için söz zenginliği sağlandığı düşünülmektedir. Beşinci metin “Yunus Emre’den Seçmeler” adlı metindir, türü ise şiirdir. Kitapta 3.temada (Erdemler) 99.sayfada yer alan şiirler, sevgi ve beraberliğin vurgulandığı beş farklı dörtlükten oluşmaktadır. Bu yönüyle öğrenci beraberlik duygusunu kavramaktadır. Altıncı metin “Keramet Kavukta mı?” adlı metin, kitapta 6. temada 189. sayfada yer alır. Bu metin de yine şiir türünde sunulmuştur. M. Haliştin Kukul tarafından düzenlenmiştir. Nasreddin Hoca Fıkrası’nın diyaloglu şiir halinde sunulması, şiiri farklı kılan bir özelliğidir. Metin içinde ele alınan konuda, okuma yazma bilmeyen bir adamın Nasreddin Hoca ile beraber okumaya çalıştığı bir kâğıt üzerinden mesaj verilmiştir. “Daha iyi okuyabilen başka birine sor. Akıl akıldan üstündür.” cümlesiyle öğrencilere doğruyu bulmada izleyeceği yol da öz güven aracılığı ile gösterilmiştir. Yedinci metin “Cazgır” 7.temada (Sağlık Spor) 208.sayfada yer alır. Bu metin de yine şiir türündedir. Atilla

İlhan'a ait bu şiirde pehlivanları er meydanına yüksek sesle çağırın kişi olan cazgır konu edilir. Cazgır, pehlivanları doğru bir şekilde izleyicilere tanıtan ve hepsine eşit davranarak dua okuyan kişidir. Kişilerarası doğru öz güven olması açısından bu şiir düşünölmüş olabilir. Hazırlık çalışmalarında Atatürk'e ait "Ben sporcunun zeki, çevik aynı zamanda ahlaklısını severim." sözü öğrencilere hatırlatılmış, yarışta doğru öz güvenin önemi vurgulanmıştır. Sekizinci metin "Hasta", 7.temada (Sağlık Spor) 216. sayfada yer alır. Memduh Şevket Esendal'a ait hikâye türünde yazılmış serbest bir okuma metnidir. Metin kahramanı Tefvik Efendi'nin ayağını incitmesiyle onu ziyarete gelen dostlarının onu nasıl mutlu ettiğini anlatılmış ve söz konusu beceriye hizmet eden bir metin şeklinde düşünölmüştür. Dokuzuncu metin "Yüksek Evde Oturanın Türküsü" adlı metin şiir türündedir, kitapta 8. temada 222. sayfada yer alır. Gülten Akın'a ait bu şiir uzak öz güveni vurgulamış, toprağa ve toprağa bağlı olanlardan uzaklaşmanın betona boğulmanın iyi bir durum olmadığını anlatmıştır. Onuncu metin "Çocuk Doğru Söyledi" 5.temada (Milli Kültür) 157. sayfada yer alır. Başak çocuk dergisinden kısaltılarak alıntılanan bu hikâye serbest okuma metni olarak düşünölmüştür. II. Selim zamanında Mimar Sinan tarafından yapılan Selimiye Camisinin yapıldığı zamanı konu edinir. Bir çocuk "Caminin minaresi eğridir" demiş bunun üzerine Mimar Sinan adamlarına "İpleri çekerek minareyi düzeltin" demiş. Tekrar çocuğa dönüp onun fikrini sormuş. Çocuk "Bu defa düzeldi" demiştir ve böylece Mimar Sinan, çocuk bile olsa onun fikirlerine değer vermiş, onunla öz güven içine girmiştir. On birinci metin "Küçük Ağa" adlı metindir. Kitapta 2. temada (Milli Mücadele ve Atatürk) 64.sayfada yer alır. Tarık Buğra'nın Küçük Ağa adlı romanından alınmıştır. Romandaki olaylar Kurtuluş Savaşı yıllarında Anadolu'da geçer. Oğluyla yıllar içinde öz güven kuramayan ve karşılaştıklarında onu bu kadar zaman arayamadığı için çok pişman olan bir baba konu edilir. Doğru öz güvenle bir hayatın kazanılabileceği gözler önüne serilmiştir.

Tablo 5'e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de iş birliği becerisidir. Bu beceriye hizmet eden on bir farklı metin belirlenmiştir. Bu metinlerin isimleri şu şekildedir: Anlamak, Güneşin Uyuduğu Yer, Bilmeyen Var mı?, Güvercin, Yunus Emreden Seçmeler, Keramet Kavukta Mı?, Cazgır, Hasta, Yüksek Evde Oturanın Türküsü, Çocuk Doğru Söyledi, Küçük Ağa. Bu metinler aynı şekilde iletişim ve iş birliği becerisine ortak şekilde hizmet etmektedir, bu metinler hakkında bilgiler ve metinlerin iş birliği becerisine ne açıdan hizmet ettiği aşağıda sunulduğu şekildedir:

5. Sınıf Türkçe ders kitabının iş birliği becerisiyle ilişkili olan ilk metni “Anlamak” adlı metnimizdir. Ders kitabında birinci ünite de 30. sayfada yer alan metin dinleme/izleme metnidir. İkinci metin “Güneşin Uyuduğu Yer” adlı düz metin hikâye türündedir. Birinci temada (Çocuk Dünyası) 34. sayfada yer alır. Mevlana İdris Zengin tarafından yazılan hikâye serbest okuma metni olarak düşünülmüştür. Bu metinde ‘güneş’ yorulmuş bir insan formuyla kişileştirilmiş, dinlenmek için yer ararken denizle, bulutla, çocukla fikir alışverişinde bulunmuştur. Bu yönüyle metin yardım, öz güven becerisi ve iş birliği duygusunu öğretici şekilde vurgulamaktadır. Üçüncü metin “Bilmeyen Var Mı?” adlı 2. temada (Milli Mücadele ve Atatürk) 40. sayfada yer alır. Elif Akardaş tarafından yazılmıştır ve çizgi romandır. İstiklal Marşı'nın ezberlenmesinin konu edinildiği metin öğrenciler için farklı görsel özellik taşımaktadır. Dördüncü metin “Güvercin” adlı metin 3. temada (Erdemler) 72.sayfada yer alır. Bu metin Beydeba'dan alınmış bir hikâyedir. Metin avcıya karşı birleşen güvercinleri konu alır. Avcıya karşı iş birliği yapan “güvercinler” birlikte hareket ederek avcıyı yenmeyi ve kurtulmayı başarmışlardır. Hikâyede geçen şu cümle öğrencileri işbirlikli öğrenmeye hazırlaması açısından da oldukça etkilidir: Güvercinlerin başkanı şöyle seslenir:

“-Aynı anda hep birlikte kanat çırpmalıyız.”

Ayrıca metinde hazırlık çalışmaları içinde kendi kültürümüzde dayanışma ve iş birliğini örnekleyen atasözlerin bulunması da istenmiş, bu şekilde öğrenci için söz zenginliği

sağlandığı düşünülmektedir. 5. metin “Yunus Emre’den Seçmeler” adlı metindir, türü ise şiiirdir. Kitapta 3.temada (Erdemler) 99.sayfada yer alır. Sevgi, iş birliği, beraberliğin vurgulandığı 5 farklı dörtlükten oluşmaktadır. Bu yönüyle öğrenci, öz bir şekilde iş birliğinin önemini ve beraberlik duygusunu kavramaktadır. 6.metin “Keramet Kavukta mı?” adlı metin, kitapta 6.temada 189.sayfada yer alır. Bu metin de yine şiir türünde sunulmuştur. M.Halistin Kukul tarafından düzenlenmiş Nasreddin Hoca fıkrasının, diyaloglu şiir halinde sunulması, şiiri farklı kılan bir özelliğidir. Metin içinde ele alınan konuda, okuma yazma bilmeyen bir adamın Nasreddin Hoca ile beraber okunmaya çalıştığı bir kağıt üzerinden mesaj verilmiştir. “ Daha iyi okuyabilen başka birine sor. Akıl akıldan üstündür. “cümlesiyle öğrencilere doğruyu bulmada izleyeceği yol da gösterilmiştir. 7.metin “Cazgır” 7.temada (Sağlık Spor) 208. sayfada yer alır. Bu metin de şiir türündedir. Atilla İlhan’a ait bu şiirde pehlivanları er meydanına yüksek sesle çağıran kişi olan cazgır konu edilir. Cazgır, pehlivanları doğru bir şekilde izleyicilere tanıtan ve hepsine eşit davranarak dua okuyan kişidir. Kişiler arası ayırım yapmadan, iş birliği içinde davranmaya örnek olması açısından bu şiir düşünülmüş olabilir. Hazırlık çalışmalarında Atatürk’e ait “ Ben sporcunun zeki, çevik aynı zamanda ahlaklısını severim.” sözü öğrencilere hatırlatılmış, yarışta bile iş birliğinin sadece kendini düşünmemenin önemi vurgulanmıştır. 8.metin “Hasta” 7.temada (Sağlık Spor) 216.sayfada yer alır. Memduh Şevket Esendal’a ait hikâye türünde yazılmış serbest bir okuma metnidir. Metinde Tefvik Efendi’nin ayağını incitmesiyle onu ziyarete gelen dostlarının onu nasıl mutlu ettiği anlatılmış ve söz konusu beceriye hizmet eden bir metin şeklinde düşünülmüştür.9.metin Yüksek Evde Oturanın Türküsü adlı metin şiir türündedir, kitapta 8. temada 222. sayfada yer alır. Gülten Akın a ait bu şiirinde yalnızlaşmayı, birliktelikten uzaklaşmayı vurgulamış, toprağa ve toprağa bağlı olanlardan uzaklaşmanın betona boğulmanın iyi bir durum olmadığını anlatmıştır. 10. metin “Çocuk Doğru Söyledi” 5.temada (Milli Kültür) 157.sayfada yer alır. Başak çocuk dergisinden

kısaltılarak alıntılanan bu hikâye serbest okuma metni olarak düşünülmüştür. II. Selim zamanında Mimar Sinan tarafından yapılan Selimiye Camisi'nin yapıldığı zamanı konu edinir. Bir çocuk “Caminin minaresi eğridir” demiş bunun üzerine Mimar Sinan adamlarına “İpleri çekerek minareyi düzeltin” demiş. Tekrar çocuğa dönüp onun fikrini sormuş. Çocuk “Bu defa düzeldi.” demiştir. Ve böylece Mimar Sinan, çocuk bile olsa onun fikirlerine değer vermiş, onunla iş birliği içine girmiştir. 11.metin “Küçük Ağa” adlı metin kitapta 2.temada (Milli Mücadele ve Atatürk) 64.sayfada yer alır. Tarık Buğra'nın Küçük Ağa adlı romanından alınmıştır, romandaki olaylar Kurtuluş Savaşı yıllarında Anadolu'da geçer. Oğluyla yıllar içinde görüşmeyen, onu arayıp sormayan, onu bulmak için hiç kimseyle iş birliği yapmayı düşünmeyen ve karşılaştıklarında onu bu kadar zaman arayamadığı için çok pişman olan bir baba konu edilir. Bu kadar zaman oğluyla ve eşiyle ilgili bir haber almak için bir kişiyle bile iş birliği yapsaydı hayatı çok farklı olacaktı. Burada iş birliğinin önemi vurgulanmıştır.

Tablo 5'e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de liderlik ve sorumluluk becerisidir. Bu beceriye hizmet eden dört farklı metin belirlenmiştir. Bu metinlerin isimleri şu şekildedir: “Mustafa Kemal'in Kağnısı,15 Temmuz, Bir Dahiyile Konuşmak, Forsa” bu metinler hakkında bilgiler ve metinlerin liderlik ve sorumluluk becerisine ne açıdan hizmet ettiği aşağıda belirtilmiştir:

Birinci metin “Mustafa Kemal'in Kağnısı” 2. temada (Milli Mücadele ve Atatürk) 48. sayfada yer almaktadır. Mustafa Kemal'in Kağnısı adlı metnin türü şiiirdir. Fazıl Hüsnü Dağlarca tarafından yazılmıştır. Hazırlık çalışmalarında özellikle, öğrencilerden Milli Mücadelede yer alan kadın kahramanlarla ilgili araştırma yapılması istenmiş, bilinç oluşturulmaya çalışılmıştır. Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya ait olan bu şiirde Mustafa Kemal'in kağnısıyla cephelere mermi taşıyan Elif ve Elif çevresinde sorumluluk ve lider duruşun altı çizilmiştir. 2.metin “15 Temmuz” adlı metinde ülkemizde 15 Temmuz 2016 gecesi yaşanan

hain saldırı anlatılmıştır. 2.tema(Millî Mücadele ve Atatürk) 54.sayfada yer alır. MEB 15 Temmuz Kitapçığı'ndan sunulan metin düz yazı biçiminde öğretici özellikte bir metindir. O gece darbecilere karşı sorumluluk duygusuyla ilk kurşunu sıkan Ömer Halisdemir hatırlanmıştır.15 Temmuz Kitapçığının kısaltılmış şekli olarak ders kitabında yerini alan bu metin, 21. yüzyıl becerisinin amacına hizmet etmektedir. 3.metin “Bir Dahiyile Konuşmak” 4. temada (Bilim ve Teknoloji) 118. sayfada yer almaktadır. Düz yazı türlerinden röportajı örneklendiren metnin yazarı Emine Çaykaradır. Çaykara'nın röportaj yaptığı kişi yurt dışında Türkiye'yi ve Türkçeyi temsil eden lider bir isim: Oktay Sinanoğlu'dur. Bu metinle öğrencilere, ülkesini bilim alanında lider duruma getirebilmenin bilinci aşılanmaktadır. 4. metin “Forsa” 5.temada (Millî Kültür) 138.sayfada yer alır. Ömer Seyfettin'in hikâyelerinden biridir. Bu metnin hazırlık çalışmasında, öğrencilerden Ömer Seyfettin'e ait bir hikâyeyi anlatmaları istenmiştir. Forsa gemilerde yük çeken esirlere verilen isimdir. Bu hikâyede ise esir düşen, ardından köle olarak bir çiftçiye satılan Ünlü Türk kaptanı Kara Memiş'in ülkesi adına büyük bir sorumluluk alarak oğlundan ve yurdundan uzakta yurdu uğruna verdiği mücadele dile getirilmiştir.

Tablo 5'e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de üretkenlik ve yetenek becerisidir. Bu beceriye hizmet eden dört farklı metin belirlenmiştir. Bu metinlerin isimleri şu şekildedir: Püf Noktası, Sarımsak Soslu Makarna, Küçük Ağa, Reçete. Bu metinler hakkında bilgiler ve metinlerin bu beceriye ne açıdan hizmet ettiği aşağıda sunulduğu şekildedir:

Bu beceriye hizmet ettiği düşünülen 1. metin “Püf Noktası” kitapta 3. temada (Erdemler) 88. sayfada yer almaktadır ve hikâyeye türünde düz okuma metnidir. İskender Pala'ya ait bu hikâyede bir testi ustası ile onun kalfası arasında yaşananlar konu alınırken günümüzde geçerliğini koruyan, halk içinde sıkça kullanılan bir söz öbeğinin de doğuş sırrını öğrencilere öğretmektedir: Püf Noktası. Henüz işinin püf noktasını öğrenemeyen bir çırak kendi başına iş sahibi, dükkân sahibi olmak istemiş ancak ustası onu hep engellemiştir.

Ustası, çırağına: “Sen daha bu işin püf noktasını bilmiyorsun, biraz daha emek vermen gerekiyor.” demiştir. Ancak çırak söz dinlememiş, kendi başına açtığı dükkanda tek başına yaptığı testler ise çatlamıştır. Çırak bunun için tekrar ustasına gidip işin sırrını, püf noktasını çömlüklerine üflemeği öğrenmiştir. Bu metin üretirken doğru üretmenin ve sorumluluk alırken de doğru düşünülmesinin önemini öğretmektedir. 2.metin “Sarımsak Soslu Makarna” kitapta 4.temada (Bilim ve Teknoloji) 112.sayfada yer almaktadır. Alberto Douglas Scott tarafından yazılan metin duyu iletilerini ön plana çıkararak, çocukların sevdiği bir yemeği, makarnayı, öğrencilere daha farklı tarz oluşturarak sunmuş, üretkenliğin çeşitliliğini gözler önüne sermiştir. Çünkü üretmek bir makarna üzerinden bile olabilmektedir. Öğrencilere yemek maddelerinin de tanıtıldığı bu metin de makarna için lezzetli bir sos tarifi verilmiş malzemeler ve içerikleri tanıtılmıştır. Bu metinde ayrıca Tokyolu bir kimyagerin ürettiği maddeden bahsedilmiş ve bu maddenin günümüzde kullanım alanları sıralanmıştır. 3. metin “Küçük Ağa” 5. temada (Mili Mücadele ve Atatürk) 64. sayfada yer almaktadır. Bu metin Tarık Buğra'nın Küçük Ağa adlı romanından alınmıştır, Romandaki olaylar Kurtuluş Savaşı yıllarında Anadolu'da geçer. Oğluyla yıllar içinde bir ilişki kuramayan ve karşılaştıklarında onu bu kadar zaman arayamadığı için çok pişman olan bir baba konu edilir. Sorumluluk becerisinden yoksun olmanın bedeli çok ağır olmuştur. Bu metin herkesin gerektiği şekilde sorumluluklarını yerine getirmesinin önemine değinmesi açısından bu 21. yüzyıl becerisine hizmet etmektedir. 4. metin Reçete adlı metindir.8.temada (Doğa ve Evren) 228.sayfada yer almaktadır. Mustafa Kutlu tarafından düz okuma metni şeklinde kaleme alınmıştır. Metinde kış mevsiminden sonra gelen baharda yeşeren otlardan yemekler yapılabileceği belirtilmiştir. Bu otlar sözlük anlamı olarak da açıklanmıştır. Kuzukulağı, Yemlik ... Lapası, çorbası salatası yapılan bu otlar bir üretkenlik örneği olarak sayılabilir. Ayrıca gül mevsimi olan baharda güllerden gül reçeli yaparak

öğrencilerde üretkenliğe yönelik düşüncelerin canlandırılmasına hizmet edildiği söylenilebilir.

Tablo 5'e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de medya okuryazarlığı becerisidir. Bu beceriye hizmet eden üç farklı metin belirlenmiştir. Bu metinlerin isimleri şu şekildedir: Sanki Caminin Bakım Kılavuzu, Dede Korkut, Karikatür. Bu metinler hakkında bilgiler şu şekildedir: 1. metin "Sanki Caminin Bakım Kılavuzu"dur. Kitapta 4. temada (Bilim ve Teknoloji) 124. sayfada yer almaktadır. 2. metin "Dede Korkut – Boğaç Han" 5. temada (Milli Kültür) 153. sayfada yer almaktadır. 3. metin Karikatür 6. temada (Okuma Kültürü) 178. sayfada yer almaktadır, öğrencilere, aslında, bir metinden çok bir görsel çalışma şeklinde sunulmuştur. Hazırlık çalışmalarında öğrencilere karikatür okumayı ve yorumlamayı sevip sevmedikleri, karikatürün özellikleri sorulmuştur. Ardından öğrencilerden, sunulan görsellerin öğretmenin belirleyeceği süre içinde yorumlanması istenmiştir. Metin üzerinden değil daha çok etkinliklerle öğrencide bir karikatür kavramı ve algısı oluşturulmaya çalışıldığı söylenilebilir.

Tablo 5'e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de merak ve yenilenme becerisidir. Bu beceriye hizmet eden iki farklı metin belirlenmiştir. Bu metinlerin isimleri şu şekildedir: Alise Harikalar Diyarında ve Güneşin Uyuduğu Yer. Bu metinler hakkında bilgiler ve metinlerin merak ve yenilenme becerisine ne açıdan hizmet ettiği aşağıda sunulduğu şekildedir:

1. metin kitapta 1. temada (Çocuk Dünyası) 20. sayfada yer almaktadır. "Alise Harikalar Diyarında" Çocuk Edebiyatı alanında da tanınmış, İngiliz yazar Lewis Carroll tarafından yazılmış hayal kurgulu bir eserdir. Kitabımızda, bu metin özellikle sorularla öğrenciye kavratılmaya çalışılmıştır. Metnin hazırlık çalışmalarında yer alan sorularda önce insanların neden hayal kurduğunu, öğrencilerden anlatmaları istenmiştir. Öğrencilere "Hayallerle gerçekleri de karıştırdığınız anlar oluyor mu?" sorusu da sorulmuş, öğrenciler

böylece bu metin öncesi zihnen hayal ve gerçek kavramlarına hazırlanmıştır. Metinde, öğrencilere alışılmışın dışında hayaller sunulmaktadır. Ablasıyla birlikte ırmağın kenarında otururken canı sıkılan, ardından cebinde saat bulunan bir tavşanın peşinden giderek bir sonsuz çukura düşen ve bir yandan düşerken bir yandan da bu çukurda maceralar yaşayan Alise anlatılmıştır. Alise, bu yolculukta değişik yaşantılar geçirmiş, boyu kısalmış, kapılardan geçmiş, mutluluk hissetmiş, endişe yaşamış, kurtuluş yolları bulmaya uğraşmış bir çocuktur. Bu yönüyle yaratıcı düşünme ve yenilenme becerisine uygunluk gösteren bir metnin seçildiği söylenebilir. 2. metin “Güneşin Uyuduğu Yer” adlı düz metin hikâye türündedir. 1. temada (Çocuk Dünyası) 34. sayfada yer alır. Mevlana İdris Zengin tarafından yazılan hikâye serbest okuma metni olarak düşünülmüştür. Bu metinde ‘güneş’ yorulmuş bir insan formuyla kişileştirilmiş, dinlenmek için yer ararken denizle, bulutla, çocukla fikir alışverişinde bulunmuştur. Metinde uykuyla birlikte yenilenme ihtiyacı vurgulanmıştır. Bu yönüyle metin yenilenme duygusunu öğretici şekilde vurgulamaktadır.

Tablo 5’e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de girişimcilik becerisidir. Bu beceriye hizmet eden iki farklı metin belirlenmiştir. Bu metinlerin isimleri şu şekildedir: Alise Harikalar Diyarında, Güneşin Uyuduğu Yer. Bu metinler hakkında bilgiler ve metinlerin girişimcilik becerisine ne açıdan hizmet ettiği aşağıda sunulduğu şekildedir.

İlk metin, kitapta 1. temada (Çocuk Dünyası) 20. sayfada yer almaktadır. “Alise Harikalar Diyarında” Çocuk Edebiyatı alanında tanınmış, İngiliz yazar Lewis Carroll tarafından yazılmış hayal kurgulu bir eserdir. Kitabımızda, bu metin özellikle sorularla öğrenciye kavratılmaya çalışılmıştır. Metnin hazırlık çalışmalarında yer alan sorularda önce insanların neden hayal kurduğunu, öğrencilerden anlatmaları istenmiştir. Öğrencilere “Hayallerle gerçekleri de karıştırdığınız anlar oluyor mu?” sorusu da sorulmuş, öğrenciler böylece bu metin öncesi zihnen hayal ve gerçek kavramlarına hazırlanmıştır. Metinde, öğrencilere alışılmışın dışında hayaller sunulmaktadır. Ablasıyla birlikte ırmağın kenarında

otururken canı sıkılan, ardından cebinde saat bulunan bir tavşanın peşinden giderek bir sonsuz çukura düşen ve bir yandan düşerken bir yandan da bu çukurda maceralar yaşayan Alise anlatılmıştır. Alise, bu yolculukta değişik yaşantılar geçirmiş, boyu kısalmış, kapılardan geçmiş, mutluluk hissetmiş, endişe yaşamış kurtuluş yolları bulmaya uğraşmış bir çocuktur. Bu yönüyle girişimci gücüyle pek çok şeyi başarmıştır, Girişimcilik becerisine de hizmet etmektedir. 2. metin “Güneşin Uyuduğu Yer” adlı düz metin hikâye türündedir. 1.temada (Çocuk Dünyası) 34. sayfada yer alır. Mevlana İdris Zengin tarafından yazılan hikâye serbest okuma metni olarak düşünülmüştür. Bu metinde ‘güneş’ yorulmuş bir insan formuyla kişileştirilmiş, dinlenmek için yer ararken denizle, bulutla, çocukla konuşmuş, sorunlarına çare aramak için farklı fikir arayışlarına girişmiş, sorunların kendi kendine çözülmeyeceğini öğretici şekilde öğrencilere göstermiştir.

Tablo 5’e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de esneklik ve uyum becerisidir. Bu beceriye hizmet eden iki metin belirlenmiştir. Bu metnin isimleri şu şekildedir: Oyuncak, Çocuk Doğru Söyledi. “Oyuncak” adlı metin 1. temada (Çocuk Dünyası)10. sayfada yer alır. Temanın ilk metni olan Oyuncak, Erdoğan Tokmakçioğlu tarafından yazılmıştır. Düz yazı şeklinde hikâye türünde yazılmıştır. Metinde kızı ve torunuyla aynı evde yaşayan bir dedenin, torununun oyuncaklarıyla oynamak için kızının ve torununun evden çıkmalarını beklemesi anlatılmıştır. Hikâyede, dede; çocukluk zamanlarında, hiç oyuncakı olmadığını belirtmiş, yaşlılık zamanında torununa ait farklı ve çok sayıda oyuncakla oynamayı kendi yaşına aykırı bile olsa bir yanı çocuk kaldığı için istemiştir. Oyuncaklarla oynarken dizlerinin ağrısını bile unuttuğunu söyleyen dede, metinde zamana göre gösterdiği uyum ve fikir esnekliğiyle bu beceriye hizmet eden bir metnin kahramanı olmuştur. 2. metin “Çocuk Doğru Söyledi” adlı metin, kitapta 5. temada (Milli Kültür) 157. sayfadadır. Hikâye türünde yazılan serbest okuma metninde II. Selim zamanında Mimar Sinan tarafından yapılan Selimiye Camisi’nin yapıldığı zamanı konu edinir. Bir çocuk : “Caminin minaresi eğridir.”

demiş bunun üzerine Mimar Sinan adamlarına “İpleri çekerek minareyi düzeltin!” demiş. Tekrar çocuğa dönüp onun fikrini sormuş. Çocuk: “Bu defa düzeldi.” demiştir. Böylece Mimar Sinan, çocuğun sözünü dinlemiş ve var olduğu zannedilen hatayı düzeltmek için işçileri uyarmış, hatanın düzeltildiği varsayılmıştır. Bu şekilde çocuğun fikrinden hareketle çocuğun davranışına bir uyum gösterilmiştir. Olmayan eğriliği çocuğun gözünde düzeltmek için çocuğa göre esneklik ve uyum sağlanılmıştır.

Tablo 5’e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de Sorgulama becerisidir. Bu beceriye hizmet eden bir metin belirlenmiştir. Bu metnin ismi şu şekildedir: Çocuk Doğru Söyledi. Çocuk Doğru Söyledi adlı metin kitapta 5. temada(Milli Kültür) 157. sayfadadır. Hikâye türünde yazılan serbest okuma metninde II. Selim zamanında Mimar Sinan tarafından yapılan Selimiye Camisinin yapıldığı zamanı konu edinir. Bir çocuk: “Caminin minaresi eğridir” demiş bunun üzerine Mimar Sinan adamlarına “İpleri çekerek minareyi düzeltin.” demiş. Tekrar çocuğa dönüp onun fikrini sormuş. Çocuk: “Bu defa düzeldi.” demiştir. Ve böylece Mimar Sinan, çocuğun sözünü dinlemiş ve var olduğu zannedilen hatayı düzeltmek için işçileri uyarmış, hatanın düzeltildiği varsayılmıştır. Bu şekilde sorgulama ve bu yolla problem çözmenin bir örneği gösterilmiştir.

Tablo 5’e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de problem çözme becerisidir. Bu beceriye hizmet eden bir metin belirlenmiştir. Bu metnin ismi şu şekildedir: Çocuk Doğru Söyledi. “Çocuk Doğru Söyledi” 5. temada (Milli Kültür) 157. sayfada yer alır. Başak çocuk dergisinden kısaltılarak alıntılanan bu hikâye serbest okuma metni olarak düşünülmüştür. II. Selim zamanında Mimar Sinan tarafından yapılan Selimiye Camii’nin yapıldığı zamanı konu edinir. Bir çocuk: “Caminin minaresi eğridir” demiş bunun üzerine Mimar Sinan adamlarına “İpleri çekerek minareyi düzeltin.” demiş. Tekrar çocuğa dönüp onun fikrini sormuş. Çocuk: “Bu defa düzeldi.” demiştir. Ve böylece Mimar Sinan, çocuğun sözünü dinlemiş ve var

olduğu zannedilen hatayı düzeltmek için işçileri uyarmış, hatanın düzeltildiği varsayılmıştır. Bu yolla problem çözenin bir örneği gösterilmiştir.

Tablo 5'e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı becerisidir. Bu beceriye hizmet eden bir metin belirlenmiştir. Bu metnin ismi şu şekildedir: Jules Verne "Geleceğe Dair" adlı metin kitapta 4.temada (Bilim ve Teknoloji) 128. sayfada yer almaktadır. Kübra Kara tarafından yazılmıştır. Serbest okuma metni olan Jules Verne Geleceğe Dair "Bir insan bir şey hayal edebiliyorsa başka bir insan bunu gerçeğe dönüştürebilir." cümlesiyle başlamaktadır. Bu cümlenin metnin özeti gibidir. Bu metin öğrencilere, Jules Verne'in bazı romanlarından ve öykülerinden dönemin teknolojisinin ötesindeki ayrıntıları sunmaktadır. "Gerçek ay yolculuğu Jules Verne'in 1865'te yayımlanan "Aya Yolculuk" romanından 100 yıl sonra gerçekleşmiştir. Denizler Altında Yirmi Bin Fersah adlı romanında elektrik motoruyla çalışan bir denizaltıyla çıkılan yolculuk anlatılır. Elektrik motoruyla çalışan denizaltı denemeleri 1880'lerde başlamıştır. Bunun başarıldığı tarih ise 1887'dir. Romandan 20 yıl sonra bu başarılabilmıştır. 1889 yılında kısa öyküde gökyüzüne yazı yazılarak reklam yapılabileceği söylenmiştir ve bu "Gökyüzü Reklamcılığı" 25 yıl sonra gerçekleşmiştir. 1889'da aynı öyküde yazar, gazete dışında haberlerin sözlü olarak aktarılabileceğini yazmış, bu da 1947'de gerçekleşmiştir. Bu metinde görsellerin içine yerleştirilen yazılarla da öğrencilerin metnin içine çekilmesinin sağlanmış olduğu söylenilebilir.

Tablo 5'e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri de sosyal beceriler becerisidir. Bu beceriye hizmet eden bir metin belirlenmiştir. Bu metnin ismi şu şekildedir: Anadolu'nun Cirit Oyunları. "Anadolu'nun Cirit Oyunları" adlı metin 7. Temada (Sağlık ve Spor) 194.sayfada yer almaktadır ve Mehmet Önder tarafından düz yazı şeklinde kaleme alınmıştır. Bu metinde Türklerin ata sporu olan cirit oyunları ele alınmış, bu oyunun başka milletleri de etkilediği, Asya ve Avrupa'da ciride benzer oyunların türediği anlatılmıştır.

“Atlım Polo” bunlardan biridir. Metinde ata sporunun unutulmaktan kurtarılmasının gerekliliği de belirtilmiştir. Serbest okuma metni olan Anadolu’nun Cirit Oyunları hazırlık çalışmalarında öğrencilerden atların Türk kültüründe yeri ve öneminin araştırılması istenmiş, öğrencilerin kültürel öğelerle alakalı bilgi sahibi olmaları öngörülmüştür.

Tablo 5’e göre 21. yüzyıl becerilerinden diğeri kültürlerarası beceriler başlıklı beceridir. Bu beceriye hizmet eden bir metin belirlenmiştir: Anadolu’nun Cirit Oyunları. “Anadolu’nun Cirit Oyunları” adlı metin 7. Temada (Sağlık ve Spor) 194. sayfada yer almaktadır ve Mehmet Önder tarafından düz yazı şeklinde kaleme alınmıştır. Bu metinde Türklerin ata sporu olan cirit oyunları ele alınmış, bu oyunun başka milletleri de etkilediği, Asya ve Avrupa’da cirit oyununa benzer oyunların türediği anlatılmıştır. “Atlım Polo” bunlardan biridir. Metinde ata sporunun unutulmaktan kurtarılmasının gerekliliği de belirtilmiştir. Serbest okuma metni olan Anadolu’nun Cirit Oyunları hazırlık çalışmalarında öğrencilerden atların Türk kültüründe yeri ve öneminin araştırılması istenmiş, öğrencilerin kültürel öğelerle alakalı bilgi sahibi olmaları öngörülmüştür.

Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Etkinliklerde 21. Yüzyıl Becerilerinin Yerine Yönelik Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde yenilenen Türkçe Dersi Öğretim Programına (2018) uygun olarak hazırlanan beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki etkinliklere yönelik bulgulara yer verilmiştir. Bu etkinliklerde 21. yüzyıl becerilerinin yeri Tablo 6’da gösterildiği şekildedir:

Tablo 6

Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Etkinliklerde 21. Yüzyıl Becerileri

21. Yüzyıl Becerileri	Etkinlik	f
Üretkenlik ve yetenek	Püf Noktası 8.b, Sarımsak Soslu Makarna 7, Reçete 7, Yüksek Evde Oturanın Türküsü 7, 15 Temmuz 5.b, Bir Dahiyle Konuşmak 4, Bir Dahiyle Konuşmak 5.a , Bir Dahiyle Konuşmak 5.b, Kar Tanesinin Serüveni 8, Forsa 5, Forsa 6, Bilmeyen Var mı?10	12
Bilgi ve Teknoloji Okuryazarlığı	Karikatür 1, Karikatür 2, Yüksek Evde Oturanın Türküsü 3, 15 Temmuz 7, Bir Dahiyle Konuşmak 6, Kar Tanesinin Serüveni 4, Bilmeyen Var mı? 8, Mustafa Kemal'in Kağnısı 4.a, Sağlıklı Yaşıyorum 3, Sağlıklı Yaşıyorum 5.a	10
Medya-Okuryazarlığı	Karikatür 1, Karikatür 2, Karikatür 3, Yüksek Evde Oturanın Türküsü 3, 15 Temmuz 7, Bir Dahiyle Konuşmak 6, Kar Tanesinin Serüveni 4, Bilmeyen Var mı 8, Mustafa Kemal'in Kağnısı 4.a, Sağlıklı Yaşıyorum 3	10
Merak ve Yenilenme	Alise Harikalar Diyarında 4, Alise Harikalar Diyarında 6, Alise Harikalar Diyarında 7, Yüksek Evde Oturanın Türküsü 8, Reçete 5, Sağlıklı Yaşıyorum 9, Güvercin 8	7
İletişim ve işbirliği	Güvercin 4a, Güvercin 4b, Cazgır 6, Cazgır 7, Yüksek Evde Oturanın Türküsü 8, Alise Harikalar Diyarında 5	6
Girişimcilik ve Öz Yönelim	Yüksek Evde Oturanın Türküsü 5a, Mustafa Kemal'in Kağnısı 9, Anadolu'nun Cirit Oyunları 4.3, Anadolu'nun Cirit Oyunları 9	4
Liderlik ve sorumluluk	Mustafa Kemal'in Kağnısı 9, Bir Dahiyle Konuşmak 3, Forsa 5, Forsa 6	4
Sorgulama	Oyuncak 7, Sağlıklı Yaşıyorum 5.a, Sağlıklı Yaşıyorum 6, Sağlıklı Yaşıyorum 7.a	4
Sosyal ve Kültürlerarası Beceriler	Anadolu'nun Cirit Oyunları 4, Cazgır 3.a, Cazgır 6	3
Problem Çözme	Yüksek Evde Oturanın Türküsü 5.b	1

Tabloda görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde büyük bir farkla sıklık değeri en yüksek olan beceri üretkenlik ve yetenektir. Bilgi okuryazarlığı ile esneklik ve uyum becerisi dışında diğer tüm becerilerin sıklık değeri açısından etkinliklerde sıralı ve dengeli bir dağılım gösterdiği söylenebilir. Sıklık değeri en yüksek olan üretkenlik ve yetenek becerisine hizmet eden etkinliklerden ilki “Püf Noktası” adlı metindedir.

Püf Noktası 8.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 93)

b) Siz de aşağıda verilen konulardan biriyle ilgili bir hikâye yazınız. Hikâyenizde daha önce öğrendiğiniz atasözünü ve deyimleri de kullanmaya özen gösteriniz. Yazınıza başlamadan önce hikâyenize ait unsurları aşağıdaki kutucuklara yazınız.

sabır, dürüstlük, sevgi, saygı, dayanışma, iyilikseverlik, paylaşma, yardımlaşma...

Kısaca Öley Örgüsü

Konu:

Kiiler:

Yer:

Zaman:

93

Etkinlik 8.b: Siz de aşağıda verilen konulardan biriyle ilgili hikâye yazınız. Daha önce öğrendiğiniz atasözü ve deyimleri kullanmaya özen gösteriniz.

Yukarıda görüldüğü üzere Üretkenlik ve yetenek becerisi etkinliklere yaratıcı yazma becerisi şeklinde yansımıştır. Bu etkinlikte öğrenciler, verilen konulardan (sabır, dürüstlük, sevgi, saygı, dayanışma, iyilikseverlik, paylaşma, yardımlaşma) yapacakları seçimle yeni bir hikâye üreteceklerdir. Bu nedenle Üretkenlik ve yetenek becerisine hizmet eden bir etkinlik olduğu düşünülmektedir.

Sarımsak Soslu Makarna 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 117)

7.ETKİNLİK Görme, duyma, koku alma, tatma ve dokunma duyularına ait verilerden yararlanarak bir bilgilendirici metin yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Etkinlik 7: Görme, duyma, koku alma, tatma ve dokunma duyularına ait verilerden yararlanarak bir bilgilendirici metin yazınız. Bu etkinlikte öğrenci beş duyudan hareketle yeni bir metin üretecek kendine ait cümlelerle bilgilendirici bir yazım türü oluşturacaktır. Bu yönüyle etkinlik üreticilik ve sorumluluk becerisine hizmet etmektedir.

Reçete 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 233)

7.ETKİNLİK Aşağıda serim (giris) bölümü verilen hikâyeyi tamamlayınız. Hikâyenize uygun bir başlık koymayı unutmayınız.

Arkadaşlarımla birlikte piknik yapmaya gemişim. Burada yemyeşil ağaçların, renk renk çiçeklerin bulunduğu bir yerdi. Etrafı çöyle bir inceledim. Ne güzel bir burası. Doğası... Havası... Terakimisi...

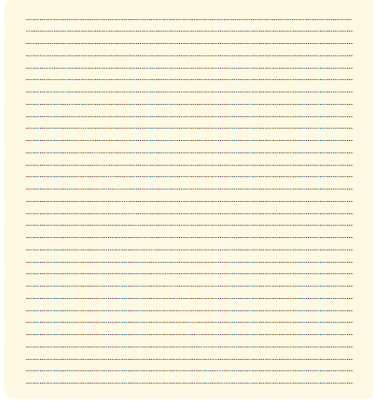
GELECEK DERSE HAZIRLIK
Yağlı türlentiri ve yağlı türlentirin nasıl oluğuunu araştırınız.

233

Etkinlik 7: Aşağıda serim bölümü verilen hikâyeyi tamamlayınız. Hikâyenize uygun başlık koymayı unutmayınız. Bu etkinlikte öğrenciler bir hikâyenin serim ve düğüm bölümünden hareketle kendi hayal güçlerini harekete geçirerek sonucunu yazacaklardır. Bu yönüyle etkinlik öğrenci adına bir üretim ve sorumluluğu becerisinin besleyicisi olmuştur.

Kar Tanesinin Serüveni 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 241)

8.ETKİNLİK Sınıfta üçerli gruplar oluşturunuz. Her grup kar tanesine yeni bir serüven yazacak. Ancak gruptaki 1. kişi hikâyenin başlangıcını, 2. kişi gelişimini, 3. kişi ise sonucunu yazacak. Hikâyenizi tamamladıktan sonra arkadaşlarınıza okuyunuz.

241

Etkinlik 8: “Sınıfta üçerli gruplar oluşturunuz. Her grup kar tanesine yeni bir serüven yazacak. Ancak gruptaki 1. kişi hikâyenin başlangıcını, 2. kişi gelişimini, 3. kişi ise sonucunu yazacak. Hikâyenizi tamamladıktan sonra arkadaşlarınıza okuyunuz.” Bu etkinlikte öğrenciler pek çok duyguyu yaşayabilir. Yeni bir metin meydana getirme, birlikte bir üretim sürecinin içine girmenin yanı sıra etkinliğin paylaşımına açık olması bu etkinliği öğrenciler için faydalı kılmaktadır.

Forsa 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 144)

5. TEMA

6.ETKİNLİK Aşağıda "Forsa" hikâyesinin son kısmı verilmiştir. Bundan sonra neler olmuş olabilir? Hayal gücünüzden hareketle hikâyeyi tamamlayınız.

FORSA
 (...)
 Oğlu, "Vurulursun! Vatanı hazret gösterin!" diyerek onu gemide bırakmak istedi.
 Kara Memiş, o vakit, gençleşmiş bir kaplan gibi doğruldu. Duramıyordu. Kalkan, kılıç istedi.
 Sonra geminin arkasında sonlanan sancığı göstererek, "jenit olursam bunu üzerime örtün!
 Vatan, al bayrağın asıgandığı yer değıl midir" dedi.

Osmanlı Donanması 1542'ye
 Toulon (Tulon) Limanı'nda.
 Matrak Nispet'in minyatürü

144

Etkinlik 6: "Aşağıda Forsa hikâyesinin son kısmı verilmiştir. Bundan sonra neler olmuş olabilir? Hayal gücünüzden hareketle hikâyeyi tamamlayınız." Bu etkinlikte öğrenciler sonu bulunan bir hikâye için olmuş olabileceklerle ilgili cümleler üreteceklerdir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Bilmeyen Var mı? 10 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 47)

10.ETKİNLİK Ali, İstiklal Marşı'nı başarılı bir şekilde okuduktan sonra neler yaşanmış olabilir? Hikâyenin devamını yazınız.

GELECEK DERSE HAZIRLIK
 Millî Mücadele'nin kadın kahramanlarıyla ilgili araştırma yapınız.

47

Etkinlik 10: Ali, İstiklal Marşı'nı başarılı bir şekilde okuduktan sonra neler yaşanmış olabilir? Hikâyenin devamını yazınız.

Yukarıda görüldüğü üzere bu etkinlik ve buraya kadar sıralanan tüm etkinlikler, üretkenlik ve yetenek becerisine yaratıcı yazma becerisi ile hizmet etmektedir. Bu etkinliklerde öğrencilerden yeni bir hikâye üretmeleri istenmiştir. Bu şekilde öğrencilerin zihin üretkenliğine yön vermenin amaçlandığı düşünülmektedir.

Yüksek Evde Oturmanın Türküsü 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 226)

Etkinlik 7: Okuduğunuz şiirin ana duygusunu göz önünde bulundurarak ve görsellerden faydalanarak siz de bir şiir yazınız. Üretkenlik ve yetenek becerisine yazma becerisi yönüyle hizmet eden bu etkinlikte öğrencilerden şiir üretmeleri istenmiştir. Farklı bir türe şiire yönlendirilen öğrencilerde duygu gelişiminin amaçlandığı düşünülmektedir.

Bir Dahiyile Konuşmak 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 121)

4.ETKİNLİK Metni okuyunuz.

Her dilde bilimin ve teknolojinin gelişen ihtiyaçlarını karşılamak için yeni terimler üretmek icap eder. Bu üretmeyi, genellikle dilciler değil, o bilimsel ya da teknik konuyu icat eden bilim adamı yapar. Neden mi? Elbet buluşunu ilk kez yazar veya anlatırken yeni kavramların adını kendisi koymas gerekir de ondan. O konu başta bir dilde icat edilmişse de yeni konuyu ilk kez ükizesine getiren, tanıtan, uygulayan, daha da geliştiren bilim adamına, bu getirdiği yeni kavramların adını kendi dilinde koymak sorumluluğu düşer. Onun için bilimin ön saflarında vuruşan, dünya bilim meydanında gürüş tutması gereken bilim adamının, gereken yabancı dil veya diller kadar kendi dilinin yapısını, sözcük, terim üretme kurallarını, çok iyi bilmesi icap eder. Bu, kendini bilen apayrıca ilenemiy her dilde söyleyebilir.

Oktay SİNANOĞLU

Yukarıdaki metinden yararlanarak bir bilim adamının kendi dilini geliştirmek için neler yapabileceği ile ilgili görüşlerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

121

Etkinlik 4: Yukarıdaki metinden yararlanarak bir bilim adamının kendi dilini geliştirmek için neler yapabileceği ile ilgili görüşlerinizi yazınız. Yukarıda görüldüğü üzere üretkenlik ve yetenek becerisi etkinliklere yaratıcı yazma becerisi şeklinde yansımıştır. Yazma becerisiyle ilişkili bu etkinlikte öğrencilerden kendi görüşlerinden yola çıkarak yeni bir metin üretmeleri istenmiştir.

Bir Dahiyile Konuşmak 5.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 122)

4. TEMA

5.ETKİNLİK

a) Aşağıda bazı bilgisayar terimlerinin yabancı dildeki karşılıkları ile Türkçeleri verilmiştir. Bu bilgisayar terimlerinin Türkçe karşılıklarının nasıl türetildiğini arkadaşlarınızla tartışınız. Tartışma sırasında yabancı sözcükler yerine Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.

Etkinlik 5.a: Aşağıda bazı bilgisayar terimlerinin yabancı dildeki karşılıkları ile Türkçeleri verilmiştir. Bu bilgisayar terimlerinin Türkçe karşılıklarının nasıl türetildiğini arkadaşlarınızla tartışınız. Tartışma sırasında yabancı sözcükler yerine Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz. Bu etkinlik de yine paylaşımına açık, öğrencileri birlikte bir fikir üretimine yönlendiren ve içinde dil sorumluluğunu da taşıyan, bunu öğrencilere kazandırmak isteyen bir etkinliktir.

Bir Dahiyile Konuşmak 5.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 122)

b) Aşağıda verilen teknolojik aletlere görevlerinden hareketle Türkçe isimler bulunuz. Bulduğunuz isimleri görselin altına yazınız. Sizce verdiğiniz isimler uygun oldu mu? Tartışınız. Tartışma sırasında yabancı sözcükler yerine Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.

Etkinlik 5.b: “Aşağıda verilen teknolojik aletlere görevlerinden hareketle Türkçe isimler bulunuz. Bulduğunuz isimleri görselin altına yazınız. Sizce verdiğiniz isimler uygun oldu mu? Tartışınız. Tartışma sırasında yabancı sözcükler yerine Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.” Burada görüldüğü üzere iki etkinlik konuşma becerisiyle ilişkili olarak üretkenlik ve yetenek becerisine hizmet etmektedir. Tartışma sırasında yabancı sözcükler yerine Türkçelerinin kullanılmasına teşvik edilen öğrencilerde bu şekilde dil bilincinin geliştirilmesi de bir amaçtır.

15 Temmuz 5.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 57)

5.ETKİNLİK a) Bayrağımız size neler çağırıyor? Noktalı yerlere yazınız.

b) Çağrışımınızdan hareketle “bağımsızlık” konulu bir konuşma yapınız.

Etkinlik 5.b: Çağrışımınızdan hareketle “bağımsızlık” konulu bir konuşma yapınız. Yukarıda görüldüğü üzere Üretkenlik ve yetenek becerisi etkinliklere konuşma

becerisi şeklinde yansımıştır. Bu etkinlikte öğrencilerden bayrak kelimesinin çağrışımlarından hareketle yeni bir konuşma üretmeleri istenmiştir. Bu nedenle üretkenlik ve yetenek becerisine hizmet eden bir etkinliktir.

Forsa 5 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 143)

5. ETKİNLİK

Kara Memiş' oğlu Turgut Bey ile beraber cankı attikten sonra deniz yoluyla Malta Adası'ndan memleketi Edemir' e dönmektedir. Kendinizi metnin kahramanı Kara Memiş' in yerine koyunuz. Aşağıdaki haritada, memleketi dönmeyeceğiniz rotayı çiziniz. Daha sonra spâğdaki bilgilerden, sorulardan ve hayal gücünüzden hareketle konuyla ilgili bir konuşma planlayınız.

Forsa hikâyesinin geçtiği dönemde, savaş ve ulaşım için en önemli araç gemiydi. Zamanla teknolojiye göre gemilerin ağırlaşmasıyla, kürekle ve yelkenli hareket edenlerdi. Fırınaya ve çok dalgalı sulara dayanıklı değillerdi.

Önemli bir macera yolu olması sebebiyle Akdeniz'de birçok ülke hakimiyet kurmak istiyordu. Malta Adası Hırvat'ın güneyinde bulunan önemli bir adayıdır.

1. O dönemin ulaşım imkânlarını, teknolojisini, doğa şartlarını ve denizde karşılaşılabileceğiniz zorlukları düşünerek yolculuğunuzun ne kadar zorucağına planlayınız.
2. Rotanız üzerinde nelerle uğramanız gerekebilir?
3. Yolculuk süresince başınıza neler gelebilir?
4. Yolculuk esnasında ve memleketinize ulaştığınızda neler hissettiniz?

Etkinlik 5: Yukarıda görüldüğü üzere bu etkinlik, konuşma becerisi şeklinde üretkenlik ve yetenek becerisine hizmet etmektedir. Bu etkinlikte öğrenciler bilgi ve sorular yoluyla kendi hayal güçlerini kullanarak yeni bir konuşma üreteceklerdir.

Tabloda 6'da görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde büyük bir farklılık değeri yüksek olan diğer beceri bilgi ve teknoloji okuryazarlığıdır. Bu beceriyle ilişkili olduğu düşünülen etkinliklerden ilki "Karikatür" adlı metindedir.

Karikatür 1 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 179)

1.ETKİNLİK Aşağıdaki yönergeleri izleyerek karikatürleri yorumlayınız.

Karikatürde verilmek istenen mesaj nedir?

.....

Siz olsaydınız bu mesajı nasıl karikatürize ederdiniz? Yandaki bölüme kendi çizmelerinizi yapınız.

Karikatürde verilmek istenen mesaj nedir?

.....

Siz olsaydınız bu mesajı nasıl karikatürize ederdiniz? Yandaki bölüme kendi çizmelerinizi yapınız.

Karikatürde verilmek istenen mesaj nedir?

.....

Siz olsaydınız bu mesajı nasıl karikatürize ederdiniz? Yandaki bölüme kendi çizmelerinizi yapınız.

Etkinlik 1: Bu etkinlikte karikatürlerden hareketle verilmek istenen mesaj öğrencilere sorulmuştur. Öğrencilerden empati yoluyla “Siz olsaydınız bu mesajı nasıl karikatürize ederdiniz?” yönergisiyle kendi karikatürlerini çizmeleri istenmiştir. Bu yönüyle bilgi ve teknoloji okuryazarlığına hizmet etmektedir.

Karikatür 2 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 180)

2.ETKİNLİK Aşağıdaki sorulardan ve karikatürden hareketle bir konuşma planlayınız.

- Karikatüristin bu karikatürle vermek istediği mesaj ne olabilir?
- Karikatüristin vermek istediği mesaja kabılıyor musunuz?
- Karikatüre uygun bir slogan üretiniz.

Etkinlik 2: Konuşma becerisiyle ilişkili olan bu etkinlikte öğrencilerden sorular ve karikatürden hareketle bir konuşma planlamaları istenmiştir. Bu yönüyle Bilgi ve teknolojiyi okuma konusunda öğrenciyi yönlendirmektedir.

Yüksek Evde Oturanın Türküsü 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 224)

3.ETKİNLİK Metnin görsellerini inceleyiniz. Görseller metnin anlaşılmasına katkı sağlıyor mu? Yorumlayınız.

Etkinlik 3: “Metnin görsellerini inceleyiniz. Görseller metnin anlaşılmasına katkı sağlıyor mu? Yorumlayınız. ”Bu etkinlikte öğrenciler, metni kendi içinde görselle uygunluğu ve metnin anlaşılmasına ne kadar yardım ettiği yönüyle değerlendireceklerdir. Bu metin sadece sunduğu görselin okunmasıyla anlaşılabilir mi etkinliğinde amaç, öğrencilerde görseli doğru okuma ve yorumlama gücünün gelişmesidir.

15 Temmuz 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 59)

7.ETKİNLİK
Aşağıdaki karikatürden yararlanarak yurt dışında yaşayan ve Türkçe bilen birine Türkiye’de 15 Temmuz’da yaşananları anlatan bir e-posta yazınız. E-postanızı yazarken 6. etkinlikteki özdeyişlerden en az birini kullanınız.

GELECEK DERSE HAZIRLIK
Atatürk ve Milli Mücadele hakkındaki filmi ve kitapları araştırınız.

59

Etkinlik 7: “Yukarıdaki karikatürden yararlanarak yurt dışında yaşayan ve Türkçe bilen birine Türkiye’de 15 Temmuz’da yaşananları anlatan bir e-posta yazınız. E-postanızı yazarken 6. etkinlikteki özdeyişlerden en az birini kullanınız.”

Yukarıda görüldüğü üzere bu etkinlik karikatürden hareketle yazma becerisi yoluyla bilgi ve teknoloji okuryazarlığına hizmet etmektedir. Bu etkinlik kendinden bir önceki etkinlikle birlikte hareket etmesiyle farklılık gösterir.

Bir Dahiyle Konuşmak 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 123)

6.ETKİNLİK Ödeviniz için Oktay Sinanoğlu'nun Türkçeye verdiği önemi araştırınız. İnternet üzerinden yaptığınız araştırmada karşınıza aşağıdaki forum çıktı. Forumda yer alan metni okuyunuz. Ardından yönergelere göre etkinliği yapınız.

Mehmet 21 Ocak saat 21:16

Merhaba. Türkçe ödevim için Oktay Sinanoğlu'nun Türkçeye verdiği önemi araştırıyorum ama İnternet'te çok farklı bilgiler var. Pek güvenilir bilgi bulamadım. Biri yardımcı olursa çok sevinirim.

Özcan Merhaba Mehmet. Ben de araştırdım. "Bye Bye Türkçe" diye bir kitabı var. Ona bak.

Mehmet Kitaba ulaşabileceğimi sanmıyorum. Çünkü ödevi yarın sabaha kadar hazırlamam gerekiyor.

Damla İnternet'te güvenilir bilgi arıyorsan ".gov, .edu" uzantılı İnternet sitelerini araştırmalısın. Mesela Kültür Bakanlığının İnternet sitesini deneyebilirsin. <http://www.kultur.gov.tr/>

1. Mehmet'in ödevine yardımcı olmak için forumda boş bırakılan kısmı doldurunuz. Baş kısmı fotoğrafınızı yapıştırabilir veya kendi resminizi çizebilirsiniz.

2. Özcan'ın Mehmet'e "Bye Bye Türkçe" adlı kitabı önermesinin sebebi ne olabilir?

3. Damla ".gov" ve ".edu" uzantılı sitelerin güvenilir bilgiler içerdiğini söylüyor. Bu İnternet uzantıları niçin güvenilir bilgiler içeriyor olabilir?

123

Etkinlik 6: Yukarıda görüldüğü üzere bu etkinlik internet ortamında oluşturulan forumlardan esinlenilerek hazırlanmıştır. Oktay Sinanoğlu'nun Türkçeye verdiği önemin araştırıldığı etkinlikte forumu paylaşan kişilerden doğru bilgi isteniliyor. Öğrencilere bilgi ve teknoloji okuryazarlığının doğru bir şekilde gerçekleşmesinin önemi gösteriliyor.

Kar Tanesinin Serüveni 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 238)

4.ETKİNLİK Aşağıdaki görseller kar tanesinin başına gelenleri anlatmaktadır. Görselleri metinden yararlanarak sıraya diziniz.

238

Etkinlik 4: Yukarıdaki görseller kar tanesinin başına gelenleri anlatmaktadır. Görselleri metinden yararlanarak sıraya diziniz. Yukarıda da bahsedildiği üzere öğrencilerden kar tanesinin serüvenini görsele bağlı olarak ve metin aracılığıyla doğru okumayla doğru sıralamaları istenmiştir. Bu yönüyle bu beceriye hizmet etmektedir.

Bilmeyen Var mı? 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 46)

8.ETKİNLİK Aşağıdaki görselleri inceleyerek soruları cevaplayınız.

a) İstiklal Marşımız nerelerde okunur?

.....

b) İstiklal Marşımızı okurken nelere dikkat edersiniz?

.....

46

Etkinlik 8: Bu etkinlikte amaç yine görsellerden hareketle bilgiyi doğru edinmek ve bilgiyle alakalı soruları doğru cevaplamaktır. Görsellerden hareketle, öğrencilerden İstiklal

Marşımızın nerelerde okunduğu ve okurken dikkat edilmesi gereken noktalarla ilgili cevaplar vermeleri istenmiştir.

Mustafa Kemal'in Kağnısı 4.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 51)

Yukarıda görüldüğü üzere bu etkinlikte Halil Dikmen'e ait İstiklal Savaşı'nda Mermi Taşıyan Kadınlar 1933 tablosu görsel olarak kullanılmıştır. Öğrencilere bu görselde neler gördükleri sorulmuştur. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Sağlıklı Yaşıyorum 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 205)

Etkinlik 3: Bu etkinlikte öğrencilere 8 farklı görsel sunulmuş ve öğrencilerden okudukları broşürle ilgili olanları işaretlemeleri istenmiştir. Bu etkinlikle öğrenciler seçici bir Bilgi ve teknoloji okuryazarlığı yapmışlardır.

Sağlıklı Yaşıyorum 5.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 205)

5.ETKİNLİK

a) Aşağıdaki görselden hareketle teknoloji bağımlılığının insanlara verebileceği zararları söyleyiniz.

Etkinlik 5.a: Bu etkinlikte öğrencilere bir görsel sunulmuş ve öğrencilerden bu görselden hareketle teknoloji bağımlılığının insanlara verebileceği zararları söylemeleri istenmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Tabloda görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde sıklık değeri yüksek olan bir diğer beceri medya okuryazarlığıdır. Medya okuryazarlığı ile ilişkili olduğu düşünülen etkinliklerin ilki “Karikatür” adlı metindedir.

Karikatür 1 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 179)

1.ETKİNLİK Açıközlü yönergeleri okuyarak karikatürleri yorumlayınız.

Karikatürde verilmek istenen mesaj nedir?

.....

Siz olsaydınız bu mesajı nasıl karikatürize ederdiniz? Hangisi bölüme kendi çiziminizi yapınız.

Karikatürde verilmek istenen mesaj nedir?

.....

Siz olsaydınız bu mesajı nasıl karikatürize ederdiniz? Hangisi bölüme kendi çiziminizi yapınız.

Karikatürde verilmek istenen mesaj nedir?

.....

Siz olsaydınız bu mesajı nasıl karikatürize ederdiniz? Hangisi bölüme kendi çiziminizi yapınız.

Etkinlik 1: Bu etkinlikte 3 farklı çizim sunulmuş ve öğrencilerden bu çizimleri yorumlamaları ve verilmek istenilen mesajı bulmaları istenmiştir. "Siz olsaydınız bu mesajı nasıl karikatürize ederdiniz?" sorusuyla öğrencilerden kendi çizimlerini oluşturmaları istenmiştir.

Karikatür 2 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 180)

Etkinlik 2: Bu etkinlikte öğrencilere karikatürler verilmiş, öğrencilerden, verilen 1. karikatürü, yorumlama ve verilmek istenen mesajı tespit etmelerinin yanı sıra karikatüre uygun çarpıcı söz bulmaları istenmiştir.

Karikatür 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 180)

Etkinlik 3: Bu etkinlikte öğrencilerden karikatürün konusuna uygun sözler yazarak kahramanları konuşturmaları istenmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Yüksek Evde Oturanın Türküsü 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 224)

3.ETKİNLİK Metnin görsellerini inceleyiniz. Görseller metnin anlaşılmasına katkı sağlıyor mu? Yorumlayınız.

Etkinlik 3: Bu etkinlikte öğrencilere metnin görsellerini incelemeleri söylenmiştir. Görsellerin metnin anlaşılmasına katkı sağlayıp sağlamadığının öğrenciler tarafından tespit edilmesi istenmiştir. Bu yönüyle Medya okuryazarlığına hizmet ettiği düşünülen etkinliklerden biridir.

15 Temmuz 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 59)

7.ETKİNLİK

Aşağıdaki karikatürden yararlanarak yurt dışında yaşayan ve Türkçe bilen birine Türkiye’de 15 Temmuz’da yaşananları anlatan bir e-posta yazınız. E-postanızı yazarken 5. etkinlikteki özdeyişlerden en az birini kullanınız.

Etkinlik 7: Bu etkinlikte öğrencilere bir karikatür verilmiş ve öğrencilerden bu karikatürden hareketle yurt dışında yaşayan ve Türkçe bilen birine Türkiye’de 15 Temmuz’da yaşananları anlatan bir e-posta yazmaları istenmiştir. Bu sırada öğrencilerden diğer bir etkinlikte (Etkinlik 6) verilen özdeyişlerden yararlanmaları istenmiştir. Bu etkinlik, etkinlikler arası ilişki kuran farklı bir etkinlik olarak beceriye hizmet etmektedir.

Bir Dahiyile Konuşmak 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 123)

6.ETKİNLİK Ödeviniz için Oktay Sinanoğlu'nun Türkçeye verdiği önemi araştırıyorsunuz. İnternet üzerinden yaptığınız araştırmada karşınıza aşağıdaki forum çıktı. Forumda yer alan metni okuyunuz. Ardından yönergelere göre etkinliği yapınız.

Mehmet 21 Ocak saat: 21.16

Merhaba. Türkçe ödevim için Oktay Sinanoğlu'nun Türkçeye verdiği önemi araştırıyorum ama İnternet'te çok farklı bilgiler var. Peki güvenilir bilgi bulamadım. Bir yardımcı olursanız çok sevinirim.

Özcan Merhaba Mehmet. Ben de araştırdım. "Bye Bye Türkçe" diye bir kitabı var. Ona bak.

Mehmet Kitabı ulaşabileceğimi sanmıyorum. Çünkü ödevi yarın sabaha kadar hazırlamam gerekiyor.

Damla İnternet'te güvenilir bilgi arıyorsanız "gov.edu" uzantılı İnternet sitelerini araştırabilirsiniz. Mesela Kültür Bakanlığının İnternet sitesini deneyebilirsiniz. <http://www.kultur.gov.tr/>

1. Mehmet'in ödevine yardımcı olmak için forumda boş bırakılan kısmı doldurunuz. Baş kısmı fotoğrafınızı yapıştırabilir veya kendi resminizi çizebilirsiniz.

2. Özcan'ın Mehmet'e "Bye Bye Türkçe" adlı kitabı önermesinin sebebi ne olabilir?

3. Damla "gov" ve "edu" uzantılı sitelerin güvenilir bilgiler içerdiğini söylüyor. Bu İnternet uzantıları için güvenilir bilgiler içeriyor olabilir?

Etkinlik 6: Bu etkinlikte öğrenciler sosyal medyanın içinde yer alan bir foruma yönlendirilmiştir. Bu forumda Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu'nun Türkçeye verdiği önemi araştıran bir öğrenciye ve onun bulunduğu bir forumda geçen diyaloglara yer verilmiştir. Öğrencilere yararlı bilgiler içeren forumları tanıtmaları açısından da önem taşıyan bir etkinliktir.

Kar tanesinin Serüveni 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 238)

4.ETKİNLİK Aşağıdaki görselleri kar tanesinin başına gelenleri anlatmaktadır. Görselleri metinden yararlanarak sıraya diziniz.

Etkinlik 4: Bu etkinlikte öğrencilerden verilen bir kar tanesinin başından geçenleri anlatan görselleri sıraya dizmeleri istenmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Bilmeyen Var Mı? 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 46)

8.ETKİNLİK Aşağıdaki görselleri inceleyerek soruları cevaplayınız.

a) İstiklal Marşımız nerelerde okunur?

.....

b) İstiklal Marşımızı okurken nelere dikkat edersiniz?

.....

Etkinlik 8: Bu etkinlikte amaç yine görsellerden hareketle bilgiyi doğru edinmek ve bilgiyle alakalı soruları doğru cevaplamaktır. Görsellerden hareketle, öğrencilerden İstiklal

Marşımızın nerelerde okunduğu ve okurken dikkat edilmesi gereken noktalarla ilgili cevaplar vermeleri istenmiştir.

Mustafa Kemal'in Kağnısı 4.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 51)

4. ETKİNLİK

Halil DİKMEN,
İstiklal Savaşı'nda
Mermi Toplayan Kadınlar, 1938

a) Yukarıdaki tabloda neler görüyorsunuz?

b) "Türkiye Cumhuriyeti'nin esas düşüncesi, kadınları değil, erkekleri dahi savaş meydanına götürmemektir. Fakat Türk ulusunun yüksek varlığına, hangi taraftan olursa olsun, ilgilidiği zaman, işte o zaman Türk kadınları Türk erkeklerinin bulunduğu yerde nazır ve uyandırıcı ve etkin olacaktırlar..."

Mustafa Kemal ATATÜRK

Atatürk'ün yukarıdaki sözü ile "Mermi Toplayan Kadınlar" tablosu arasında nasıl bir ilişki vardır?

c) Yukarıdaki tablodan ve "Mustafa Kemal'in Kağnısı" şiirinden hareketle Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında kadınlarımızın rolünü açıklayınız.

Etkinlik 4.a: Bu etkinlikte Halil Dikmen'e ait "İstiklal Savaşı'nda Mermi Toplayan Kadınlar" adlı tablo, öğrencilere gösterilmiş ve yukarıdaki tabloda neler gördükleri sorulmuştur. Kurtuluş Savaşı'nda kadın rolüne de dikkat çekmesi açısından çok yönlü kazanıma sahip bir etkinlik olarak beceriye hizmet etmektedir.

Sağlıklı Yaşıyorum 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 205)

3. ETKİNLİK Aşağıdaki görsellerden okuduğunuz broşürle ilgili olanları işaretleyiniz.

Etkinlik 3: Bu etkinlik metin olarak öğrencilere okutulan broşür ve bu broşürle ilgili bulunan görseller üzerinden öğrenciye ulaşan bir etkinliktir. Etkinlikte, öğrenciler broşürle ilgili görselleri işaretleyeceklerdir. Bu, düz bir okuma etkinliği değildir ve bu yönüyle orijinal içeriğe sahip bir etkinliktir.

Tabloda görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde sıklık değeri yüksek olan bir diğer beceri merak ve yenilenmedir. Bu beceriye hizmet eden etkinliklerden ilki Alise Harikalar Diyarı'nda Tavşanın Peşinde adlı metindedir.

Alise Harikalar Diyarı'nda Tavşanın Peşinde 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 25)

4.ETKİNLİK Alise'in ve en sevdiğiniz kahramanın kişilik özellikleri nelerdir? Aşağıdaki boşluğa kahramanınızın görselini yapıştırabilirsiniz ya da bir resmini çizebilirsiniz.

Alise

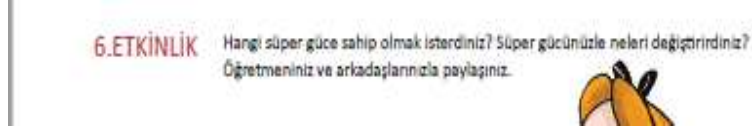
Benim Kahramanım

25

Etkinlik 4: Bu etkinlikte öğrencilerden Alise'in ve metindeki en sevdikleri kahramanın kişilik özelliklerini bulmaları istenmiştir. Etkinlikte öğrencilere verilen boşluğa kahramanın görselini yapıştırabilecekleri veya resmini çizebilecekleri de belirtilmiştir. Bu yönüyle farklı, eğlenceli yönü de bulunan bir etkinlik olarak beceriye hizmet etmektedir.

Alise Harikalar Diyarı'nda Tavşanın Peşinde 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.

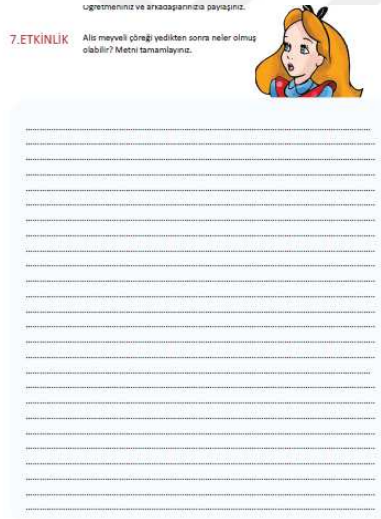
28)

Etkinlik 6: Bu etkinlikte öğrencilere hangi süper güce sahip olmak istedikleri sorulmuştur. Sahip oldukları bu süper güçle neleri değiştirmek istediklerini öğretmen ve arkadaşlarıyla paylaşmaları istenmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Alis Harikalar Diyarı'nda Tavşanın Peşinde 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.

28)

28

Etkinlik 7: Bu etkinlikte öğrencilerden Alise'in meyveli çöreği yedikten sonra neler yaşamış olabileceğini tahmin etmeleri ve metni tamamlamaları istenmiştir. Etkinlik özellikle yaratıcı yazma yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Reçete 5 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 232)

5.ETKİNLİK Yazar, tabiatın baharda yenilenmesi gibi insanın da yenilenmek için bir reçeteye ihtiyacı olduğunu anlatmaktadır. Yazarın bu görüşüne katılıp katılmadığınızı yazarın reçetesinden alıntılar yaparak ve örnekler vererek önce sözlü olarak yorumlayınız. Daha sonra yorumunuzu aşağıdaki bölüme yazınız.

Etkinlik 5: Bu etkinlikte öğrencilere şu cümle sunulmuştur: Yazar “Reçete” adlı metinde tabiatın baharda yenilenmesi gibi insanın da yenilenmek için bir reçeteye ihtiyacı olduğunu anlatmaktadır. Yazarın yukarıda verilen görüşlerine öğrencilerin katılıp katılmadığı konusunu metinden alıntılarla öğrencilerden sözlü olarak yorumlamaları istenmiştir. Merak ve yenilenme becerisine hizmet eden bir etkinliktir.

Sağlıklı Yaşıyorum 9 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 207)

9.ETKİNLİK Mideniz mektup yazabilseydi size neler söylerdi?

Etkinlik 9: Bu etkinlik orijinal bir özellik taşımaktadır. Çünkü öğrencilere mektup yoluyla mide ile konuşmanın yolunu göstermektedir. “Mideniz mektup yazabilseydi size neler söylerdi?” sorusunun cevabı öğrencilerden istenmiştir. Bu etkinlik, öğrencilerin yeni fikirlerle merak duygusunu geliştirmesine hizmet etmiştir.

özellikleri bulunduğunu bulmaları istenmiştir. Etkinlik bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Tabloda görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde sıklık değeri yüksek olan bir diğer beceri İletişim ve iş birliğidir. Bu beceriye hizmet eden etkinliklerden ilki Güvercin adlı metindedir.

Güvercin 4.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 75)

4.ETKİNLİK a) Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.

Konusu	Ana Fikri
.....
.....
.....

Etkinlik 4.a: Bu etkinlikte öğrencilerden İletişim ve iş birliği becerisi üzerine kurulu olduğunu düşündüğümüz “Güvercin” adlı metnin konusunu ve ana fikrini bulmaları istenmiştir.

Güvercin 4.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 75)

- b) Metnin ana fikriyle aşağıda verilen atasözlerinden hangileri aynı anlamdadır? İşaretleyiniz.
- Danışan dağları aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış.
 - Birlikten kuvvet doğar.
 - Duvara dayanma yıkılır, insana güvenme ölür.
 - Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.

75

Etkinlik 4.b: Bu etkinlikte öğrencilere atasözleri vermiş ve öğrencilerden de metnin ana fikriyle uyumlu olan atasözlerini bulmaları istenmiştir. Etkinlikte yer alan “Birlikten kuvvet doğar” atasözü metnin de temelini oluşturarak bu beceriye hizmet etmektedir.

Cazgr 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.210)

6.ETKİNLİK Türk kültürünün en eski spor etkinliklerinden biri olan Kırkpınar Güreşleri'ne, yurt dışında yaşayan bir arkadaşınızı davet etmek için kısa mesaj yazınız.

210

Etkinlik 6: Bu etkinlikte öğrencilerden Türk kültürünün en eski spor etkinliklerinden olan Kırkpınar Güreşleri'ne yurt dışında yaşayan bir arkadaşını davet etmek için kısa bir mesaj yazmaları istenmiştir. Yurt dışında yaşayan birine kültürümüzün bir parçası, iletişim ve iş birliği yoluyla tanıtılacaktır.

Cazgr 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 211)

7.ETKİNLİK Sınıf olarak "serim grubu" ve "çözüm grubu" olmak üzere ikiye ayrılırsınız. Aşağıda bir hikâyenin düğüm (gelişme) bölümü verilmiştir. Serim grubundaki öğrenciler hikâyenin giriş bölümünü, çözüm grubundaki öğrenciler de hikâyenin sonuç bölümünü yazacaktır. Hikâyenizi yazmak için Türkçe defterinizi kullanınız.

Kırkpınar Macerası

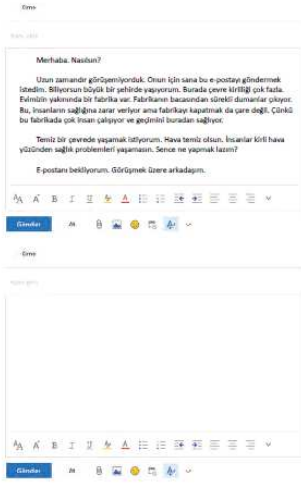
(...) O kadar maceradan sonra nihayet Edirne'ye vardık. Dedem yolu bildiği için Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin yapıldığı alanı bulmakta zorlanmadık. Hayatımda ilk defa bir güreş müsabakası izleyeceğim için çok heyecanlıydım. Yemyeşil çimenlerin üzerinde, ciltleri parlayan devasa pehivanları görünce çok şaşkırdım. Ne kadar da güçlü görünüyorlardı (...)

Etkinlik 7: Bu etkinlikte öğrencilerden serim ve çözüm grubu olarak 2'ye ayrılmaları istenmiştir. Birlikte düğüm kısmı verilen hikâyenin tamamlanması istenilmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Yüksek Evde Oturanın Türküsü 8 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 227)

8.ETKİNLİK Farklı bir şehirde yaşayan arkadaşın size aşağıdaki e-postayı gönderdiğini hayal ediniz. Metindeki soruna bir çözüm üreterek arkadaşınıza bir e-posta gönderiniz. E-posta üzerindeki kime ve konu kısımlarını doldurmayı unutmayınız.

227

Etkinlik 8: Bu etkinlikte öğrencilere farklı şehirde yaşayan bir arkadaşından E-posta geldiğini hayal etmeleri söylenmiş ve bu e-posta arkadaşıyla birlikte öğrencilerden çevre kirliliğine karşı iletişim ve iş birliği içinde çözüm üretmeleri istenmiştir.

Alise Harikalar Diyarında 5 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.26)

1. Başlangıç noktasında ilk soruya "evet" cevabını veren tavşanın başına neler gelebilir? Anlatınız.
2. Başlangıç noktasında ilk soruya "hayır" cevabını veren tavşanın başına neler gelebilir? Anlatınız.
3. Başlangıç noktasında ilk soruya "evet" cevabını veren Alise'nin başına neler gelebilir? Anlatınız.
4. Başlangıç noktasında ilk soruya "hayır" cevabını veren Alise'nin başına neler gelebilir? Anlatınız.

"Harikalar Diyarında"nın yazarı Lewis Carroll'un bir çizimiydi."

26

Etkinlik 5: Bu etkinlik yine orijinal ve eğlenceli bir etkinliktir. Öğrenciler bu etkinlikle Alise ve tavşanın macerasına katılmaktadır. Bir oyun şeklinde tasarlanan bu etkinlik iletişim ve iş birliği becerisi açısından önemlidir.

Tabloda görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde sıklık değeri yüksek olan bir diğer beceri girişimcilik ve özyönelimdir. Bu beceriye hizmet eden etkinliklerden ilki “Yüksek Evde Oturmanın Türküsü” adlı metindedir.

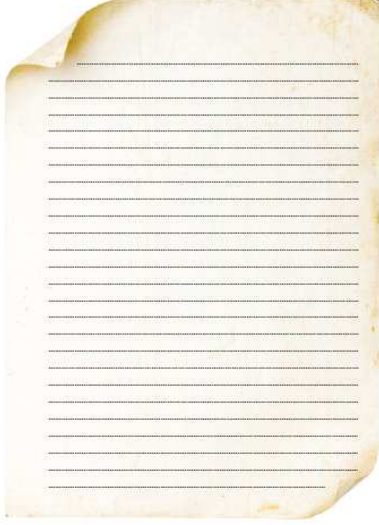
Yüksek Evde Oturmanın Türküsü 5.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 224)

Etkinlik 5.a: Bu etkinlikte öğrencilere bir broşür sunulmuştur. Çevre kirliliğini konu edinen bu broşürden hareketle öğrencilerden atık konulu bir broşür hazırlamaları istenmiştir. Bu yönüyle kendi anlayışını ve gereksinimlerini gözlemlemek açısından bu beceriye hizmet etmektedir.

Mustafa Kemal'in Kağnısı 9 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 53)

9.ETKİNLİK Elif kağnısı çekmek için Kocabaş'ın yerine geçtikten sonra neler yaşanmış olabilir? Hikâye pektinde yazınız.

53

Etkinlik 9: Bu etkinlikte metnin kahramanı Elif kağnısını çekmek için Kocabaş'ın yerine geçtikten sonra neler yaşanmış olabilir konusunda öğrencilerden bir hikâye yazmaları istenmiştir. Öğrenciler hikâyeyi yaratıcı yazma yönüyle ve kendi öz yönelimlerine göre tamamlayacaktır.

Anadolu'nun Cirit Oyunları 4.3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 197)

4.ETKİNLİK Dünya Etnospor Konfederasyonu, geleneksel sporlarımızın günümüzde yaşatılması amacıyla Etnospor Festivali düzenlemektedir. Aşağıda festival alanı için hazırlanan harita yer almaktadır. Haritayı inceleyerek soruları cevaplayınız.

- Siz, bu festivalle katılıyor olsaydınız ziyaret edeceğiniz ilk bölüm neresi olurdu? Niçin?
 - Haritada uçak resminin kullanılması sebebi ne olabilir?
 - Festival alanında eksik olduğunu düşündüğünüz bir bölüm var mı? Alana hangi bölümü eklemek isterdiniz? Niçin?
 - Menazi Okulunu bölümden Cırgı Meydanı'na giden en kısa yolu harita üzerinde işaretleyiniz.
 - Giriş kapısından en kısa yolu tercih ederek Cırgı Meydanı'na giden birisi aşağıdakilerden hangisini görmüş olurdu?
- A) At Meydanı B) Han Cadırı C) Talimhane D) Konser Alanı
6. Festivali ziyaret eden bir kişi aşağıdaki spor faaliyetlerinden hangisini görmüş olurdu?
- A) okçuluk B) gülle atma C) güreş D) binicilik

Etkinlik 4.3: Bu etkinlikte herkesçe çok bilinmeyen bir konu ele alınmıştır. Dünya Etnospor Konfederasyonu, geleneksel sporlarımızın yaşatılması için Etnospor Festivali düzenlemektedir. Bunun için öğrencilere festival alanı için hazırlanan bir harita verilmiş ve

Mustafa Kemal'in Kağnısı 9 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 53)

Etkinlik 9: Bu etkinlikte metnin kahramanı Elif'in kağnısını çekmek için Kocabaş'ın yerine geçtikten sonra neler yaşamış olabileceği konusunda öğrencilerden bir hikâye yazmaları istenmiştir. Kahramanla kurulan bu kahraman gibi düşünme ile bu beceriye hizmet eden bir etkinliktir.

Bir Dahiyile Konuşmak 3 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 121)

Etkinlik 3: Bu etkinlikte öğrencilere bazı bilim insanları gösterilmiştir. Öğrencilerden bilime hizmet eden bu insanlardan birini seçerek tanıtmaları istenmiştir. Bu etkinlikle bilimde lider olan bu insanlar, onların hayat şekillerini öğrenen öğrencilere birer örnek olacaktır.

Forsa 5 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.143)

5.ETKİNLİK

Kara Memiş, oğlu Turgut Bey ile beraber cenk ettikten sonra deniz yoluyla Malta Adası'ndan memleketi Edremit'e dönmektedir. Kendinizi metnin kahramanı Kara Memiş'in yerine koyunuz. Aşağıdaki hatıraya, memleketi dönebileceğiniz notayı yazınız. Daha sonra aşağıdaki bilgilerden, sorulardan ve hayal gücünüzden hareketle konuyla ilgili bir konuşma planlayınız.

Forsa hikâyesinin geçtiği dönemde, savaş ve ulgım için en önemli araç gemiydi. Zamanın teknolojisine göre gemilerin ağız mızrakları ağırdı. Kuvvetli ve yatkın hareket ederlerdi. Firmaya ve çok dağlı sulara dayanıklı değillerdi.

Önemli bir ticaret yolu olması sebebiyle Akdeniz'de birçok ülke hakimiyet kurmak istiyordu. Malta Adası İtalya'nın güneyinde bulunan önemli bir adıydı.

1. O dönemin ulgım imkânlarını, teknolojilerini, dağıtılmı ve denizde karşılabileceği zorlukları düşünerek yolculuğunuzun ne kadar süreceğini planlayınız.
2. Rotanız üzerinde nerelere uğramanız gerekebilir?
3. Yolculuk esnasında başınıza neler gelebilir?
4. Yolculuk esnasında ve memleketinize ulaştığınızda neler hissettiniz?

Etkinlik 5: Bu etkinlikte öğrencilerden kendilerini metnin kahramanının yerine koyarak bir konuşma planlamaları istenmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Forsa 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 144)

6.ETKİNLİK Aşağıda "Forsa" hikâyesinin son kısmı verilmiştir. Bundan sonra neler olmuş olabilir? Hayal gücünüzden hareketle hikâyeyi tamamlayınız.

(...)

FORSA

Oğlu, "Kuruluruz! Vatanı hasret gözlerimi!" diyerek onu gemide bırakmak istedi.

Kara Memiş, o vakit, gençliğini bir kaplan gibi seçti. Durumiyordu. Kalkan, kılıç istedi.

Sonra geminin arkasına sızlanan sancığı gözatarak, "Pahit olurum bunu üzerine örsün!

Vatan, at bayrağın dalgalanacağı yer değil miydi?" dedi.

Osmani Donanıma 1542'de
Toulon (Fransa) Limanı'na
Medrağı Nasut'un inşa edildiği

Bu etkinlikte öğrencilere metnin son kısmının verildiği hatırlatılmış, bundan sonra da neler olabileceği ile alakalı hikâyeyi tamamlamaları istenmiştir. Yaratıcı yazma yönüyle liderlik ve sorumluluk becerisine hizmet eden bir etkinliktir.

Tabloda görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde sıklık değeri yüksek olan bir diğer beceri sorgulamadır. Bu beceriye hizmet eden etkinliklerden ilki “Oyuncak” adlı metindedir.

Oyuncak 7 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 15)

7.ETKİNLİK Eski oyuncaklarla günümüzdeki oyuncaklar arasındaki benzerlik ve farklılıkları anlatınız.

Bu etkinlikte öğrencilerden eski oyuncaklarla yeni oyuncaklar arasındaki benzerlik ve farklılıkları anlatmalarını istenmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Sağlıklı Yaşıyorum 5.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 205)

5.ETKİNLİK

a) Aşağıdaki görselden hareketle teknoloji bağımlılığının insanlara verebileceği zararları söyleyiniz.

Etkinlik 5.a: Bu etkinlikte öğrencilere bir görsel sunulmuş ve öğrencilerden bu görselden hareketle teknoloji bağımlılığının insanlara verebileceği zararları söylemelerini istenmiştir. Bu etkinlik öğrencilerde çok farklı açılardan düşünme becerisini geliştirecektir.

Sağlıklı Yaşıyorum 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 206)

6.ETKİNLİK Dört yapraklı yoncadan hareketle çevrenizdeki insanların beslenme alışkanlıklarını değerlendiriniz?

.....

Etkinlik 6: Bu etkinlikte öğrencilerden, dört yaprağında farklı besin isimlerinin yer aldığı yonca çiçeğinden hareketle çevrelerindeki insanların beslenme alışkanlıklarını değerlendirmeleri istenmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Sağlıklı Yaşıyorum 7.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 206)

7.ETKİNLİK Doktor Ayşe Hanım ve Mehmet Bey'e ait ifadeleri okuyunuz.

Bugün Ayşe Hanım'la görevliydik. Acil bölümüne, ilk olarak göğüs kafesinde şiddetli ağrı semptomu olan bir hasta geldi. Stetoskop ile hastayı dinledik. Yapılan tetkikler sonucu hastanın spazm geçirdiğini fark ettik ve onu kardiyoloji doktoruna yönlendirdik. Ardından bir toksikoz vakasına müdahale ettik...

Bugün Mehmet Bey'le görevliydik. Acil bölümüne, ilk olarak göğüs kafesinde şiddetli ağrı belirtisi olan bir hasta geldi. Hastayı dinleme aygıtı ile dinledik. Yapılan tetkikler sonucu hastanın ani kasılma geçirdiğini fark ettik ve onu kalp hastalıkları doktoruna yönlendirdik. Ardından bir zehirlenme vakasına müdahale ettik...

a) Hangi doktorun açıklamalarını daha iyi anladınız? Niçin?

.....

Etkinlik7.a: Bu etkinlikte öğrencilere iki doktorun diyalogları sunulmuş ve hangi doktorun açıklamalarını daha iyi anladıkları nedenleriyle birlikte sorulmuştur.

Tabloda görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde sıklık değeri yüksek olan bir diğer beceri sosyal ve kültürlerarası becerilerdir Bu beceriye hizmet eden etkinliklerden ilki “Anadolu’nun Cirit Oyunları” adlı metindedir.

Anadolu'nun Cirit Oyunları 4 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.197)

4.ETKİNLİK Dünya Etnospor Konfederasyonu, geleneksel sporlarımızın günümüzde yaşatılması amacıyla Etnospor Festivali düzenlemektedir. Aşağıda festival alanı için hazırlanan harita yer almaktadır. Haritayı inceleyerek soruları cevaplayınız.

1. Siz, bu festivalle katılıyor olsaydınız ziyaret edeceğiniz ilk bölüm neresi olurdu? Niçin?
 2. Haritada uçak resminin kullanılmamasının sebebi ne olabilir?
 3. Festival alanında eksik olduğunu düşündüğünüz bir bölüm var mı? Alana hangi bölümü eklemek istardınız? Niçin?
 4. Menzili Okçuluğu bölümünden Çarşı Meydanı'na giden en kısa yolu harita üzerinde işaretleyiniz.
 5. Giriş kapısından en kısa yolu tercih ederek Çarşı Meydanı'na giden birisi aşağıdakilerden hangisini görmüy olamaz?
- A) At Meydanı B) Han Çadırı C) Tatlimhane D) Konser Alanı
6. Festivali ziyaret eden bir kişi aşağıdaki spor faaliyetlerinden hangisini görmüy olamaz?
- A) okçuluk B) gülle atma C) güreş D) binicilik
- 5.ETKİNLİK** Sınıf arkadaşlarınızın cirit oyunu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ve geleneksel oyunlarımızı bağışladıklarını varsayınız. Onlara cirit oyununu tanıtan bir konuşma yapınız.

Etkinlik 4: Bu etkinlikte herkesçe çok bilinmeyen bir konu ele alınmıştır. Dünya Etnospor Konfederasyonu, geleneksel sporlarımızın yaşatılması için Etnospor Festivali düzenlemektedir. Bunun için öğrencilere festival alanı için hazırlanan bir harita verilmiş ve öğrencilerden festival alanında eksik olduğunu düşündükleri ya da eklemek istedikleri alanları belirtmeleri istenmiştir. Etkinlikte yer alan sorularla öğrenciler yönlendirilmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet etmektedir.

Cazgır 3.a (5. sınıf Türkçe ders kitabı s.209)

3.ETKİNLİK

a) Aşağıdaki kelime gruplarından hangileri güreş sporundan dilimize geçmiş olabilir? Örnekteki gibi işaretleyiniz.

başa gürleşmek (x)		ıçı içine sığmamak ()
meydan okumak ()		ok yaydan çıktı ()
avucunu yalamak ()		pehlivan yapılı ()
pabucu dama atılmak ()		meydanı dar etmek ()
yenilen pehlivan gürleşe doymaz ()	sırtı yere gelmemek ()	pür noktası ()
		göze batmak ()

Etkinlik 3.a: Bu etkinlikte öğrencilere kelime grupları verilmiş ve öğrencilerden hangilerininin güreş sporundan dilimize geçmiş olabileceğini işaretlemeleri istenmiştir. Kelime zenginliğini sağlaması açısından da önem taşıyan bir etkinliktir.

Cazgır 6 (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 210)

5.ETKİNLİK Türk kültürünün en eski spor etkinliklerinden biri olan Kırkpınar Güreşleri'ne, yurt dışında yaşayan bir arkadaşınızı davet etmek için kısa mesaj yazınız.

210

Etkinlik 6: Bu etkinlikte öğrencilerden Türk kültürünün en eski spor etkinliklerinden olan Kırkpınar Güreşleri'ne yurt dışında yaşayan bir arkadaşınızı davet etmek için kısa bir mesaj yazmaları istenmiştir. Bu yönüyle beceriye hizmet eden bir etkinliktir.

Tabloda görüldüğü üzere 21. yüzyıl becerileriyle ilişkili etkinliklerde bir diğer beceri Problem çözme becerisidir. Bu beceriye hizmet eden tek etkinlik aşağıda gösterildiği şekildedir:

Yüksek Evde Oturanın Türküsü 5.b (5. sınıf Türkçe ders kitabı s. 224)

b) "Çevreyi temiz tutmak" konusunda bir konuşma hazırlayınız. Konuşmayı arkadaşlarınıza sununuz.

Etkinlik 5.b: Bu etkinlikte öğrencilerden çevreyi temiz tutmak konusunda bir konuşma hazırlamaları ve arkadaşlarına da bu konuşmayı sunmaları istenmiştir. Bu etkinlik çevre temizliğini ve onu korumakla ilgili problem çözme becerisini de harekete geçirerek beceriye hizmet etmektedir.

Bölüm IV: Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın bulgularından hareketle varılan sonuçlara ve bu sonuçların alanyazındaki diğer çalışmalarla ilişkisine yer verilmiştir. Yine bulgulardan hareketle önerilerde bulunulmuştur.

Tartışma

Bu araştırma, 21. yüzyıl becerilerinin Türkçe dersindeki yerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) kazanımlarında ve ders içeriğinde (metinler ve etkinlikler) 21. yüzyıl becerilerinin durumu ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Alanyazında Türkçe dersini 21. yüzyıl becerileriyle bütün olarak ele alıp inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Yapılan çalışmalar daha çok merak (Başkök, 2012; Dalkılıç Fer, 2017; Urhan, 2016), sorgulama (Bulut, 2018; Tosun, 2014; Duran Aymış, 2013), problem çözme (Sarıkaya, 2016) gibi becerilerle Türkçe dersini ilişkilendirmeye yöneliktir. Yani 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan beceriler, ayrı ayrı ele alınmıştır. Bu çalışmada ise ayrı ayrı değil; 21. yüzyıl becerilerinin bütüncüllüğü bozulmadan Türkçe dersiyle ilişkili olarak incelenmeye çalışılmıştır. Bu yüzden de alanyazındaki çalışmalardan farklılık göstermektedir. Araştırmada Türkçe dersiyle ilişkilendirilmiş 21. yüzyıl becerileri, şu üç başlık altında ele alınmıştır: Kazanımlar, metinler ve etkinlikler.

Beşinci sınıf kazanımlarıyla ilgili bulgulara bakıldığında 21. yüzyıl becerileriyle en çok ilişkilendirilen becerinin okuma olduğu görülmektedir. Okuma becerisini sırasıyla dinleme, yazma ve konuşma becerileri takip etmektedir. 21. yüzyıl becerilerinin kazanımlardaki durumuna yönelik bulgulara bakıldığında en fazla hizmet edilen beceri alanının hayat ve kariyer becerileri olduğu dikkat çekmektedir. Ardından öğrenme ve yenilik becerileri ve son olarak da bilgi, medya ve teknoloji beceri alanı gelmektedir. Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) altıncı sınıf kazanımlarıyla ilgili bulgularında 21. yüzyıl becerileri

temel dil becerileri içerisinde en fazla okuma ve dinleme ile ilişkilendirilmiştir. Yazma ve konuşma ise en az hizmet eden becerilerdir. 21. yüzyıl becerileri açısından bakıldığında en fazla hayat ve kariyer becerilerine hizmet edilmiştir. Bunu sırasıyla öğrenme ve yenilik becerileri ile bilgi, medya ve teknoloji becerileri takip etmektedir. Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) yedinci sınıf kazanımlarıyla ilgili bulgularında 21. yüzyıl becerileri temel dil becerileri sırasıyla en fazla okuma, dinleme, yazma ve konuşma ile ilişkilendirilmiştir. 21. yüzyıl becerileri açısından bakıldığında sırasıyla en fazla hayat ve kariyer, öğrenme ve yenilik becerileri ile bilgi, medya ve teknoloji becerilerine hizmet edilmiştir. Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) sekizinci sınıf kazanımlarında da diğer sınıflardaki kazanım dağılımıyla benzerlik göstermektedir. Temel dil becerileri açısından yine okuma, dinleme, yazma ve konuşma; 21. yüzyıl becerileri açısından da hayat ve kariyer, öğrenme ve yenilik becerileri ile bilgi, medya ve teknoloji becerilerine hizmet edilmiştir. Tüm sınıf seviyelerinde kazanımlarda dikkat çeken nokta 21. yüzyıl becerileriyle ilişkisi açısından anlama boyutundaki kazanımların öne çıktığı görülmektedir. 21. yüzyıl beceriler alanlarına ilişkin tüm sınıf seviyelerindeki kazanımlara genel olarak bakıldığında hayat ve kariyer becerilerinin en çok öne çıkan beceri alanı olması açısından öğrencileri günlük yaşama hazırlayan becerilere önem verildiği söylenebilir. Öte yandan kazanımların sosyal ve kültürlerarası, iş birliği ile bilgi, medya ve teknoloji okuryazarlığı becerilerine hizmet etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu açıdan bakıldığında Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın (2018) sekiz ana yetkinliğinin önemli kısmının göz ardı edildiği görülmektedir. Özellikle bunlar içerisinde bilgi, medya ve teknoloji okuryazarlığı becerisinin ihmal edilmesinin önemli bir eksiklik olduğu düşünülmektedir. Çünkü Kalkınma Bakanlığının 2018 yılında yayımladığı Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yatırımları Raporunda en fazla BİT yatırımı yapılacak kamu kurumlarına bakıldığında, FATİH Projesi ile Milli Eğitim Bakanlığının birinci sırada olduğu görülmektedir. FATİH Projesi, 1 milyar TL ile 2018

yılında en fazla ödenek ayrılan BİT projesi olmuştur. 2018 yılı için ayrılan bütçe ise 5 milyar 67 milyon TL'dir. FATİH Projesi kapsamında bu zamana kadar 432.288 adet etkileşimli tahta, 6904 okulun ağ altyapısı, 5276 okula fiber internet erişimi, öğrenci ve öğretmenlere 1.437.800 adet tablet bilgisayar hizmeti sunulmuştur (MEB, 2017). Buna rağmen Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2018) ihmal edilen bir beceri olmuştur. Bu çalışmanın sonuçlarından farklı olarak Sayın (2015) bir 21. yüzyıl becerisi olarak medya okuryazarlığını ele aldığı çalışmasının Türkçe Dersi Öğretim Programındaki yerini incelemiştir. Araştırmasında temel dil becerilerine dağılım ve programdaki yeri açısından farklı sonuçlara ulaşmıştır. Sayın (2015)'e göre medya okuryazarlığı bu çalışmanın sonuçlarının aksine program kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir. Yine bu çalışmadan farklı ona göre anlatma becerileriyle daha çok ilişkilendirilebilir. Fakat Sayın (2015) çalışmasında program içerisindeki var olan durumu değil; ilişkilendirilebilirliği ele almıştır. Bu yönüyle farklı sonuçlara ulaşmıştır.

Beşinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan metinlerle 21. yüzyıl becerilerinin ilişkisine yönelik bulgulara bakıldığında öğrenme ve yenilik beceri alanına daha fazla hizmet edildiği görülmektedir. Özellikle öz güven ve iş birliği becerilerinin ders kitabındaki metinlerde en fazla hizmet edilen beceri oldukları dikkat sonucuna ulaşılmıştır. Hatta bu iki beceri, 21. yüzyıl becerilerine hizmet eden metinlerin yarısını oluşturmaktadır. Metinlerin iş birliği ve öz güven becerilerine hizmet etmesi ile ilgili bu sonuç alanyazında farklı çalışmalarla da desteklenmektedir (Çetinkaya, 2017; Özel, 2015). Bu beceri alanı içerisinde Türkçe Dersi Öğretim Programının (2018) sekiz temel yetkinliği arasında yer alan sorgulama ve problem çözme becerisine ihmal edilmiştir. Problem çözmeye yönelik bu bulgu, Örgü Yaşar (2013)'ün araştırması tarafından da desteklenmektedir; fakat aynı çalışmada sorgulamaya yönelik bulgular bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmemektedir. Metinlerle ilgili bulgularda öğrenme ve yenilik beceri alanını, hayat ve kariyer becerileri takip

etmektedir. Hayat ve kariyer becerileri daha çok liderlik ve üretkenlik becerileri ile öne çıkmaktadır. Öte yandan hayat ve kariyer becerileri içerisinde Türkçe Dersi Öğretim Programının iki ana yetkinliği olan girişimcilik ve özyönelim ile sosyal ve kültürlerarası becerilerine daha az önem verilmiştir. Metinlerle en az ilişkili olan 21. yüzyıl becerisi ise bilgi, medya ve teknoloji beceri alanıdır.

Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki etkinliklere yönelik bulgulara bakıldığında en fazla ilişkinin hayat ve kariyer becerileriyle olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu beceri alanına hizmet eden metinlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının ana yetkinliklerine tam olarak hizmet etmediği düşünülmektedir. Çünkü program yetkinliklerinden olan girişimcilik ve özyönelim becerisi ile sosyal, kültürlerarası beceriler en az hizmet edilen beceriler olmuştur. Etkinlikler içerisinde ikinci sırada gelen 21. yüzyıl becerisi, bilgi, medya ve teknoloji beceri alanıdır. Bu beceri alanı, etkinliklerde en fazla medya okuryazarlığı ile dikkat çekmektedir. En az değinilen hatta ihmal edildiği düşünülen beceri ise bilişim ve öz güven teknolojileri okuryazarlığıdır. Bu durumun etkinliklerin program amacından uzak olduğunu göstermektedir. Çünkü programın temel yetkinliklerinden birisi de bilişim ve teknoloji okuryazarlığı becerisidir. Etkinliklerle ilişkili olarak son sırada ele alınabilecek beceri alanı öğrenme ve yenilik becerileridir. Bu beceri alanı kapsamında etkinliklerde iş birliği becerisine hiç yer verilmemiştir. En fazla hizmet edilen beceriler ise merak, öz güven ve sorgulamadır. Sorgulama becerisi açısından bu çalışmanın sonucu, Büyükaslan (2011)'in çalışmasıyla da desteklenmektedir.

Sonuç

Bu bölümde bulgulardan hareketle araştırmanın sonuçlarına yer verilmiştir. Sonuçlar, üç başlık altında sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırılma yapılırken araştırma soruları dikkate alınmıştır.

Türkçe dersi öğretim programı'ndaki (2018) kazanımlarda 21. yüzyıl becerilerinin yerine yönelik sonuçlar. Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) kazanımlarından analizine yönelik bulgulardan hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- 21. yüzyıl becerileri anlama beceri alanı kazanımlarıyla daha çok ilişkilendirilmiştir. Özellikle okuma becerisi tüm sınıf düzeylerinde en fazla 21. yüzyıl becerisine hizmet eden temel dil becerisidir. En az hizmet eden temel dil becerisi kazanımı ise konuşmaya aittir.
- 21. yüzyıl beceri alanı içerisinde en fazla yer verilen hayat ve kariyer becerileridir; en az ise bilgi, medya ve teknoloji becerilerine yer verilmiştir.
- 21. yüzyıl becerilerinin temel dil becerileri içerisindeki dağılımına bakıldığında birbirinden farklı sayıda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Beceriler arasında niceliksel olarak bir tutarlılık ya da dengeli dağılımın olmadığı belirlenmiştir.
- 21. yüzyıl becerilerinin kimine çok yer verilirken kimine az yer verilmiştir kimine ise hiç yer verilmemiştir. Her biri eşit düzeyde önem taşıdığı düşünülen bu becerilerin dağılımda belli bir sistematığın dikkate alınmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Kazanımlar açısından tek tutarlılığın sınıf seviyelerine göre değişikliğin olmaması gösterilebilir. Beşinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar tüm kazanımlarda, temel dil becerileri ve 21. yüzyıl becerileri arasındaki ilişki aynı özelliğe sahiptir.

Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde 21. yüzyıl becerilerinin yerine yönelik sonuçlar. Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlere yönelik bulgulardan hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Metinlerde 21. yüzyıl becerilerinin yerine ilişkin bir tutarlılık ve sistematiklik olmadığı belirlenmiştir.
- 21. yüzyıl becerilerinin üç öğrenme alanı, metinlere orantısız bir şekilde dağılmıştır. Bu dağılımın hangi ölçütlere göre yapıldığı belli değildir.

- Metinlerde en çok öğrenme ve yenilik becerileri öğrenme alanına hizmet edilmiştir; bilgi, medya ve öz güven teknolojileri öğrenme alanına ise daha az önem verilmiştir.
- Her bir öğrenme alanı içerisindeki becerilerin dağılımı da tutarsızlık göstermektedir. Bazı becerilere çok fazla verilirken bazı becerilere hiç yer verilmemiştir.
- 21. yüzyıl becerilerinin metinlere dağılımına bakıldığında Türkçe Dersi Öğretim Programının (2018) ana yetkinliklerinin ihmal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu yönüyle metinlerin programın temel yetkinliklerini tam olarak karşılamadığı düşünülmektedir.
- 21. yüzyıl becerilerinin program kazanımlarındaki dağılımı ile metinlerdeki dağılımı birbirinden çok farklıdır. Bu yönüyle bakıldığında kazanımlara hizmet etmesi gereken metinlerin kazanımlardan bağımsız olarak 21. yüzyıl becerilerini yansıttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki etkinliklerde 21. yüzyıl becerilerinin yerine yönelik sonuçlar. Beşinci sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlere yönelik bulgulardan hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Kazanımlarda ve metinlerde olduğu gibi etkinliklerde de 21. yüzyıl becerilerinin yerine ilişkin bir tutarlılık ve sistematiklik olmadığı belirlenmiştir.
- Etkinlikler, 21. yüzyıl becerilerinin üç öğrenme alanına, orantısız bir şekilde hizmet etmektedir. Bu dağılımın hangi ölçütlere göre yapıldığı belli değildir.
- Etkinliklerde en çok hayat ve kariyer becerileri öğrenme alanına; en az ise öğrenme ve yenilik becerileri öğrenme alanına ise hizmet edilmiştir.
- Her bir öğrenme alanı içerisindeki becerilerin dağılımı da tutarsızlık göstermektedir. Bazı becerilere çok fazla verilirken bazı becerilere hiç yer verilmemiştir.
- 21. yüzyıl becerilerinin etkinliklere dağılımına bakıldığında Türkçe Dersi Öğretim Programının (2018) ana yetkinliklerinin ihmal edildiği belirlenmiştir. Bu yönüyle de

programın ana yetkinlikleri ile programın uygulama boyutunda önemli bir unsur olan ders içeriğinin uyuşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

- 21. yüzyıl becerilerinin program kazanımlarındaki dağılımı ile etkinliklerdeki dağılımı birbirinden çok farklıdır. Program kazanımlarında öne çıkan öğrenme alanları, etkinliklerde geri plandadır. Bu açıdan etkinliklerin kazanımlara tam olarak hizmet etmediği düşünülmektedir.
- 21. yüzyıl becerilerinin dağılımı açısından metinler ve etkinlikler arasında da tutarsızlık tespit edilmiştir. Metinlerde öğrenme ve yenilik becerileri en çok hizmet edilen 21. yüzyıl beceri alanı iken etkinliklerde bu beceri alanı ihmal edilmiştir. Oysaki etkinlikler metin içeriğine bağlı olarak ders kitabında sunulmuştur. Bu açıdan metin ve etkinlikler arasında becerilere hizmet etme açısından tutarsızlık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Çalışmanın bulgularından hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

- 21. yüzyıl becerilerine ait üç öğrenme alanı ve alt becerilerin tamamına kazanımlarda yer verilmelidir. Bu becerilere kazanımlarda yer verilirken kimi beceriler öne çıkarılıp kimi beceriler ihmal edilmemelidir. Her bir beceri temel dil becerilerine eşit oranda dağılmalıdır. Bu sayede dört temel dil becerisinin tamamı etkinleştirilerek bu becerilere eşit oranda hizmet edilebilir.
- Türkçe ders kitabındaki metinler 21. yüzyıl becerilerine göre yeniden düzenlenmelidir. Hatta yeni metinler seçilmelidir. Bu metinler seçilirken üç öğrenme alanı ve alt becerilerin tamamına eşit oranda yer verilmesine dikkat edilmelidir. Bu sayede Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) ana yetkinliklerine tam olarak hizmet edilebilir. Ayrıca kazanımlarla metinler arasındaki ilişki gözden geçirilmelidir. Metinlerin kazanımlarla aynı oranda 21. yüzyıl öğrenme alanlarına hizmet

edebilmesi sağlanmalıdır. Böylece bu beceriler kazanımlarla verilmek istendiği şekilde tamamen amaca dönük olarak kazandırılabilir.

- Türkçe ders kitabındaki etkinlikler, 21. yüzyıl becerilerine göre yeniden düzenlenmelidir. Etkinlikler geliştirilirken 21. yüzyıl becerilerinin üç öğrenme alanına ve alt becerilerinin tamamına eşit oranda hizmet vermelerine dikkat edilmelidir. Bu sayede Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) ana yetkinliklerine tam olarak yerine getirilebilir. Ayrıca etkinliklerle kazanım-metin ilişkisi 21. yüzyıl becerileri açısından tekrar gözden geçirilmelidir. Kazanım, metin ve etkinliklerin tutarlılığı, 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında kolaylık sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Aguilar-Torres, G. (2010). The role of the school district toward preparing students for the 21. century (Order No. 3417984). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (750328383). Retrieved from Akış Roney, S. (2011). Bilimsel Araştırma Nedir. *Anatolia: Turizm Araştırmaların Dergisi*, 22(2), 211-215.
- Altunışık, R., Çoşkun, R., Yıldırım, E. & Bayraktaroğlu, S. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (6.Baskı). Sakarya: Sakarya.
- Anagün, Ş. S. (2018). Teachers' perceptions about the relationship between 21st century skills and managing constructivist learning environments. *International Journal of Instruction*, 11(4), 825-840.
- Avcı, Y. (2012). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil-düşünce analizi teorisi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1-15.
- Başkök, B. (2012). *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinde uygulanan yaratıcı yazma çalışmalarının, öğrencilerin meraklarına ve türkçe dersine olan tutumlarına etkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Bedir, H. (2019). Pre-service ELT teachers' beliefs and perceptions on 21st century learning and innovation skills (4Cs). *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15(1), 231-246.
- Bektaş, M., Sellum, F. S. & Polat, D. (2019). 2018 Hayat bilgisi dersi öğretim programı'nın 21. yüzyıl öğrenme ve yenilikçilik becerileri açısından incelenmesi. *Sakarya Universty Journal of Education*, 9(1), 129-147.
- Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., & Rumble, M. (2011). *Defining 21st century skills, draft white paper*. Melbourne, Australia: University of Melbourne.
- Bogdan, R.C & Biklen, S. K. (1982). *Qualitative research for education: An introduction to theory and medhods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Boyacı, S., & Atalay, N. (2016). A scale development for 21st century skills of primary school students: A validity and reliability study. *International Journal of Instruction*, 9(1), 133-148.
- Bozkurt, Ş. B. & Çakır, H. (2016). Ortaokul öğrencilerinin 21. yüzyıl öğrenme beceri düzeylerinin cinsiyet ve sınıf seviyesine göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 69-82.
- Bridge, C. L. (2019). Examining the effectiveness of middle school students using iPad devices for improving 21st-century skills with and without four cs specific

instruction (Order No. 13808058). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2199549983).

Bulut, A. (2018). *7. Sınıf Türkçe dersinde uygulanan aktif öğrenme modelinin öğrencilerin sorgulama eğilimleri üzerindeki etkileri.* (Yayımlanmamış doktora tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.

Büyükaslan, Z. (2011). *İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan metin etkinliklerinin sorgulama becerileriyle örtüşme düzeyi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Candan Hamurcu, G. (2016). *İlköğretim 7. sınıf Türkçe dersinde otantik öğrenmenin öğrencilerin problem çözme ve okuduğunu anlama becerileri ile derse ilişkin tutumlarına etkisi.* (Yayımlanmamış doktora tezi). İnönü Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Cansoy, R. (2018). Uluslararası çerçevelere göre 21. yüzyıl becerileri ve eğitim sisteminde kazandırılması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7 (4), 3112-3134.

Cevik, M. (2019). Multidimensional 21st century skills scale: validity and reliability study. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 14(1), 11-28.

Conrad, L. E. (2019). Teacher perceptions of curriculum revisions, standards, and 21st century skills in a northern delaware school district (Order No. 13419339). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2157983675).

Çer, E. (2017). İlkokul öğrencilerinin yazma becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramının etkisi. *Eğitim Ve Bilim*, 42(190), 379-400.

Çetinkaya, M. (2017). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarının sözlü öz güven becerilerini geliştirme açısından değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Çoban, Ö., Bozkurt, S., & Kan, A. (2019). Developing on educational administrators' 21st century skills scale: study of validity and reliability. *Kastamonu Education Journal*, 27(3), 1059-1071.

Dalkılıç Fer, T. (2017). *İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazı çalışmalarının süreç içerisindeki gelişimlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Duran Aymış, G. (2013). *6. Sınıf Türkçe dersi metinlerinin sorgulama bağlamında incelenmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

EnGauge. (2003). En Gauge 21st Century Skills.

- Eryılmaz, S. & Uluyol, Ç. (2015). 21. yüzyıl becerileri ışığında FATİH Projesi değerlendirmesi. *GEFAD/GUJGEF* 35(2), 209-229.
- Fischer, G. F. (2011). School reform for 21st-century skills under the no child left behind accountability system: Perceptions of superintendents (Order No. 3452788). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (868676346).
- Gürültü, E., Aslan, M. & Alıcı, B. (2018). İlköğretim öğretmenlerinin yeterliliklerinin 21. yüzyıl becerileri ışığında incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(71), 543-560.
- Hall, C. D. (2018). Evaluating the depth of the integration of 21st century skills in a technology-rich learning environment (Order No. 10787618). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (2032544515).
- Hillman, N. (2012). Learning 21. century skills: Implementation of programs and practices (Order No. 3513777). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*.
- Hughes, S. R. (2012). Exploring the 21st century skills used during a project-based learning experience at the secondary level (Order No. 3541668). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (1115148990). International Society for Technology in Education. (2016). ISTE Standards for Students.
- Isıksalan, S. N. (2018). Effects of intertextual reading on creative reading skills. *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(4), 273-288.
- Kalkınma Bakanlığı. (2018). *Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yatırımları*.
- Kan, A. U., & Murat, A. (2018). Investigation of prospective science teachers' 21st century skill competence perceptions and attitudes toward STEM. *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(4), 251-272.
- Karabay, A., Kusdemir Kayıran, B., & Isik, D. (2015). The investigation of pre-service teachers' perceptions about critical reading self-efficacy. *Eurasian Journal of Educational Research*, 59, 227-246.
- Karakaş, M. M. (2015). *Ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin fen bilimlerine yönelik 21. yüzyıl beceri düzeylerinin ölçülmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17.baskı). Ankara: Nobel.
- Kaya, V. D., & Akpunar, B. (2018). An investigation of prospective teachers' 21st century skills effect about digital storytelling events. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 1-10.
- Kırmızı, F. S. (2015). Yaratıcı drama ve yaratıcı yazma uygulamalarının yaratıcı yazma başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 93-115.

- Kotluk, N. & Kocakaya, S. (2015). 21. yüzyıl becerilerinin gelişiminde dijital öykülemeler: ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 354-363.
- Kozikoğlu İ., & Altunova N., (2018). Öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin öz-yeterlik algılarının hayat boyu öğrenme eğilimlerini yordama gücü. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 8(3), 522-531.
- OECD. (2018). The future of education and skills: *Education 2030*.
- Livesey, C. (2006). Sociological methods: the relationships between positivism, interpretivism and sociological research methods, (ET31.01.2017).
- Maden, S. Maden, A. & Banaz, E. (2018). Ortaokul 5. sınıf Türkçe ders kitaplarının dijital okuryazarlık bağlamında değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, 11(55), 685-698.
- Maltepe, S. (2016). An analysis of the critical reading levels of pre-service turkish and literature teachers. *Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 169-184.
- Malter, M. A. M. (2011). The status of professional development in independent schools related to teaching 21st century skills (Order No. 3456033). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (869509754).
- Maneen, C. A. (2016). A case study of arts integration practices in developing the 21st century skills of critical thinking, creativity, communication, and collaboration (Order No. 10119013). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (1804419104).
- McDowell, J. A. (2017). The impact of one-to-one technology programs on student acquisition of 21st-century skills (Order No. 10624620). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (1964958952).
- McFadden, P. J. (2010). Using theatre arts to enhance literacy skills at the second grade level (Order No. 3428328). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (822194466).
- McIntyre - Odoms, B. (2015). Elementary principals' perceptions of 21. century skills in southeastern virginia (Order No. 10596577). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (1899589761).
- MEB. (2017-2018-2019). Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). *Talim ve Terbiye Kurulu*, Ankara.
- Melanlıoğlu, D. (2014). Üstbiliş strateji eğitiminin ortaokul öğrencilerinin okuma kaygılarına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 107-119.

- Mesleki Yeterlilik Kurumu. (2015). *Türkiye yeterlilikler çerçevesine dair tebliğ*.
- Miles M., & Huberman, M. (1994). An expanded sourcebook qualitative data analysis (2nd. Ed.). CA: Sage Publications.
- Miles, J. J. (2014). Preparing students with 21st century skills: Educator training and preparedness to integrate into curriculum (Order No. 3623561). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1550892961).
- Murat, M. (2018). *Ters yüz sınıf modelinin beşinci sınıf öğrencilerinin 21. yüzyıl becerileri ve bilimsel epistemolojik inançlarına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Neuman, W. L. (2003). *Toplumsal araştırma yöntemleri: Nitel ve nicel yaklaşımlar*, (6. Basım), Sedef Özge (Çev.), Ankara: Yayın Odası.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özel, A. (2015). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerdeki değerler ile ilgili algılarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Partnership for 21st Century Skills. (2009). Framework for 21st century.
- Rickman, H. P., (2000). *Anlama ve insan bilimleri*, Mehmet Dağ (Çev.), (2. Baskı), Samsun: Etüt.
- Ruettgers, M. M. (2013). A content analysis to investigate the evidence of 21st century knowledge and skills within elementary teacher education programs in the united states (Order No. 3556902). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1330392529)
- Sarıkaya, B. (2016). *Problem çözme basamaklarına göre yapılandırılmış görsellerin 6, 7 ve 8. sınıf işitme engelli öğrencilerin yazma becerileri ve tutumlarına etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Sayın, H. (2015). *Medya okuryazarlığı becerilerinin ortaokul Türkçe programı içerisindeki yeri ve öğrencilerin medya metinleri üretme becerilerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Sever, S., Karagül, S., & Güldenoğlu, B. N. D. (2017). The examination of the teachers' reading culture levels and habits of using mass media. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 47-69.

- Shannon, E. (2015). Achievement and 21st century skills in elementary school students (Order No. 3664077). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1714167969).
- Shaw, R. L. (2018). Using project-based learning to cultivate 21st century skills in STEM education (Order No. 13422541). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2172412807).
- Suto, I., & Eccles, H. (2014). The Cambridge approach to 21st century skills: Definitions, development and dilemmas for assessment. In IAEA conference.
- Şen, Ü. (2009). Türkçe öğretmeni adaylarının sorgulama tutumlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Zeitschrift für die welt der Türken / Journal Of World Of Turks*, 1(2), 69-89.
- Tekşan, K. (2013). Problem solving method in three stories of omer seyfettin and their use in turkish language teaching. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(25), 310-341.
- Temizkan, M. (2011). The effect of creative writing activities on the story writing skill. *educational sciences: Theory and practice*, 11(2), 933-939.
- Tosun, M. F. (2014). *Ortaokullarda eleştirel okuma eğitiminin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dumlupınar Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Urhan, O.(2016). *Ortaokul 8. sınıf Türkçe derslerinde masalların yaratıcı yazma becerisine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Wagner, T. (2014). The global achievement gap: Why even our best schools don't teach the new survival skills our children need-and what we can do about it. Basic Books.
- Yalçın,S. (2018). 21. yüzyıl becerileri ve bu becerilerin ölçülmesinde kullanılan araçlar ve yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(1), 183-201.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Ankara: Seçkin.
- Yin, R. K. (2015). *Qualitative research from start to finish*. Guilford publications: New York.

İnternet Üzerinden Erişilen Kaynaklar

<https://search.proquest.com/docview/750328383?accountid=15> Erişim Tarihi: 2.04.2018

<https://search.proquest.com/docview/2199549983?accountid=15> Erişim Tarihi: 12.04.2018

<http://www.itobiad.com/issue/39481/494286> Erişim Tarihi: 27.05 2018

<https://search.proquest.com/docview/2157983675?accountid=15340> Erişim Tarihi:
9.06.2018

https://www.cwasd.k12.wi.us/highschl/newsfile1062_1.pdf Erişim Tarihi:10.09.2018

https://www.cwasd.k12.wi.us/highschl/newsfile1062_1.pdf Erişim Tarihi:3.11.2018

<https://search.proquest.com/docview/868676346?accountid=15340> Erişim Tarihi:
7.11.2018

<https://search.proquest.com/docview/2032544515?accountid=15340> Erişim Tarihi:
7.11.2018

<https://search.proquest.com/docview/1026585651?accountid=15340> Erişim Tarihi:
7.11.2018

<https://search.proquest.com/docview/1115148990?accountid=15340> Erişim Tarihi:
7.11.2018

https://id.iste.org/docs/Standards-Resources/iste-standards_students-2016_one-sheet_final.pdf?sfvrsn=0.23432948779836327 Erişim Tarihi: 11.11.2018

<http://www2.kalkinma.gov.tr/kamuyat/> Erişim Tarihi: 1.12.2018

<https://doi.org/10.5961/jhes.2018.293> Erişim Tarihi:5.12. 2018

<https://www.oecd.org/> Erişim Tarihi: 1. 08.2018

<https://search.proquest.com/docview/869509754?accountid=15340> Erişim Tarihi:
19.09.2018

<https://search.proquest.com/docview/1804419104?accountid=15340> Erişim Tarihi:
19.09.2018

<https://search.proquest.com/docview/1964958952?accountid=15340> Erişim Tarihi:
19.09.2018

<https://search.proquest.com/docview/822194466?accountid=15340> Erişim Tarihi:
1.01.2019

<https://search.proquest.com/docview/1899589761?accountid=15340> Erişim Tarihi:
7.01.2019

https://myk.gov.tr/images/articles/editor/130116/TYC_tebliğ_2.pdf Erişim Tarihi: 7.03
2018 12.02.2019

<https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/turkiye-yeterlilikler-cercevesi> Erişim Tarihi:
7.03.2018

<https://search.proquest.com/docview/1550892961?accountid=15340> Erişim Tarihi:
12.06.2018

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Gülhan Kırgız

Doğum Yeri : Bornova

Doğum Tarihi :15.04.1981

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Sakarya Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce, Arapça

Bilimsel Faaliyetleri

a) Yayınlar -SCI -Diğer

b) Bildiriler -Uluslararası -Ulusal

c) Katıldığı Projeler :İçimdeki Cennete Yolculuk adlı kitapta bölüm raportörlüğü (2008,İstanbul)

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl : Akademi İstanbul (2008 – Halen)

İletişim

E-posta: gulhankirgiz7@gmail.com